WOJEWÓDZKI SĄD ADMINISTRACYJNY

W BYDGOSZCZY

I N F O R M A C J A O D Z I A Ł A L N O Ś C I

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

w Bydgoszczy w roku 2009

Do użytku wewnętrznego

Bydgoszcz, styczeń 2010 rok

SPIS TREŚCI

Strona

ROZDZIAŁ I ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. Obsada osobowa 4

2. Wpływ spraw i wyniki postępowania 5

ROZDZIAŁ II WYBRANE PROBLEMY ORZECZNICTWA

1. Sprawy z zakresu zobowiązań podatkowych i ceł

1. 1. Podatek akcyzowy 10
1. 2. Podatek od towarów i usług 12
1. 3. Podatek dochodowy od osób fizycznych 20
1. 4. Podatek od spadków i darowizn 24
1. 5. Podatek od nieruchomości 27
1. 6. Pisemna interpretacja co do zakresu i sposobu zastosowania prawa podatkowego 30
1.7. Zgłoszenie celne 39

2. Subwencje unijne i fundusze strukturalne

2. 1. Płatności do gruntów rolnych 46

3. Postępowanie egzekucyjne

3. 1. Tytuł wykonawczy 52
3. 2. Zarzuty w postępowaniu egzekucyjnym 54

4. Postępowanie administracyjne

4. 1. Przekazanie sprawy o charakterze cywilnoprawnym według właściwości 57

5. Sprawy ogólnoadministracyjne

5. 1. Ewidencja producentów 60
5. 2. Zasady i tryb korzystania z dróg wewnętrznych gminy 62
5. 3. Wygaśnięcie mandatu radnego 67
5. 4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego 70
5. 5. Prawo jazdy 72

ROZDZIAŁ III POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE I UPROSZCZONE 77

ROZDZIAŁ IV PRAWO POMOCY 77

ROZDZIAŁ V POZAORZECZNICZA DZIAŁANOŚĆ SĄDU

1. Narady 79

2. Konferencje, sympozja i seminaria naukowe 80

3. Wydział Informacji Sądowej 81

ROZDZIAŁ VI DANE TELEADRESOWE 83

ROZDZIAŁ VII TABELE

1. Ruch spraw w WSA w Bydgoszczy w 2009 r. 86

2. Wpływ skarg na akty i czynności według rodzajów spraw 87

3. Wpływ skarg na bezczynność organów administracji według rodzajów spraw 89

4. Inne niż wykazane w dziale 1 i 2 sprawy rozpatrywane na podstawie przepisów Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, a w tym między innymi dla wpisywania wniosków o przyznanie prawa pomocy składanych przed wpłynięciem skargi 90

5. Terminowość załatwiania spraw 90

6. Wpływ skarg kasacyjnych 91

7. Sprawy zawieszone 91

8. Obsada osobowa 92

9. Wpływ i sposób załatwienia skarg na akty i czynności poszczególnych organów 93

ROZDZIAŁ I

ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. Obsada osobowa

W skład struktury organizacyjnej Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy niezmiennie, począwszy od 2004 roku wchodzą dwa wydziały orzecznicze oraz Wydział Informacji Sądowej.

Pod koniec okresu sprawozdawczego w tutejszym Sądzie orzekało łącznie 18 sędziów.

W Wydziale I, który zajmował się sprawami: cen, zobowiązań podatkowych, ubezpieczeń majątkowych, finansów publicznych, ceł, spraw kapitałowych i bankowości, finansów publicznych, subwencji unijnych, funduszy strukturalnych i regulacji rynków branżowych orzekali: sędzia NSA Zdzisław Pietrasik – Prezes Sądu i Przewodniczący Wydziału, sędzia WSA Izabela Najda – Ossowska – Zastępca Przewodniczącego Wydziału, sędzia WSA Teresa Liwacz – Przewodnicząca Wydziału Informacji Sądowej, sędzia WSA Halina Adamczewska – Wasilewicz, sędzia WSA Dariusz Dudra, sędzia WSA Leszek Kleczkowski, sędzia WSA Ewa Kruppik – Świetlicka, sędzia WSA Mirella Łent, sędzia WSA Urszula Wiśniewska.

W Wydziale II, do którego trafiały pozostałe sprawy z zakresu właściwości Sądu orzekali: sędzia WSA Jerzy Bortkiewicz – Przewodniczący Wydziału, jednocześnie pełniący funkcję Wiceprezesa Sądu, sędzia NSA Wiesław Czerwiński, sędzia WSA Wojciech Jarzembski, sędzia WSA Anna Klotz, sędzia WSA Grażyna Malinowska – Wasik, sędzia WSA Renata Owczarzak, sędzia WSA Elżbieta Piechowiak, sędzia WSA Grzegorz Saniewski, sędzia WSA Małgorzata Włodarska.

W dniu 15 kwietnia 2009 r. dwóch sędziów orzekających dotychczas na stanowisku asesora, otrzymało z rąk Prezydenta RP nominacje sędziowskie, byli to: sędzia WSA Ewa Kruppik-Świetlicka oraz sędzia WSA Joanna Wiśniewska.

Ponadto w ubiegłym roku jeden z sędziów orzekających w Wydziale II – sędzia WSA Krzysztof Gruszecki, złożył urząd.

Podobnie jak w roku wcześniejszym w Sądzie zatrudnionych było dwóch referendarzy zajmujących stanowiska w poszczególnych wydziałach orzeczniczych. Referendarze orzekali w sprawach z zakresu prawa pomocy oraz wykonywali inne bieżące czynności zlecone przez Przewodniczących Wydziałów.

2. Wpływ spraw i wyniki postępowania

W 2009 roku odnotowano wpływ 2192 skarg w ramach postępowania sądowoadministracyjnego, z czego 2099 skarg wpisano do repertorium SA, natomiast w 73 skargach przedmiotem była bezczynność organów. W repertorium SO zarejestrowano w tym czasie 20 spraw. Średni miesięczny wpływ skarg w omawianym okresie wyniósł 182,67, zatem wzrósł w stosunku do roku 2008 o ponad 23 sprawy miesięcznie.

Najwięcej skarg wniosły osoby fizyczne – 1838 tj. 83,85 % ogólnej liczby skarg. Osoby prawne i inne jednostki organizacyjne wniosły 283 skargi, tj. 12,91 % ogólnej liczby skarg. W 19 sprawach skarżącymi były organizacje społeczne. Prokurator jako strona skarżąca wystąpił w 51 sprawach, natomiast Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł w roku ubiegłym 1 skargę.

Większość złożonych w 2009 r. skarg na akty i czynności stanowiły skargi z zakresu:

- podatków i innych świadczeń pieniężnych – 631,
- pomocy społecznej – 202,
- budownictwa – 156,
- środków publicznych – 142,
- ceł – 138,
- stosunków pracy i stosunków służbowych -114,
- zagospodarowania przestrzennego – 86.

Biorąc pod uwagę okres wcześniejszy należy zauważyć, iż w 2009 r. przede wszystkim spadł wpływ skarg w przedmiocie powszechnego obowiązku obrony kraju – 15 (56 w 2008 r.) oraz z kategorii ceł – 138 (176 w 2008 r.) , natomiast najwyraźniej wzrósł między innymi w przedmiocie podatków i innych świadczeń pieniężnych – 631 (459 w 2008 r.), ochrony środowiska i ochrony przyrody – 62 (22 w 2008 r.), wywłaszczenia i zwrotu nieruchomości – 84 (11 w 2008 r.), pomocy społecznej – 202 (168 w 2008 r.), a także środków publicznych nie objętych innymi symbolami – 142 (96 w 2008 r.).

Udział procentowy skarg na akty i czynności z danego zakresu (symbolu) w ogólnym wpływie skarg zarejestrowanych w repertorium SA w 2009 roku obrazuje poniższy wykres.

Udział spraw z danego zakresu (symbolu) w ogólnym wpływie skarg do WSA w Bydgoszczy w 2009 r.

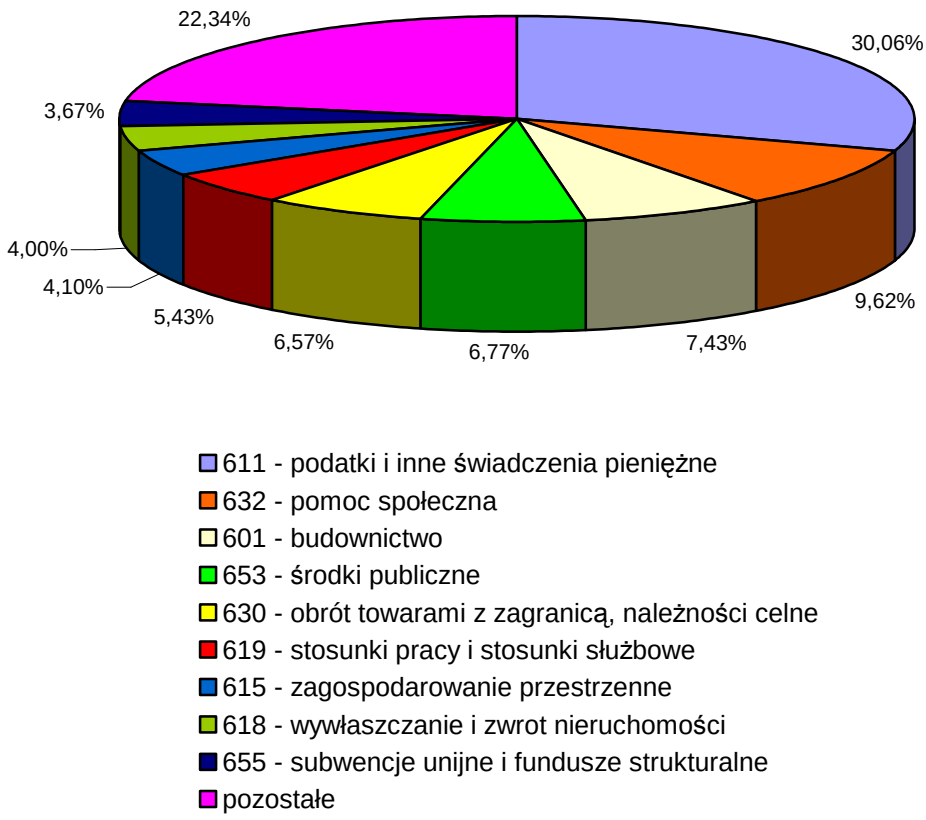

W sprawach skarg na bezczynność odnotowano największy wpływ w następujących dziedzinach:

- stosunków pracy i stosunków służbowe – 14,
- wywłaszczania i zwrotu nieruchomości – 8,
- budownictwa – 7,
- informacji publicznej i prawa prasowego – 7,
- nieobjętych symbolami podstawowymi – 7.

Dane statystyczne odnoszące się do wpływu skarg do WSA w Bydgoszczy wskazują na znaczny wzrost liczby składanych skarg, bowiem w 2009 roku zarejestrowano 2192 skargi, a w 2008 - 1913. W 2009 wniesiono o 287 więcej skarg rejestrowanych w repertorium SA w stosunku do roku 2008 (1812), natomiast wpływ skarg SAB (2009 r. – 73, 2008 r. – 76) oraz SO (2009 r. – 20, 2008 r. – 25) pozostał na podobnym poziomie.

Do Wydziału I w 2009 r. wpłynęło łącznie 998 spraw. Wśród składanych skarg przeważały sprawy z zakresu podatków i świadczeń pieniężnych - 631, ceł – 140, środków publicznych – 140 oraz subwencji unijnych i funduszy strukturalnych - 79. Stosunek procentowy powyższych danych został zilustrowany w poniższym wykresie.

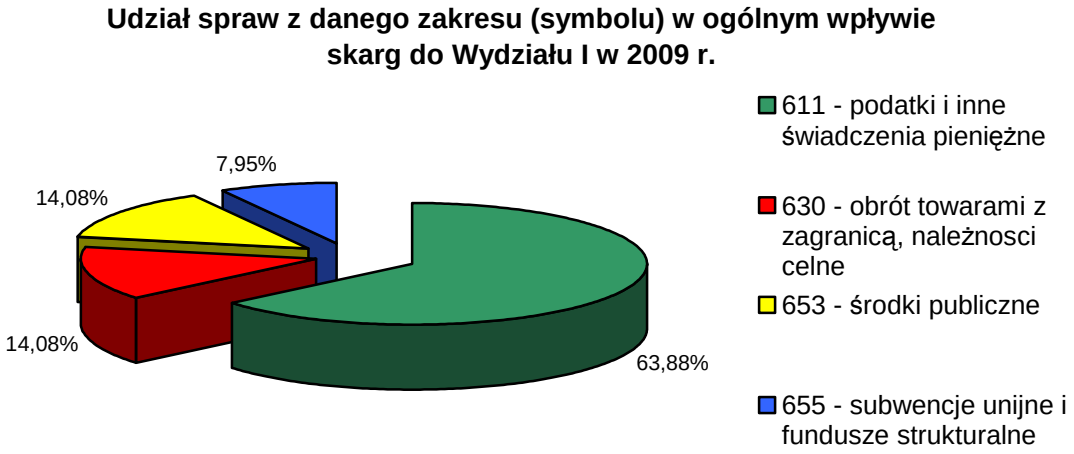

W Wydziale II Sądu na ogólną liczbę 1194 złożonych w 2009 roku skarg składały się między innymi sprawy z zakresu: budownictwa – 163, pomocy społecznej – 203, stosunków pracy i stosunków służbowych – 128, wywłaszczania i zwrotu nieruchomości – 92 oraz zagospodarowania przestrzennego – 88. Udział poszczególnych spraw w ogólnym wpływie II Wydziału przedstawia poniższy diagram.

Udział spraw z danego zakresu (symbolu) w ogólnym wpływie skarg do Wydziału II w 2009 r.

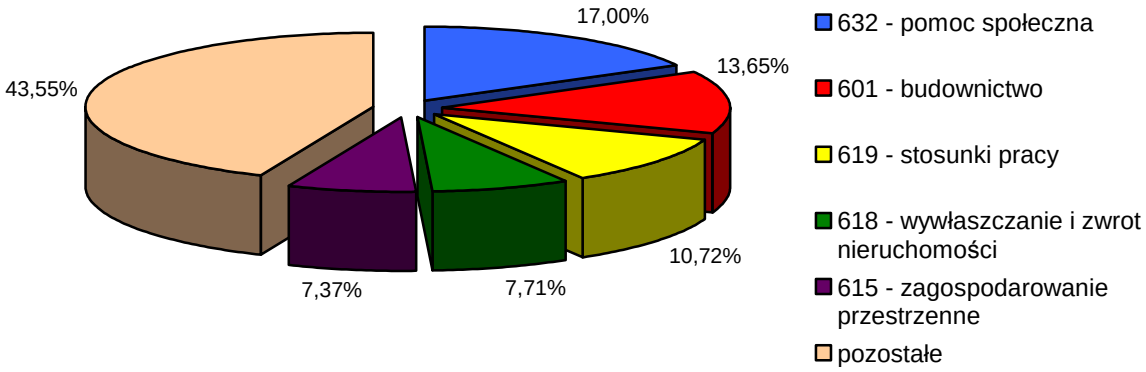

W roku 2009 załatwionych zostało ogółem 2146 skarg, natomiast w roku 2008 – 1934 skargi, zatem w roku ubiegłym załatwiono 212 spraw więcej. Wskaźnik pozostałości na koniec 2009 r. (pozostałość 362 dzielona przez średni miesięczny wpływ skarg 182,67) wyniósł w przybliżeniu 1,98 %, zatem pozostał na poziomie niezmienionym w porównaniu do roku 2008. W 2007 r. wskaźnik ten prezentował się na poziomie 2,11 %.

Na ogólną liczbę załatwień w omawianym okresie, składało się 2044 spraw zarejestrowanych w repertorium SA oraz 81 spraw odnotowanych w repertorium SAB. W tym samym czasie załatwiono 21 spraw SO. Na koniec 2009 r. pozostało do załatwienia 353 skarg SA, 7 spraw SAB oraz 2 sprawy SO.

Ilość spraw pozostałych do załatwienia na kolejny okres

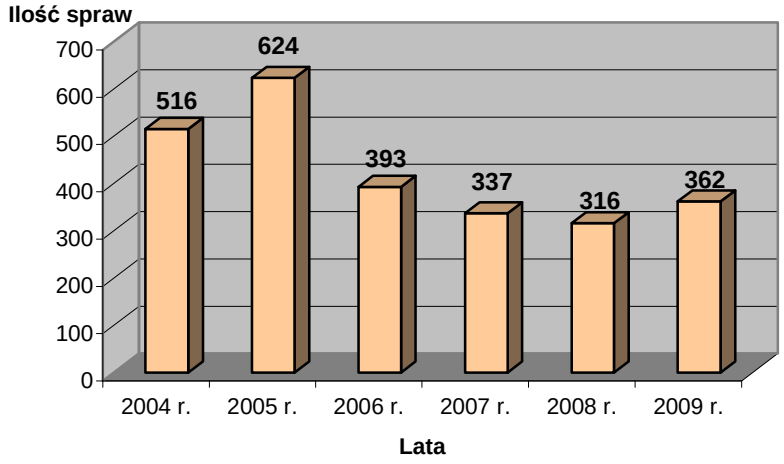

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące załatwienia skarg w 2009 r. zawarto w tabelach, załączonych w części końcowej opracowania.

W 2009 roku pełnomocnicy organów administracji wzięli udział w 382 sprawach, co stanowi 24,24 % ogółu spraw załatwionych na rozprawach. Z kolei udział adwokatów jako pełnomocników skarżących i pełnomocników postępowania miał miejsce w 133 sprawach (tj. 7,44%). Radcowie prawni jako pełnomocnicy skarżących i uczestników postępowania wystąpili w 187 sprawach – 11,86%, natomiast doradcy podatkowi reprezentowali skarżących i uczestników postępowania w 70 sprawach – 4,44%. Prokuratorzy zgłosili swój udział w 35 sprawach – 2,22%. Rzecznik Praw Obywatelskich zgłosił swój udziału w jednej sprawie.

ROZDZIAŁ II

WYBRANE PROBLEMY ORZECZNICTWA

1. Sprawy z zakresu zobowiązań podatkowych

1. 1. Podatek akcyzowy

W sprawie o sygn. akt I SA/Bd 123/09 Sąd badał decyzje organów celnych, odmawiające stwierdzenia nadpłaty w podatku akcyzowym z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego.

Uznając zasadność skargi Sąd stwierdził, iż **ustalenie wartości samochodu podobnego do samochodu nabytego w ramach wewnątrzwspólnotowego nabycia w świetle orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Macieja Brzezińskiego winno nastąpić w oparciu o wartość rynkową podobnego pojazdu krajowego z okresu wewnątrzwspólnotowego nabycia. Reguła ta odnosi się do wszystkich składowych tej wartości, w tym kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu. Przyjęcie wartości naprawy z uwzględnieniem cen części zamiennych i materiałów z innego okresu niż wewnątrzwspólnotowe nabycie, np. daty decyzyjnego rozstrzygnięcia w przedmiocie nadpłaty, jak i też ustalenie tej wartości wg kursu euro obowiązującego po kilku latach od sprowadzenia samochodu, czyni ustaloną w ten sposób wartość samochodu wartością nierynkową oraz stanowi naruszenie normy wyinterpretowanej przez ETS w tezie drugiej wyroku z dnia 18 stycznia 2007 r. C-313/05.**

Zaskarżona decyzja została wyeliminowana z obrotu prawnego w związku z tym, iż w sprawie nie ustalono w sposób zgodny z wyrokiem ETS wartości rynkowej samochodu podobnego co sprowadzony, a w konsekwencji tego faktu nie ustalono też w sposób zgodny ze stanowiskiem Trybunału rezydualnej wartości podatku tkwiącego w cenie samochodu podobnego będącego przedmiotem obrotu krajowego.

ETS w wyroku z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Brzezińskiego postawił tezę, iż artykuł 90 akapit pierwszy WE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on podatkowi akcyzowemu w zakresie, w jakim kwota podatku nakładana na pojazdy używane starsze niż dwa lata, nabyte w państwie członkowskim innym niż to, które wprowadziło taki podatek, przewyższa rezydualną kwotę zawartą w wartości rynkowej podobnych pojazdów, które zostały zarejestrowane wcześniej w państwie członkowskim, które nałożyło podatek.

Z orzeczenia Trybunału wynika obowiązek ustalenia przez organ wartości rynkowej podobnego samochodu zarejestrowanego w Polsce, tym samym określenia rezydualnej kwoty podatku akcyzowego zawartego w cenie takiego pojazdu. Pojazdem podobnym może być tylko samochód, którego wartość rynkowa zostanie ustalona z okresu wewnątrzwspólnotowego nabycia. Wtedy rzeczywiście, jeśli chodzi o wartość rynkową, będzie to samochód podobny. Nie do zaakceptowania na gruncie orzeczenia Trybunału jest ustalenie podczas postępowania podatkowego wartości rynkowej pojazdu z daty podejmowania w sprawie decyzji w przedmiocie nadpłaty. Prawdą jest, że w sprawie organy prawidłowo ustaliły wartość wyjściową samochodu bowiem przyjęły wartość rynkową podobnego pojazdu z okresu wewnątrzwspólnotowego nabycia, tj z miesiąca czerwca 2005 r. Jednak ustalając już pomniejszenie tej wartości o koszty naprawy (samochód sprowadzony przez skarżącego był bowiem uszkodzony), ustaliły jej wartość wg cen części zamiennych oraz zużytych do naprawy materiałów z dnia 1 marca 2008 r., przyjmując jednocześnie do określenia tych kosztów kurs euro z dnia 6 marca 2008 r.

W ocenie Sądu, w związku z powyższym, organy błędnie ustaliły stan faktyczny czym naruszyły dyspozycję art. 122 w zw. z art. 187 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (t. j. Dz.U. z 2005r. Nr 8, poz. 60 ze zm. - dalej O.p.) W art.122 O.p. ustawodawca umieścił zasadę prawdy obiektywnej, stosownie do której, organy podatkowe w toku postępowania podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym. Konkretyzuje i rozwija tę zasadę natomiast art. 187 § 1, który stanowi, iż organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy. Istotą zasady prawdy obiektywnej jest obowiązek organu do "wyczerpującego zbadania wszystkich okoliczności faktycznych związanych z określoną sprawą, aby w ten sposób stworzyć jej rzeczywisty obraz i uzyskać podstawę do trafnego zastosowania przepisu prawa" (por. W. Dawidowicz, *Ogólne postępowanie administracyjne, zarys systemu*, Warszawa 1962, s. 108.). W konsekwencji, zasada prawdy obiektywnej zobowiązuje organy podatkowe do badania związku stanu faktycznego i prawnego sprawy z rzeczywistością. Procesowe gwarancje realizacji zasady prawdy materialnej zawierają regulacje dotyczące postępowania dowodowego ujęte w przepisach rozdziału 11 Ordynacji podatkowej. Ustalenie stanu faktycznego zgodnie z tą zasadą jest koniecznym warunkiem prawidłowego zastosowania przepisu prawa materialnego. Organ podatkowy narusza prawo nie tylko w wypadku wadliwej oceny prawnej stanu faktycznego, wadliwego zastosowania prawa, ale i w równym stopniu

wtedy, gdy prawidłowo zastosuje prawo do wadliwie ustalonego stanu faktycznego. Niezgodne z prawdą ustalenie stanu faktycznego prowadzi w postępowaniu do naruszenia prawa (por. wyrok NSA z 12 kwietnia 2000 r. sygn. I SA/Lu 1608/98). Tym samym, organ prowadzący postępowanie obowiązany jest zebrać materiał dowodowy dotyczący wszystkich okoliczności, z którymi na gruncie obowiązujących przepisów wiążą się skutki prawne (por. W. Chróścielewski, W. Nykiel: Postępowanie podatkowe w świetle ordynacji podatkowej, Warszawa 2000, s. 68).

Ustalenie wartości samochodu podobnego do samochodu nabytego w ramach wewnątrzwspólnotowego nabycia w świetle orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Macieja Brzezińskiego winno nastąpić w oparciu o wartość rynkową podobnego pojazdu krajowego z okresu wewnątrzwspólnotowego nabycia. Reguła ta odnosi się do wszystkich składowych tej wartości, w tym kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu. Przyjęcie wartości naprawy z uwzględnieniem cen części zamiennych i materiałów z innego okresu niż wewnątrzwspólnotowe nabycie, np. daty decyzyjnego rozstrzygnięcia w przedmiocie nadpłaty, jak i też ustalenie tej wartości wg kursu euro obowiązującego po kilku latach od sprowadzenia samochodu, czyni ustaloną w ten sposób wartość samochodu wartością nierynkową oraz stanowi naruszenie normy wyinterpretowanej przez ETS w tezie drugiej wyroku z dnia 18 stycznia 2007 r. C-313/05.

Orzeczenie jest prawomocne.

1. 2. Podatek od towarów i usług

W sprawie o sygn. akt I SA Bd 668/08 Sąd uznał, iż zaskarżona decyzja Dyrektora Izby Skarbowej narusza prawo, zatem należało ją uchylić. U podstaw rozstrzygnięcia stanęła teza, iż „(...) **o prawie do zwolnienia podatkowego nie może przesądzać zakwalifikowanie określonej usługi do odpowiedniego grupowania statystycznego. Przepisy Szóstej Dyrektywy nie odwołują się do klasyfikacji statystycznej przy definiowaniu zakresu zwolnienia podatkowego. O zakresie zwolnienia decydują wyłącznie przepisy Szóstej Dyrektywy (...)”.**

W myśl art.5 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług podlega odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju. Art. 8 ust.1 stanowi, że przez świadczenie usług, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, rozumie się każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów w rozumieniu art. 7, w tym również:

1) przeniesienie praw do wartości niematerialnych i prawnych, bez względu na formę, w jakiej dokonano czynności prawnej;
2) zobowiązanie do powstrzymania się od dokonania czynności lub do tolerowania czynności lub sytuacji;
3) świadczenie usług zgodnie z nakazem organu władzy publicznej lub podmiotu działającego w jego imieniu lub nakazem wynikającym z mocy prawa.

Zgodnie z art.43 ust.1 pkt 1 zwolnione od podatku są usługi wymienione w załączniku nr 4 do ustawy, który zawiera wykaz usług zwolnionych od podatku. W poz.10 tego wykazu wymieniono usługi świadczone przez organizacje członkowskie, gdzie indziej niesklasyfikowane (wyłącznie statutowe) o symbolu PKWiU 91.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia, czy świadczone przez Stowarzyszenie czynności, opłacane ze składek członkowskich, polegające na przyjmowanie i przekazywaniu członkom drogą radiową zleceń od klientów stanowią usługę opodatkowaną podatkiem od towarów od usług.

Zdaniem organów podatkowych usługi świadczone przez Zrzeszenie w zakresie przyjmowania telefonicznych zleceń przewozu od klientów i przekazywanie ich drogą radiową poszczególnym członkom, klasyfikuje się według PKWiU do grupowania 63.21.25-00 „Usługi wspomagające transport drogowy pozostałe, gdzie indziej niesklasyfikowane". Usługi te nie stanowią zatem działalności statutowej i składka członkowska uiszczana na rzecz Zrzeszenia w części, w której związana jest z wykonywaniem powyższych usług podlega opodatkowaniu VAT. Zrzeszenie wpłaty tytułem świadczenia usług w zakresie obsługi centrali radio-taxi księgowało na oddzielnym koncie (769). W ocenie organu odwoławczego usługa ta była wykonywana odpłatnie. Można bowiem uznać, że wpłata tej części składki na rzecz Zrzeszenia ma charakter zapłaty za tę usługę, ponieważ istnieje bezpośredni związek pomiędzy płaconą częścią składki, a otrzymywanym świadczeniem, które przynosi bezpośrednie korzyści otrzymującemu je członkowi Zrzeszenia.

Strona kwestionuje stanowisku organów podatkowych. Uważa, że świadczona usługa jest związana z celami statutowymi Zrzeszenia. Usługa ta nie ma charakteru odpłatnego, a okoliczność, że jest sklasyfikowana w PKWiU nie oznacza, że podlega opodatkowaniu.

Aby ustalić, czy świadczona przez Stowarzyszenie usługa przyjmowania i przekazywania członkom drogą radiową zleceń od klientów mieści się w celach statutowych skarżącego, niezbędne jest sięgnięcie do przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (t. j. Dz. U. z 2001 r., Nr 79, poz.855 ze zm.). W

oderwaniu bowiem od regulacji prawnych dotyczących zasad funkcjonowania i finansowania stowarzyszeń nie można dokonać prawidłowej analizy niniejszego problemu.

Zgodnie z art. 2 tej ustawy, stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych (ust.1). Stowarzyszenie samodzielnie określa swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwala akty wewnętrzne dotyczące jego działalności (ust. 2). Stowarzyszenie opiera swoją działalność na pracy społecznej członków; do prowadzenia swych spraw może zatrudniać pracowników (ust. 3). Z przytoczonego przepisu wynikają trzy istotne w rozpoznawanej sprawie kwestie, po pierwsze - stowarzyszenie jest zrzeszeniem o celach niezarobkowych, po drugie - samodzielnie określa swoje cele, po trzecie - swoją działalność opiera na pracy społecznej członków, ale do prowadzenia swych spraw może zatrudniać pracowników. Istotne jest też, iż cele i sposoby ich realizacji określa statut stowarzyszenia (art. 10 ust. 1 pkt 3), zaś postanowienia statutu podlegają kontroli sądu rejestrowego (art. 12 i art.14), a to oznacza, że jedynie sąd jest uprawniony do oceny, czy określony w statucie cel jest zgodny z przepisami ustawy Prawo o stowarzyszeniach i może być realizowany w ramach stowarzyszenia.

W statucie skarżącego Stowarzyszenia postanowiono, że celem jego działalności jest ochrona interesów zawodowych i socjalnych członków w ramach obowiązującego porządku prawnego. Cele te są realizowane m.in. poprzez:

- współdziałanie z organami administracji państwowej w sprawach dotyczących działalności członków oraz reprezentowanie i ochrona interesów członków wobec tych organów,
- powołanie komórki radio- taxi.

W ocenie Sądu zorganizowanie i obsługa sieci radiowej mieści się w celach Stowarzyszenia. Powołanie komórki radio-taxi należy wprost do zadań Stowarzyszenia i służy realizacji jego celów statutowych.

Powyższej kwestii opodatkowania usług świadczonych przez organizacje niezarobkowe nie można rozpatrywać w oderwaniu od przepisów prawa wspólnotowego. Zgodnie z art.2 pkt 1 Szóstej Dyrektywy Rady z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstwa Państw Członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa opodatkowania, opodatkowaniu podatkiem od wartości dodanej podlega dostawa towarów lub usług świadczona odpłatnie na terytorium kraju przez podatnika, który jako taki

występuje. Z kolei w myśl art. 13 (A) (1) (l) nie naruszając innych przepisów wspólnotowych, Państwa Członkowskie zwalniają z podatku na warunkach, które określają w celu zapewnienia prawidłowego i prostego zastosowania takich zwolnień, jak również, aby zapobiec oszustwom podatkowym, unikaniu opodatkowania i nadużyciom, świadczenie usług i dostawy towarów ściśle z nimi związanych na rzecz ich członków we wspólnym interesie w zamian za składkę ustaloną zgodnie ze statutem przez organizacje nie mające celu zarobkowego, mające cele natury politycznej, związkowej, patriotycznej, filozoficznej, filantropijnej, lub obywatelskiej, pod warunkiem że to zwolnienie podatkowe nie doprowadzi do zakłócenia konkurencji.

Ideą wprowadzenia tego zwolnienia było umożliwienie korzystania ze zwolnienia od VAT organizacjom (np. stowarzyszeniom, związkom zawodowym. organizacjom branżowym) wykonującym czynności na rzecz swoich członków w ramach swych statutowych zadań i w związku ze składką uiszczaną przez członków tych organizacji. Natura usług świadczonych przez takie organizacje może przemawiać za ich opodatkowaniem. Prawodawca wspólnotowy postanowił jednak zwolnić od opodatkowania świadczenie usług wykonywane przez różne podmioty na rzecz swoich członków, w sytuacji gdy wynagrodzeniem świadczącego jest składka członkowska.

Zakres zwolnienia ograniczony jest do organizacji nienastawionych na osiąganie zysku mających cele natury politycznej, związkowej, religijnej, patriotycznej, filozoficznej, filantropijnej lub obywatelskiej. Zagadnienia związane z określeniem zastosowania zwolnienia od VAT do organizacji świadczących usługi na rzecz swoich członków było przedmiotem rozważań Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. W sprawie C-149/07 *Institute of the Motor Industry* ETS stwierdził, że „organizacja nienastawiona na osiągnięcie zysku, której głównym celem jest obrona i reprezentowanie zbiorowych interesów swoich członków spełnia kryteria czynności wykonywanych w interesie publicznym, które stanowi podstawę zwolnień przewidzianych w art. 13 (A) (1) (l) Dyrektywy, w zakresie w jakim zapewnia ona reprezentację i wsparcie w negocjacjach z osobami trzecimi. (...) Organizacja, której celem jest działanie w zakresie interesu zbiorowego swoich członków oznacza organizację, której głównym celem jest obrona zbiorowych interesów swoich członków niezależnie od tego czy są oni pracownikami, pracodawcami, niezależnymi profesjonalistami lub przedsiębiorcami prowadzącymi działalność gospodarczą oraz reprezentowanie ich przed osobami trzecimi, włączając w to władze publiczne”.

Zwolnienie od VAT przewidziane we wskazanym przepisie ma zastosowanie, o ile nie spowoduje zakłóceń konkurencji.Ewentualne ograniczenie korzystania ze zwolnień przewidzianych w art.13 część A Szóstej Dyrektywy mogą następować wyłącznie w ramach stosowania ust.2 tego przepisu (por. wyrok ETS w sprawie C-253/07 *Canterbury Hockey Club*).

Niekiedy kwestionuje się zasadność wprowadzenia powyższego zwolnienia. Z orzeczenia ETS w sprawie 102/86 *Apple and Pear Developement CounciI* wynika bowiem, że brak związku pomiędzy wysokością składki wpłacanej przez danego członka a wartością otrzymywanych świadczeń powoduje, że składki tej nie można uznać za wynagrodzenie, a samego świadczenia za świadczenie usług podlegające opodatkowaniu VAT. Wprowadzenie do Szóstej Dyrektywy zwolnienia przewidzianego w artykule 13 (A) (1) (l) spowodowało zróżnicowanie zasad opodatkowania usług świadczonych przez tego typu organizacje w krajowych legislacjach Państw Członkowskich. W praktyce ukształtowały się dwa odmienne podejścia do tej kwestii: niektóre Państwa Członkowskie (np. Francja i Belgia) uznają, że omawiane usługi spełniają definicję działalności gospodarczej i w konsekwencji stosują zwolnienie usług świadczonych przez organizacje niedochodowe. Natomiast inne państwa, takie jak Luksemburg czy Niemcy stoją na stanowisku, iż taka działalność nie jest objęta definicją działalności gospodarczej, a tym samym usługi wykonywane przez tego typu organizacje nie mogą być przedmiotem podatku VAT. Oznacza to, że w krajach tych zwolnienie przewidziane w art. 13 (A) (1) (l) nie jest w ogóle konieczne (por. *VI Dyrektywa VAT. Komentarz do Dyrektyw Radu Unii Europejskiej dotyczących wspólnego systemu podatku od wartości dodanej* pod. red. K. Sachsa, Warszawa 2003, s. 319-320).

W Polsce, w ocenie Sądu, przyjęto rozwiązanie pierwsze, tzn. usługi świadczone przez powyższe organizacje podlegają opodatkowaniu, ale na mocy regulacji zawartej w art. art.43 ust.1 pkt 1 ustawy o podatku od towarów i usług są one zwolnione od podatku. W odniesieniu do rozpatrywanej sprawy zwolnione są usługi świadczone przez organizacje członkowskie, gdzie indziej niesklasyfikowane (wyłącznie statutowe) o symbolu PKWiU 91. Regulacja ta w takim zakresie w jakim jest zgodna z art. 13 (A) (1) (l) Szóstej Dyrektywy, nie narusza prawa unijnego.

W żadnym jednak razie o prawie do zwolnienia podatkowego nie może przesądzać zakwalifikowanie określonej usługi do odpowiedniego grupowania statystycznego. Przepisy Szóstej Dyrektywy nie odwołują się do klasyfikacji statystycznej przy

definiowaniu zakresu zwolnienia podatkowego. O zakresie zwolnienia decydują wyłącznie przepisy Szóstej Dyrektywy, w tym wypadku art. 13 (A) (1) (l). W związku z tym okoliczność, że usługi świadczone przez Zrzeszenie, polegające na przyjmowanie i przekazywaniu członkom drogą radiową zleceń od klientów, zostały zakwalifikowane do grupowania 63.21.25-00 „Usługi wspomagające transport drogowy pozostałe, gdzie indziej niesklasyfikowane" nie pozbawia, Stowarzyszenia tylko z tego powodu prawa do zwolnienia. Również okoliczność, że część składki członkowskiej za powyższe usługi była księgowana na oddzielnym koncie nie wyłącza zwolnienia podatkowego. Należy zauważyć, że pozostała część składki członkowskiej była także księgowana na oddzielnych kontach (np. 767/1), a jednak związane z tą częścią składki usługi (np. reklamy) nie były – zdaniem organu podatkowego – związane z czynnościami opodatkowanymi.

W myśl art.121 §1 Ordynacji podatkowej postępowanie podatkowe powinno być prowadzone w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych, natomiast zgodnie z art.124 Ordynacji organy podatkowe powinny wyjaśniać stronom zasadność przesłanek, którymi kierują się przy załatwieniu sprawy. Ten ostatni przepis wyraża zasadę przekonywania, która wyraża się m.in. w tym we właściwym prawnym uzasadnieniu decyzji. Trudno mówić o wykonaniu tych obowiązków, gdy organ pomija w swoich rozważaniach przepisy wspólnotowe mogące mieć istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Organy państwowe powinny działać z poszanowaniem prawa wspólnotowego. ETS uznał, że organy administracyjne są w taki sam sposób zobowiązane, jak sąd krajowy, do stosowania przepisów wspólnotowych oraz do powstrzymywania się od stosowania przepisów prawa krajowego, które są z nimi sprzeczne (por. wyrok ETS w sprawie 103/88 Fratelli Constanzo przeciwko Commmune di Milano).

Orzeczenie jest prawomocne.

- Uznając zasadność skargi w sprawie I SA/ Bd 535/08 Sąd podzielając stanowisko NSA stanął na stanowisku, iż „**przesłanką uznania danego zdarzenia za świadczenie usług w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług, jest istnienie bezpośredniego beneficjenta tego świadczenia, gdyż stosunek prawny łączący strony musi wiązać się ze świadczeniem wzajemnym. (...) W konsekwencji premie otrzymywane przez nabywcę od dostawcy towarów przez niego nabywanych nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług".**

Istota niniejszego sporu sprowadzała się do odpowiedzi na pytanie, czy Skarżący, otrzymując premie bezpośrednio od dostawcy towarów przez niego nabywanych, bądź też

za pośrednictwem wybranego podmiotu dystrybuującego premie do spółek wchodzących w skład grupy kapitałowej, świadczy usługę podlegającą opodatkowaniu podatkiem VAT.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług przez świadczenie usług, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy rozumie się każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów w rozumieniu art. 7, w tym również: przeniesienie praw do wartości niematerialnych i prawnych; zobowiązanie do powstrzymania się od dokonania czynności lub do tolerowania czynności lub sytuacji; świadczenie usług zgodnie z nakazem organu władzy publicznej lub podmiotu działającego w jego imieniu lub nakazem wynikającym z mocy prawa. Usługą jest świadczenie, które nie stanowi dostawy towaru.

Zdaniem Sądu nie może zatem wystąpić taka sytuacja faktyczna, w rozumieniu tego unormowania, która jednocześnie stanowiłaby dostawę towaru i świadczenie usługi. Przepis ten wyklucza takie rozwiązanie, rozdzielając usługi od dostaw. Prezentowana wykładnia – jak podniósł NSA - pozostaje w zgodzie z wykładnią art. 24 ust. 1 Dyrektywy Rady Unii Europejskiej 2006/112/WE). Wskazany przepis zawiera definicję świadczenia usług, tworzy wraz z art. 14 ust. 1-3 Dyrektywy, definiującym dostawę towarów oraz przepisami art. 20-22, zawierającymi definicję wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów i art. 30 Dyrektywy definiującym import, podstawę opodatkowania dokonywanych transakcji i tworzą bazę systemu podatku od wartości dodanej w zakresie przedmiotu opodatkowania. System ten, co do zasady, obejmuje wszystkie transakcje wykonywane w ramach działalności gospodarczej i odzwierciedla jedną z podstawowych cech podatku, wyrażoną w art. 2 I Dyrektywy - powszechność opodatkowania. Zdaniem NSA oznacza to, że wszelkie transakcje wykonywane w ramach działalności gospodarczej podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT, ale jednocześnie, że transakcje już opodatkowane nie mogą podlegać ponownemu opodatkowaniu. Nie może bowiem ta sama czynność prawna być opodatkowywana dwukrotnie tym samym podatkiem od wartości dodanej.

W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego przesłanką uznania danego zdarzenia za świadczenie usługi, o której mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług jest istnienie bezpośredniego beneficjenta, konsumenta tego świadczenia. Usługą w rozumieniu art. 8 ust. 1 ww. ustawy oraz art. 24 ust. 1 Dyrektywy, jest bowiem transakcja gospodarcza. Oznacza to, że stosunek prawny łączący strony musi wiązać się ze świadczeniem wzajemnym. Tymczasem w związku z zawartą umową spółka nie zobowiązała się do dokonywania zakupów na określonym poziomie czy też do

dokonywania zamówień wyłącznie u danego dostawcy. W konsekwencji, dostawca nie uzyskuje żadnych dodatkowych korzyści z takiej umowy. Nie uzyskuje on w szczególności pewności, że Spółka nie zakupi towarów u innych dostawców oraz nie uzyskuje gwarancji stałego, lub z góry ustalonego poziomu zakupów. W rezultacie, dostawca nie może na tej podstawie np. podejmować decyzji gospodarczych dotyczących przyszłych przychodów wynikających z umowy, wielkości koniecznych zapasów, rezerwacji mocy. Niezrealizowanie przez nabywcę określonego pułapu obrotów nie jest obwarowane żadną sankcją, czy jakąkolwiek odpowiedzialnością.

Dla poparcia tezy, iż podwójne opodatkowanie jest sprzeczne z konstytucyjną zasadą równości i powszechności opodatkowania oraz o braku podstaw prawnych do opodatkowania premii czy bonusów Naczelny Sąd Administracyjny przywołał poglądy wyrażone w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, sądów administracyjnych i w literaturze. Sąd podkreślił, że stanowisko takie znajduje również potwierdzenie w wydanym na gruncie podobnego stanu faktycznego wyroku ETS w sprawie Mirri Group z 9.10.2001 r., sygn. C-409/98. Z powołanego orzeczenia wynika, iż fakt otrzymania płatności wyłącznie za przystąpienie do umowy z tym, a nie innym podmiotem nie determinuje „świadczenia usług" w rozumieniu VI Dyrektywy. Oznacza to, że pomimo otrzymania wynagrodzenia w związku z określonym zachowaniem nie zawsze dochodzi do wystąpienia czynności, która podlega opodatkowaniu podatkiem VAT. W sprawie rozstrzyganej przez ETS, jak i w sprawie niniejszej, brak świadczenia ze strony beneficjenta, który otrzymał przedmiotową płatność, skutkuje tym, iż płatność taka nie stanowi wynagrodzenia za usługę. Tym samym nie można mówić o wystąpieniu czynności podlegającej opodatkowaniu VAT.

Pogląd, zgodnie z którym premia pieniężna za dokonanie zamówień w określonej ilości lub o określonej wartości otrzymywana przez nabywcę od dostawcy, wyrażony też został wcześniej w orzecznictwie sądów administracyjnych. W wyroku z dnia 6 lutego 2007 r. (I FSK 94/06) Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, iż z przepisów określających czynności podlegające opodatkowaniu wynika, że niemożliwa jest sytuacja, w której dana czynność stanowiąc dostawę towarów stanowiłaby jednocześnie świadczenie usług, zaś dokonywanie zakupów u kontrahenta mieściłoby się w zakresie czynności opodatkowanej VAT jako dostawa towarów. Stanowisko przeciwne prowadziłoby do podwójnego opodatkowania, co jest sprzeczne z konstytucyjną zasadą równości i powszechności opodatkowania.

Stanowisko, iż brak jest podstaw prawnych do opodatkowania premii prezentowane jest także w doktrynie. J. Zubrzycki stwierdził, iż osiągnięcie przez nabywcę towarów określonej umownie wielkości obrotów z danym kontrahentem nie jest usługą w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy o VAT, a zatem wypłacana temuż nabywcy towarów przez sprzedawcę premia za uzyskanie tegoż pułapu obrotów nie stanowi odpłatności (wynagrodzenia za świadczone usługi). Wypłacenie tego rodzaju premii jest obojętne z punktu widzenia podatku od towarów i usług. W taki sam sposób oceniać należy sytuację, gdy sprzedawca wypłaca premię dla nabywcy towarów z tytułu terminowego płacenia przez nabywcę za zakupiony towar, a więc prawidłowe wykonywanie jednej z czynności istniejącego między stronami kontraktu kupna – sprzedaży nie jest żadną usługą kupującego na rzecz sprzedawcy, która podlegałaby opodatkowaniu podatkiem VAT (J. Zubrzycki, Leksykon VAT, tom I, 2006, Wyd. UNIMEX, s. 498). Zbliżony pogląd wyrażony został także przez A. Bartosiewicza i R. Kubackiego w komentarzu do art. 8 ustawy o VAT (A. Bartosiewicz, R. Kubacki, VAT - komentarz, Lex, 2007, wyd. II), w którym za błędną przyjęto koncepcję, iż premia pieniężna jest w istocie wynagrodzeniem za usługę świadczoną przez podmiot, który otrzymuje premię pieniężną przede wszystkim z powodu braku dostatecznie jednoznacznego i bezpośredniego powiązania pomiędzy otrzymywanymi premiami a określonymi (dobrowolnymi i autonomicznymi) zachowaniami podatnika, które pozwalałoby uznać, że premia jest wynagrodzeniem za owo zachowanie podatnika.

Reasumując powyższe rozważania należało przyjąć - za poglądem wyrażonym w wyroku NSA z dnia 10 czerwca 2008 r. - iż przesłanką uznania danego zdarzenia za świadczenie usług w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług, jest istnienie bezpośredniego beneficjenta tego świadczenia, gdyż stosunek prawny łączący strony musi wiązać się ze świadczeniem wzajemnym. W związku z tym interpretacja dokonana przez organy podatkowe nie była zgodna z prawem. W konsekwencji premie otrzymywane przez nabywcę od dostawcy towarów przez niego nabywanych nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.

Orzeczenie jest prawomocne.

1. 3. Podatek dochodowy od osób fizycznych

W sprawie I SA/Bd 481/09 Sąd uznając skargę za nieuzasadnioną wskazał, iż **„sam zamiar stałego pobytu w danej miejscowości nie stanowi o zamieszkaniu, lecz musi**

być połączony z przebywaniem w danej miejscowości, i to z takim przebywaniem, które ma cechy założenia tam ośrodka swoich osobistych i majątkowych interesów".

Podstawę prawną działania w niniejszej sprawie stanowił przepis art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000r., Nr 14, poz.176 ze zm.), zgodnie z którym, osoby fizyczne, jeżeli mają miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlegają obowiązkowi podatkowemu od całości swoich dochodów bez względu na miejsce położenia źródeł przychodów (nieograniczony obowiązek podatkowy).

Ponieważ w stanie faktycznym sprawy w grę wchodziło również miejsce zamieszkania położone w Wielkiej Brytanii, zastosowanie miał art. 4 umowy podpisanej w Londynie dnia 16 grudnia 1976 r. między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii w sprawie zapobieżenia podwójnemu opodatkowaniu w zakresie podatków od dochodu i zysków majątkowych (Dz.U.z 1978r., Nr 7, poz. 20). Tu czytamy, że w rozumieniu niniejszej Umowy określenie "osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie" oznacza - z uwzględnieniem postanowień ustępów 2 i 3 niniejszego artykułu - każdą osobę, która według prawa tego Państwa podlega tam obowiązkowi podatkowemu, z uwagi na jej miejsce zamieszkania, jej miejsce pobytu, siedzibę zarządu albo inne podobne znamiona; określenie to nie obejmuje osoby fizycznej, która podlega opodatkowaniu w tym Umawiającym się Państwie tylko dlatego, że osiąga ona dochód ze źródeł w nim położonych. Określenia "osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce" oraz "osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Zjednoczonym Królestwie" będą rozumiane w sposób analogiczny (ust.1). Jeżeli stosownie do postanowień ustępu 1 osoba fizyczna ma miejsce zamieszkania w obu Umawiających się Państwach, wówczas stosuje się następujące zasady:

a) osobę uważa się za mającą miejsce zamieszkania w tym Umawiającym się Państwie, w którym ma ona stałe miejsce zamieszkania. Jeżeli ma ona stałe miejsce zamieszkania w obu Umawiających się Państwach, wówczas uważa się ją za mającą miejsce zamieszkania w tym Umawiającym się Państwie, z którym ma ściślejsze powiązania osobiste i gospodarcze (ośrodek interesów życiowych);

b) jeżeli nie można ustalić, w którym Umawiającym się Państwie osoba ma ściślejsze powiązania osobiste i gospodarcze albo jeżeli nie posiada ona stałego miejsca zamieszkania w żadnym z Umawiających się Państw, wówczas uważa się ją za

mającą miejsce zamieszkania w tym Umawiającym się Państwie, w którym zwykle przebywa;

c) jeżeli przebywa ona zazwyczaj w obydwu Umawiających się Państwach lub nie przebywa zazwyczaj w żadnym z nich, wówczas będzie ona uważana za mającą miejsce zamieszkania w tym Umawiającym się Państwie, którego jest obywatelem;

d) jeżeli miejsca zamieszkania nie można określić zgodnie z postanowieniami litery a), b) oraz c) niniejszego ustępu, właściwe władze Umawiających się Państw rozstrzygną zagadnienie w drodze wzajemnego porozumienia. (ust. 2)

Przedmiotem sporu w sprawie było to, czy ocena materiału dowodowego w kwestii wskazania miejsca zamieszkania skarżącej mieści się w granicach swobody, nie jest oceną dowolną. Bezspornie skarżąca posiada obywatelstwo obu państw i w obu z nich przebywa.

Dla oceny poprawności działania organu, należało przywołać przepisy prawa dotyczące kwestii dowodowych. Otóż, art. 187 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. t.j. z 2005r., Nr 8, poz.60 ze zm.), zapewnia gwarancje zasadzie prawdy materialnej (art. 122 op). Przepis zobowiązuje organ do poszukiwania okoliczności faktycznych w sposób zapewniający rozstrzygnięcie oparte na prawdziwych elementach stanu faktycznego. Doczekał się bogatego komentarza zarówno w orzecznictwie jak i doktrynie. Znaczy tyle, że aby ocena materiału dowodowego nie przekroczyła granic swobody, materiał musi być zgromadzony w sposób zupełny, muszą być uwzględnione wszystkie dowody, a ustalenia powinny być dokonywane w świetle pełnego kontekstu sprawy. To, z kolei, zobowiązuje organ, by z własnej inicjatywy uzupełnił materiał dowodowy, również wtedy, gdy jego zdaniem, strona przedstawi go w sposób niepełny. Nie przedstawienie przez stronę dowodów nie może wywołać niekorzystnych dla niej skutków prawnych bez odpowiedniej aktywności organu podatkowego.

Z przywołanej treści Umowy Międzynarodowej wynika, że oba państwa przyjęły zasadę rezydencji, zgodnie z którą opodatkowaniu podlegają wszelkie dochody danego podmiotu, który ma siedzibę na terytorium danego państwa, niezależnie od miejsca (źródła) ich powstania. Nieograniczony obowiązek podatkowy oparty jest na zasadzie rezydencji. Opodatkowaniu (od sumy wszystkich dochodów) podlegają bowiem wszelkie podmioty, które mają miejsce zamieszkania w Polsce. Od dnia 1 stycznia 2003 r. jedynym kryterium decydującym o powstaniu po stronie podatnika nieograniczonego obowiązku podatkowego jest miejsce zamieszkania. Jeżeli miejsce to będzie znajdować się na terytorium RP, to podatnik będzie obciążony nieograniczonym obowiązkiem podatkowym.

Dopiero z dniem 1 stycznia 2007 r. do updf. wprowadzono definicję miejsca zamieszkania czy też raczej - ujmując rzecz ściśle - wprowadzono przepisy określające, jakie przesłanki powodują uznanie, że dana osoba ma miejsce zamieszkania w Polsce. Do tej pory, za osobę mającą miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważało się osobę fizyczną, która posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych). Pojęcie "centrum interesów życiowych" od dawna funkcjonuje w doktrynie cywilistycznej jako kryterium rozstrzygające o miejscu zamieszkania. Podobnie pojęciem tym posłużono się w Umowie Międzynarodowej, i tak też prawidłowo, postąpił organ.

Pojęcie "centrum interesów życiowych" jest dość ogólne, a jego zakres znaczeniowy jest nieostry. Nadal w każdym razie przy określaniu miejsca zamieszkania (w Polsce) można odnosić się do dorobku doktryny prawa cywilnego, która wypracowała dyrektywy określania centrum interesów życiowych danej osoby. Istotne wskazówki w tym zakresie można odnaleźć w szczególności w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1978 r. (IV CR 242/78, OSNC 1979, nr 6, poz. 120). Na gruncie prawa polskiego obowiązuje zasada, w myśl której każda osoba fizyczna ma jedno - i tylko jedno - miejsce zamieszkania. W tych przypadkach trzeba się będzie odnosić do kryteriów określonych w prawie cywilnym. Zgodnie z art. 25 k.c., miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.

W pierwszej kolejności należało zwrócić uwagę na to, że organ odwoławczy nie podważał wiarygodności żadnego z przedstawionych przez skarżącą dowodów, ale wywiódł na ich podstawie inne niż skarżąca, wnioski. Zdecydowanie, ustalenie miejsca zamieszkania w sprawie, powinno być opartą na przesłankach wymaganych przez prawo, czego w żaden sposób nie można było powiedzieć o ocenie przedstawionej przez męża skarżącej czy jej brytyjskiego lekarza. Była to ocena subiektywna. W literaturze prawa czytamy, iż miejsce zamieszkania stanowi element indywidualizacji człowieka. Zamieszkanie jest prawną kwalifikacją określonego stosunku danej osoby do miejsca. Na prawną konstrukcję miejsca zamieszkania składają się dwa elementy: przebywanie w sensie fizycznym w określonej miejscowości (*corpus*) oraz wola, zamiar stałego pobytu (*animus*). Oba te elementy muszą występować łącznie. Miejscowość, w której osoba zainteresowana ma zamiar stale zamieszkiwać, powinna stanowić "centrum jej życiowej działalności". Nie stanowi zatem o miejscu zamieszkania w rozumieniu powołanego przepisu fakt, że występuje jedna z wymienionych przesłanek, polegająca na samym tylko zamieszkaniu w sensie fizycznym, jednak bez zamiaru stałego pobytu. O stałości pobytu

osoby fizycznej na danym terytorium decyduje przede wszystkim takie przebywanie tej osoby, które ma cechy założenia tam ośrodka swoich osobistych i majątkowych interesów. Sam zamiar stałego pobytu w danej miejscowości nie stanowi o zamieszkaniu, lecz musi być połączony z przebywaniem w danej miejscowości, i to z takim przebywaniem, które ma cechy założenia tam ośrodka swoich osobistych i majątkowych interesów. Jednakże zamiar stałego pobytu nie jest jednoznaczny z pragnieniem dożywotniego lub co najmniej długotrwałego pozostawania w danej miejscowości. Przez termin "zamiar" należy pojmować nie wolę wewnętrzną, ale wolę dającą się określić na podstawie obiektywnych możliwych do stwierdzenia okoliczności. Przy ustalaniu zamiaru nie można poprzestawać tylko na oświadczeniach zainteresowanej osoby (v.:Piasecki Kazimierz, komentarz Zakamycze 2003, Komentarz do art. 25 kodeksu cywilnego, [w:] K. Piasecki, Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze, 2003.).

Orzeczenie jest prawomocne.

1. 4. Podatek od spadków i darowizn

W sprawie I SA/Bd 150/09 Sąd uchylił decyzję Dyrektora Izby Skarbowej utrzymującą w mocy decyzję Naczelnika Urzędu Skarbowego ustalającą wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn. Sąd podkreślił, iż „**dla zwolnienia darowizny z podatku od spadków i darowizn nie jest wymagane udokumentowanie jej przekazania na rachunek bankowy, skok lub przekazem pocztowym, a jedynie zgłoszenie darowizny do urzędu skarbowego w ciągu miesiąca od postania obowiązku podatkowego”.**

W przedmiotowej sprawie za uzasadniony uznał Sąd zarzut naruszenia art. 4 a u.p.s.d. W ocenie Sądu organy podatkowe błędnie uznały, że w rozpoznawanej sprawie przedmiotem darowizny były środki pieniężne, a w konsekwencji niewłaściwie zastosowały przepis art. 4a ust. 1 pkt 2 u.p.s.d., uzależniając prawo do zwolnienia z podatku od spadków i darowizn od udokumentowania otrzymania środków dowodem przekazania na rachunek bankowy nabywcy albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową lub przekazem pocztowym.

Stosownie do treści art.1 u.p.s.d. podatkowi od spadków i darowizn podlega nabycie przez osoby fizyczne własności rzeczy lub praw majątkowych. Przedmiotem darowizny mogą być rzeczy i zbywalne prawa majątkowe. W doktrynie przyjmuje się, że darowizna obejmuje m.in. takie prawa jak prawo wieczystego użytkowania, prawa rzeczowe ograniczone, a także nieodpłatne zwolnienie z długu, przelew wierzytelności, zwalniające

przejęcie długu (por. Kodeks cywilny z komentarzem pod redakcją Jana Winiarza Wydanie II, Wydawnictwo Prawnicze Warszawa 1989 str. 799, S. Brzeszczyńska Podatek od spadków i darowizn, Wydawnictwo C.H. BECK Warszawa 2007 str. 49).

Stosownie do treści art.4a ust.1 pkt 2 ustawy p.s.d. zwalnia się od podatku nabycie własności rzeczy lub praw majątkowych małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma, macochę, jeżeli:

- zgłoszą nabycie własności rzeczy lub praw majątkowych właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w terminie miesiąca od dnia powstania obowiązku podatkowego (...),
- udokumentują - w przypadku, gdy przedmiotem nabycia tytułem darowizny lub polecenia darczyńcy są środki pieniężne, a wartość majątku nabytego łącznie od tej samej osoby w okresie 5 lat, poprzedzających rok, w którym nastąpiło ostatnie nabycie, doliczona do wartości rzeczy i praw majątkowych ostatnio nabytych, przekracza kwotę określoną w art.9 ust.1 pkt 1 - ich otrzymanie dowodem przekazania na rachunek bankowy nabywcy albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową lub przekazem pocztowym.

Z powyższego przepisu wynika, że jedynie w przypadku darowizny środków pieniężnych dla zachowania zwolnienia z podatku od spadków i darowizn wymagane jest udokumentowanie otrzymania tych środków dowodem przekazania na rachunek bankowy nabywcy, albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową lub przekazem pocztowym. Jednakże nie można uznać, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nastąpiła darowizna środków pieniężnych.

Przez umowę darowizny darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swojego majątku (art. 888 § 1 k.c.). W myśl art. 890 k.c. oświadczenie darczyńcy powinno być złożone w formie aktu notarialnego; jednakże umowa darowizny zawarta bez zachowania tej formy staje się ważna, jeżeli przyrzeczone świadczenie zostało spełnione.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 4 u.p.s.d. obowiązek podatkowy powstaje - przy nabyciu w drodze darowizny - z chwilą złożenia przez darczyńcę oświadczenia w formie aktu notarialnego, a w razie zawarcia umowy bez zachowania przewidzianej formy z chwilą spełnienia przyrzeczonego świadczenia.

W rozpoznawanej sprawie niesporne było, że umowa darowizny środków pieniężnych nie została zawarta w formie aktu notarialnego, a zatem dla jej ważności istotne jest

czy przyrzeczone świadczenie zostało spełnione. O spełnieniu przyrzeczonego świadczenia nieodpłatnego można mówić dopiero wtedy, gdy następuje przeniesienie własności oraz wydanie przedmiotu darowizny osobie obdarowanej (por. Kodeks cywilny z komentarzem pod redakcją Jana Winiarza Wydanie II, Wydawnictwo Prawnicze Warszawa 1989, str. 800).

W ocenie Sądu nie można było uznać, że w niniejszej sprawie nastąpiło spełnienie przyrzeczonego świadczenia. Darczyńca wprawdzie zobowiązał się do przekazania swojemu wnukowi środki pieniężne, a w istocie środków tych mu nie przekazał ani gotówką, ani na jego rachunek w banku, w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej lub przekazem pocztowym. Wprawdzie literalna treść umowy wskazuje, że jej przedmiotem jest darowizna środków pieniężnych, ale jednocześnie z umowy tej wynika, że obdarowany nie mógł w żaden sposób dysponować tymi środkami, ponieważ darczyńca wyraźnie określił cel i sposób przekazania środków. Środki pieniężne, o których mowa w umowie darowizny zostały przelane przez darczyńcę bezpośrednio na rachunek wierzyciela obdarowanego i miały na celu wykonanie zobowiązania za obdarowanego. Dokonana bowiem wpłata stanowiła zapłatę za mieszkanie (na dowodzie wpłaty wyszczególniono, że dotyczy zobowiązania) i stanowiła wykonanie jego zobowiązania wobec zbywcy nieruchomości.

W istocie darczyńca przejął zatem za obdarowanego jego dług. Nie budzi wątpliwości pogląd, że w granicach swobody umów strony mogą ustanawiać różne stosunki zobowiązaniowe, a o ich treści nie przesądza nazwa umowy.

Takie przejęcie długu ma cechy darowizny, ponieważ następuje przysporzenie na rzecz obdarowanego kosztem majątku darczyńcy, ale jej przedmiotem nie są środki pieniężne, lecz prawo majątkowe (wierzytelność). Wartość tego prawa jest wartością dokonanej darowizny.

W tej sytuacji, ponieważ przedmiotem darowizny nie były środki pieniężne, dla zwolnienia darowizny od babci z podatku od spadków i darowizn nie jest wymagane udokumentowanie jej przekazania na rachunek bankowy obdarowanej, skok lub przekazem pocztowym, a jedynie zgłoszenie darowizny do urzędu skarbowego w ciągu miesiąca od postania obowiązku podatkowego. Spełnienia tego warunku organ podatkowy nie kwestionował.

Orzeczenie nie jest prawomocne.

1. 5. Podatek od nieruchomości

Oddalając skargę w sprawie I SA/Bd 764/08 Sąd skonstatował, iż **„pojęcie budowli na gruncie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych odpowiada definicji budowli w rozumieniu ustawy Prawo budowlane”.**

Z akt sprawy wynikało, że strona skarżąca w 2007 r. zadeklarowała do opodatkowania stanowiące jej własność i wykorzystywane w działalności gospodarczej budowle - sieci telekomunikacyjne składające się z kanalizacji wraz z umieszczonymi w niej liniami (kablami) telekomunikacyjnymi, a następnie w deklaracji za 2008 r. wykazała do opodatkowania jedynie wartość kanalizacji kablowej twierdząc, że linie (kable) telekomunikacyjne nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości.

Istota zaistniałego między stronami sporu sprowadza się do rozstrzygnięcia, czy kable telekomunikacyjne umieszczone w kanalizacji kablowej podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości.

Z treści art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2002 r. nr 9, poz. 84 ze zm. – w skrócie u.p.o.l.) wynika, że przedmiotem opodatkowania podatkiem od nieruchomości są: grunty, budynki lub ich części, budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Z dalszych rozważań należy wykluczyć możliwość zakwalifikowania sieci telekomunikacyjnych jako gruntu lub budynku. Pozostaje do rozważenia, czy sieć ta jest budowlą.

Pojęcie budowli zostało zdefiniowane w art. 1 a ust. 1 pkt 2 u.p.o.l. Zgodnie z tym przepisem budowlą jest obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego nie będący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z przeznaczeniem.

Przytoczony przepis definiując budowle wskazuje na dwie kategorie: obiekty budowlane oraz urządzenia budowlane.

Urządzenia budowlane są to, w myśl art.3 pkt 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, urządzenia techniczne związane z obiektem budowlanym, zapewniające możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, jak przyłącza i urządzenia instalacyjne, w tym służące oczyszczaniu lub gromadzeniu ścieków, a także przejazdy, ogrodzenia, place postojowe i place pod śmietniki.

Podstawowe znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy miała definicja obiektu budowlanego zawarta w art. 3 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane, według którego do tej grupy należą: a) budynki wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi, b) budowle stanowiącą całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami, c) obiekty małej architektury.

Odrzucając w myśl definicji z ustawy o podatkach i opłatach lokalnych budynki oraz obiekty małej architektury, należało stwierdzić, iż pojęcie budowli na gruncie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych odpowiada definicji budowli w rozumieniu ustawy Prawo budowlane. Ta z kolei w art. 3 pkt 3 przez budowlę nakazuje rozumieć każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: lotniska, drogi, linie kolejowe, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni wiatrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową.

W powyższym przepisie wprost wymienia się wśród budowli sieci techniczne. Strona w zakresie definicji budowli odwołuje się do języka potocznego, rozumiejąc przez budowlę każdy obiekt wyodrębniony w przestrzeni i połączony z gruntem w sposób trwały oraz stanowiący skończoną całość użytkową.

Sąd nie podzielił tego stanowiska. W wyroku z dnia 27 stycznia 2006 roku, FSK 2316/04 Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że pojęcie budowli podlegających opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości należy ustalać na podstawie przepisów art. 1a ust. 1 pkt 2 u.p.o.l. z uwzględnieniem regulacji zawartych w art. 3 pkt 3 i 9 Prawa budowlanego. Naczelny Sąd Administracyjny wyraził pogląd, że powołane przepisy są wystarczające do wyjaśnienia przedmiotu opodatkowania budowli podatkiem od nieruchomości oraz że nie było podstaw ani takiej potrzeby, aby dla rozstrzygnięcia sporu odwoływać się do innych przepisów, bowiem art. 2 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 1a ust. 1 pkt 2 u.p.o.l. nie stwarza tego rodzaju podstawy.

Należy również podkreślić, że w załączniku do ustawy – Prawo budowlane wyliczającym kategorie obiektów budowlanych, jako kategorię XXVI wskazano sieć telekomunikacyjną jako jeden z obiektów budowlanych. Okoliczność, że w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2005r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać telekomunikacyjne obiekty budowlane i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 219 poz. 1864), wśród telekomunikacyjnych obiektów budowlanych nie wyliczono sieci telekomunikacyjnej, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlega obiekt budowlany nie zaś telekomunikacyjny, który jest kategorią węższą. Ponadto, na co zwrócił uwagę Bogumił Brzeziński i Wojciech Morawski w publikacji *"Kable telekomunikacyjne znajdujące się w kanalizacji kablowej a podatek od nieruchomości"* (Przegląd Podatkowy 2008, nr 10, s.25-26), ustawodawca nie miał powodu zajmować się kablami umieszczonymi w kanalizacji kablowej albowiem tak położony kabel nie stwarza niebezpieczeństwa dla użytkowników obiektu, jest więc poza sferą zainteresowania prawa budowlanego. Z tego powodu ustawodawca w rozporządzeniu tym zajął się jedynie (zaliczając do kategorii obiektu telekomunikacyjnego) istotnymi z punktu widzenia prawa budowlanego liniami kablowymi ułożonymi bezpośrednio w ziemi, liniami napowietrznymi ułożonymi na słupach i kanalizacją kablową rozumianą jako ciąg rur, w których mogą być ułożone kable. Z tych powodów teza postawiona przez spółkę, że niezamieszczenie w cyt. rozporządzeniu przewodów w kanalizacji jako odrębnego obiektu telekomunikacyjnego powoduje, że nie jest on również obiektem budowlanym, nie może się ostać.

Należy zauważyć, że definicja obiektu budowlanego wskazuje, że budowla powinna stanowić całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami.

Zdaniem skarżącej zarówno kanalizacja kablowa, jak i znajdujące się w niej kable telekomunikacyjne powinny być traktowane samodzielnie, gdyż nie pozostają ze sobą w związku, czy to technicznym, czy to użytkowym.

W ocenie Sądu w zaskarżonej decyzji organ prawidłowo stwierdził, że kanalizacja z położonymi w niej kablami stanowią całość techniczno-użytkową. Kanalizacja została wykonana w celu ułożenia w niej przewodów. Kanał chroni przewody. Tworzą one zatem pewną funkcjonalną i techniczną całość, która służy świadczeniu usług telekomunikacyjnych. Nie można się zgodzić ze stanowiskiem strony, że przeszkodą w uznaniu kanału i przewodów za całość techniczno-użytkową jest brak więzi fizycznej pomiędzy nimi albowiem nie są one wzajemnie przymocowane, tak że można swobodnie kable usuwać z kanalizacji. Zdaniem Sądu nawet luźne połączenie obu elementów nie niweczy ich więzi użytkowej.

Orzeczenie nie jest prawomocne.

1. 6. Pisemna interpretacja pisemna co do zakresu i sposobu zastosowania prawa podatkowego

Uznając zasadność skargi w sprawie I SA/Bd 686/08 Sąd stwierdził, że **przepis art. 56 ust.1 pkt c Dyrektywy 2006/112/WE ustanawia regułę miejsca świadczenia usług w stosunku do wszystkich usług inżynierów, która skutkuje tym, że usługi te są opodatkowane w miejscu siedziby usługobiorcy.**

Z wniosku o wydanie interpretacji wynikało, że skarżąca świadczy dla kontrahenta zagranicznego usługi projektowania i wdrażania systemów do sterowania procesami przemysłowymi, które są sklasyfikowane w podkategorii 33.30.10 PKWiU. Kontrahent ten jest podatnikiem VAT i ma siedzibę na terytorium Wspólnoty. Usługi te polegają na wykonywaniu czynności oraz obowiązków charakterystycznych dla profesji inżyniera, do których wykonania niezbędna jest wiedza oraz umiejętności inżynierskie, i które są realizowane przez pracowników z tytułami zawodowymi inżynierów.

Spór w przedmiotowej sprawie dotyczył miejsca świadczenia powyższych usług, tzn. czy jest nim miejsce, gdzie nabywca usługi ma siedzibę (tak twierdził podatnik), czy też miejsce, gdzie świadczący usługę posiada siedzibę (tak uważał organ podatkowy). Określenie miejsca świadczenia usług wskazuje jednocześnie państwo, w którym dana czynność powinna być opodatkowana.

Zasadę ogólną dotyczą ustalenia miejsca świadczenia usługi zawiera art.27 ust.1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. Przepis ten stanowi, że w przypadku świadczenia usług miejscem świadczenia jest miejsce, gdzie świadczący usługę posiada siedzibę, a w przypadku posiadania stałego miejsca prowadzenia działalności, z którego świadczy usługi - miejsce, gdzie świadczący usługę posiada stałe miejsce prowadzenia działalności; w przypadku braku takiej siedziby lub stałego miejsca prowadzenia działalności - miejsce stałego zamieszkania. Odstępstwa od tej zasady przewidziane są w kolejnych ustępach tego artykułu.

W art. 27 ust. 3 ustawy stanowi się, że w przypadku gdy usługi, są świadczone na rzecz:

1) osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, posiadających siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa trzeciego, lub

2) podatników mających siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium Wspólnoty, ale w kraju innym niż kraj świadczącego usługę

- miejscem świadczenia tych usług jest miejsce, gdzie nabywca usługi posiada siedzibę, stałe miejsce prowadzenia działalności, dla którego dana usługa jest świadczona, a w przypadku braku stałego miejsca prowadzenia działalności, stały adres lub miejsce zamieszkania.

Z treści art.27 ust.4 pkt 3 ustawy wynika, że regulacja zawarta w ust.3 ma zastosowania do usług doradztwa w zakresie sprzętu komputerowego (PKWiU 72.1); w zakresie oprogramowania (PKWiU 72.2); prawniczych, rachunkowo-księgowych, badania rynków i opinii publicznej, doradztwa w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania (PKWiU 74.1); architektonicznych i inżynierskich (PKWiU 74.2) z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 1; w zakresie badań i analiz technicznych (PKWiU 74.3); przetwarzania danych i dostarczania informacji; tłumaczeń.

Na gruncie powyższej regulacji tylko usługi inżynierskie sklasyfikowane w PKWiU 74.2 opodatkowane będą w kraju, w którym nabywca usługi posiada siedzibę. Usługi świadczone przez skarżącą jako sklasyfikowane w podkategorii 33.30.10 „Usługi projektowania i montaż systemów do sterowania procesami przemysłowymi i produkcją zautomatyzowaną” zostały wyłączone z działu 74 PKWiU. Wobec tego, zdaniem organu podatkowego, do skarżącej nie ma zastosowania szczególna zasada dotycząca miejsca świadczenia usług, lecz zasada ogólna określona w art.27 ust.1 cyt. ustawy.

Powyższej kwestii nie można było rozpatrywać w oderwaniu od przepisów prawa wspólnotowego. Zgodnie z art.43 Dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej miejscem świadczenia usług jest miejsce, w którym usługodawca ma siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, z którego świadczy usługę lub, w przypadku braku takiej siedziby lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu. Zasada ogólna wynikająca z tego przepisu ma zastosowania wyłącznie po stwierdzeniu, iż do danej sytuacji nie można zastosować którejkolwiek z zasad szczególnych, wskazanych w artykułach 44-57 Dyrektywy. W piśmiennictwie podkreśla się, że do art.44-57 nie należy stosować wykładni zwężającej (por. *Dyrektywa VAT 2006/112/WE. Komentarz 2008*, pod red. J. Martiniego, Wrocław 2008, s.272).

Art. 56 Dyrektywy 2006/112/WE reguluje miejsce świadczenia usług w przypadku usług niematerialnych. Przepis ten realizuje zasadę opodatkowania usług w kraju konsumpcji i ma zapewnić neutralne warunki konkurencji.

W myśl art.56 ust.1 pkt c Dyrektywy miejscem świadczenia usług konsultantów, inżynierów, firm konsultingowych, prawników, księgowych oraz innych podobnych usług, jak również przetwarzanie danych i dostarczanie informacji wykonywanych na rzecz usługobiorców mających siedzibę poza Wspólnotą lub na rzecz podatników mających siedzibę we Wspólnocie, ale w innym państwie niż usługodawca, jest miejsce, w którym usługobiorca posiada siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, na rzecz którego świadczone są usługi lub, w przypadku ich braku, stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu.

Powyższy przepis nie odwołuje się do klasyfikacji statystycznych w odniesieniu do definiowania przedmiotowego zakresu usług. Jest to zrozumiałe, bowiem rola klasyfikacji jest zupełnie inna. Są one tworzone dla celów statystycznych, a nie dla celów związanych z podatkiem od wartości dodanej. Terminom użytym w Dyrektywie należy nadawać znaczenie zgodne z intencją unijnego ustawodawcy i celem wprowadzenia danej regulacji.

Jak wynika z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości art.9 (2) (e) tiret trzecie Szóstej Dyrektywy z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstwa Państw Członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa opodatkowania (mający swój odpowiednik w art. 56 ust.1 pkt c Dyrektywy 2006/112/WE) nie tyle dotyczy zawodów takich jak adwokaci, doradcy, eksperci, księgowi czy inżynierowie, lecz usług wykonywanych przez te osoby oraz usług, które są do usług przez nich wykonywanych podobne. Prawodawca wspólnotowy posługuje się zawodami wskazanymi w tym przepisie jako środkiem do zdefiniowania kategorii świadczeń (zob. wyrok ETS z dnia 27 października 2005r. w sprawie C-41/04 Levob Verzekeringen BV, OV Bank NV oraz z dnia 16 września 1997r. w sprawie C-145/96 von Hoffmann, Rec. str. I-4857, pkt 15).

Zdaniem Sądu przepis art. 56 ust.1 pkt c Dyrektywy 2006/112/WE ustanawia regułę miejsca świadczenia usług w stosunku do wszystkich usług inżynierów, która skutkuje tym, że usługi te są opodatkowane w miejscu siedziby usługobiorcy. Przepisy polskiej ustawy o VAT w art. 27 ust. 4 pkt 3 tę korzystną dla podatników regulację nakazują stosować wyłącznie do usług objętych symbolem PKWiU 74.2, które jak pokazują realia niniejszej sprawy nie wyczerpują wszystkich usług inżynierów. Powołany przepis Dyrektywy 2006/112/WE ma szerszy zakres przedmiotowy niż jego polski odpowiednik

(por. wyrok WSA z dnia 12 października 2005 r., III SA/Wa 2219/05, wyrok z dnia 13 października 2006 r., III SA/Wa 1744/06).

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską w art. 10 nakłada na Państwa Członkowskie - w tym na funkcjonujące w nich organy wymiaru sprawiedliwości - obowiązek podejmowania wszelkich działań w celu zapewnienia realizacji zobowiązań wynikających z Traktatu i postanowień wspólnotowego prawa pochodnego o skutku bezpośrednim. Obowiązkiem sądu krajowego jest zapewnienie środków umożliwiających dochodzenie przed nim przez jednostki praw przyznanych im przez prawo wspólnotowe, nawet jeżeli prawo krajowe środków takich nie przewiduje.

Wprawdzie dyrektywy, będące źródłem pochodnego prawa wspólnotowego wiążą prawnie państwa członkowskie jedynie co do wskazanych celów, a państwa członkowskie zachowują swobodę w doborze form i metod realizacji tych celów (art.249 ust.3 Traktatu), to jednakże w przypadku braku, niewłaściwej lub nieterminowej implementacji dyrektywy jej postanowienia mogą być bezpośrednio skuteczne, jeśli charakter, treść i układ przepisu nadaje się do bezpośredniego stosowania (zob. wyrok ETS z 14 lipca1994 r. w sprawie C-91/92 Paola Faccini Dori v. Recreb Srl.). Jeżeli przepisy dyrektywy są, o ile chodzi o ich treść, bezwarunkowe i dostatecznie precyzyjne, mogą one, w braku implementacji w określonym terminie, być powoływane przeciwko jakimkolwiek przepisom prawa krajowego, które są sprzeczne z dyrektywą, o ile przepisy dyrektywy określają, jakich praw jednostki mogą dochodzić od państwa (np. wyrok ETS w sprawie 8/81 Ursula Becker przeciwko Finanzamt Munster-Innenstadt).

Zdaniem Sądu przepis art. 56 ust.1 pkt c Dyrektywy 2006/112/WE w zakresie usług inżynierów ma charakter precyzyjny, a także bezwarunkowy i nadaje się do bezpośredniego stosowania. Odwołanie się do klasyfikacji statystycznych spowodowało, że doszło do niewłaściwej, niepełnej implementacji przepisów Dyrektywy do polskiego porządku prawnego. W ocenie Sądu skarżąca jest uprawniona do powołania się na postanowienia art. 56 ust.1 pkt c Dyrektywy, jeżeli świadczy usługi stanowiące usługi inżynierów.

Należy zauważyć, że na podstawie ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 209, poz.1320), art.27 ust.4 pkt 3 został zmieniony. W nowym brzmieniu tego przepisu, art.27 ust.3 stosuje się do usług doradczych, inżynierskich, prawniczych, księgowych oraz usług podobnych do tych usług, w tym w szczególności usług architektonicznych i inżynierskich (PKWiU 74.2) – z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 1 (pkt d). Oznacza to, że przepis ten stosuje się

do wszystkich usług inżynierskich, a nie tylko sklasyfikowanych w PKWiU 74.2. Zmiana ta ma przyczynić się do rozwiania wątpliwości co do zgodności obecnego uregulowania z przepisami unijnymi, które to wątpliwości zostały podniesione przez Komisję Europejską w postępowaniu o naruszenie przepisów wspólnotowych w trybie art.226 TWE (por. uzasadnienie do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw - druk sejmowy nr 661).

W tym kontekście Sąd nie podzielił stanowiska organu, że ograniczenia w zakresie świadczenia usług inżynierskich istniały w prawie krajowym w momencie wejścia w życie Szóstej Dyrektywy.

Orzeczenie jest prawomocne.

- Przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie o sygn. akt I SA/Bd 763/08 była prawidłowość, udzielonej przez Dyrektora Izby Skarbowej, działającego z upoważnienia Ministra Finansów, pisemnej interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie dotyczącej podatku od towarów i usług w zakresie rozliczenia i zapłaty podatku z tytułu wewnątrzwspólnotowego nabycia używanego samochodu osobowego.

Stwierdzając, iż w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego jak i procesowego, Sąd podkreślił, że **„w sformułowaniu, zawartym w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT: „wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów za wynagrodzeniem na terytorium kraju", zwrot terytorium kraju, odnosi się do określenia wewnątrzwspólnotowego nabycia towaru nie zaś do wynagrodzenia. Wewnątrzwspólnotowe nabycie musi nastąpić na terytorium kraju, inaczej mówiąc towar musi być przesłany lub przetransportowany na terytorium Polski. Transport lub wysyłka na terytorium innego państwa członkowskiego nie skutkuje opodatkowaniem wewnątrzwspólnotowego nabycia towaru według ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. Opodatkowanie takiej transakcji nastąpi zaś na terytorium państwa członkowskiego, do którego towar zostanie wysłany lub przetransportowany, na podstawie przepisów regulujących opodatkowanie towarów i usług obowiązujących w tym państwie, z uwzględnieniem w ramach wykładni prowspólnotowej unormowań dyrektywy nr 112 VAT".**

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była wykładnia pojęcia wewnątrzwspólnotowego nabycia towaru. Skarżący twierdził, że zapłata za nabyty pojazd na terenie Niemiec powoduje, że w stanie faktycznym sprawy nie dochodzi do powstania

wewnątrzwspólnotowego nabycia towaru i w konsekwencji opodatkowania takiej transakcji podatkiem od towarów i usług.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z dnia 5 kwietnia 2004 r. Nr 54, poz. 535 ze zm.), zwanej dalej ustawą o VAT, opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, zwanym dalej "podatkiem", podlega wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów za wynagrodzeniem na terytorium kraju. Zdaniem Sądu, decydujące znaczenie w sprawie ma treść art. 9 ust. 1 ustawy o VAT, zawierającego definicję wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów. Przepis ten stanowi, że przez wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4, rozumie się nabycie prawa do rozporządzania jak właściciel towarami, które w wyniku dokonanej dostawy są wysyłane lub transportowane na terytorium państwa członkowskiego inne niż terytorium państwa członkowskiego rozpoczęcia wysyłki lub transportu przez dokonującego dostawy, nabywcę towarów lub na ich rzecz.

Za przesłanki istotne wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów ustawodawca uznał:
- po pierwsze, nabycie prawa do rozporządzania towarem jak właściciel;
- po drugie, w wyniku dokonanej dostawy towaru dochodzi do wysyłki lub transportu na terytorium innego państwa członkowskiego niż terytorium państwa członkowskiego rozpoczęcia wysyłki lub transportu tego towaru przez dokonującego dostawy, nabywcę towarów lub na ich rzecz.

Analizowany przepis nie przewiduje dla uznania transakcji za wewnątrzwspólnotowe nabycie towaru dokonania zapłaty za towar na terytorium któregoś z państw (kraju dostawy lub kraju nabycia). Uiszczenie należności za kupiony towar na terytorium kraju dostawcy, jak również zapłata na terytorium kraju nabywcy nie ma znaczenia przy kwalifikowaniu takiej transakcji do wewnątrzwspólnotowego nabycia towaru. Nie jest to zatem przesłanka determinująca wewnątrzwspólnotowe nabycie towaru (WNT).

Tak więc, w stanie faktycznym sprawy, zapłata na terytorium Niemiec za przedmiotowy samochód nie miała znaczenia dla uznania, że w sprawie miało miejsce wewnątrzwspólnotowe nabycie towaru. Spełnione bowiem zostały przesłanki istotne dla tej transakcji, a mianowicie: nabycie prawa do rozporządzania towarem jak właściciel oraz transport pojazdu z jednego państwa członkowskiego do drugiego przez uprawniony do tego podmiot.

W sformułowaniu, zawartym w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT: „wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów za wynagrodzeniem na terytorium kraju”, zwrot terytorium kraju, odnosi się do określenia wewnątrzwspólnotowego nabycia towaru nie zaś

do wynagrodzenia. Wewnątrzwspólnotowe nabycie musi nastąpić na terytorium kraju, inaczej mówiąc towar musi być przesłany lub przetransportowany na terytorium Polski. Transport lub wysyłka na terytorium innego państwa członkowskiego nie skutkuje opodatkowaniem wewnątrzwspólnotowego nabycia towaru według ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. Opodatkowanie takiej transakcji nastąpi zaś na terytorium państwa członkowskiego, do którego towar zostanie wysłany lub przetransportowany, na podstawie przepisów regulujących opodatkowanie towarów i usług obowiązujących w tym państwie, z uwzględnieniem w ramach wykładni prowspólnotowej unormowań dyrektywy nr 112 VAT.

Po akcesji do Unii Europejskiej organy polskie prawo unijne stosują na jeden z dwóch sposobów: bezpośrednio lub pośrednio. (…) Zwraca się przy tym trafnie uwagę, że stosując pośrednio prawo unijne, organy i sądy krajowe powinny wykazywać się znajomością tegoż implementowanego do krajowego ustawodawstwa prawa. Jest to bowiem niezbędne przy dokonywaniu wykładni prawa polskiego, w ramach którego organy administracyjne i sądy powinny nadawać jego normom takie znaczenie, jakie zapewni mu zgodność z prawem unijnym. Taki obowiązek „prounijnej" wykładni prawa krajowego jest uważany przez ETS za jeden z istotnych obowiązków państw członkowskich (por. J. Zubrzycki: Leksykon VAT, Tom I, UNIMEX 2006, s. 10).

Szczególnie przydatne w tym procesie jest sięgnięcie do wykładni celowościowej, której znaczenie w prawie podatkowym uległo zdecydowanemu zwiększeniu po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej, zwłaszcza w tych obszarach tego prawa, które normowane są dyrektywami unijnymi, podlegającymi obligatoryjnej implementacji przez kraje członkowskie. Gdy poszukuje się bowiem w takich przypadkach ratio legis normy prawnej, niezbędne jest ustalenie ratio legis dyrektywy implementowanej do krajowego porządku prawnego (por. uchwałę z dnia 28 maja 2007 r., sygn. akt I FPS 5/06, ONSA/WSA 2007/5/108, PP 2007/8/57).

Stosując prawo krajowe, sąd krajowy jest zobowiązany dokonywać wykładni tego prawa, tak dalece jak to możliwe w świetle brzmienia i celu dyrektywy, aby osiągnąć cel dyrektywy, a w ten sposób wypełnić trzeci ust. art. 189 Traktatu o WE (obecnie trzeci ust. art. 249 TWE) (patrz w szczególności sprawa C- 106/89 Marleasing [1990] Zb. Orz. str. 1-4135, pkt 8 oraz sprawa C- 334/92 Wagner Miret [1993] Zb. Orz. str. 1-6911, pkt 20) (por. J. Martini, Ł. Karpiesiuk: VAT w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Podatkowe komentarze praktyczne, C.H. BECK, Warszawa 2005, s. 5).

Zdaniem ETS, wszelkie instytucje państw członkowskich, w tym sądy, mają obowiązek współdziałać dla osiągnięcia celów wspólnotowych. Dla sądów oznacza to obowiązek interpretowania prawa krajowego w świetle tekstu oraz celu dyrektywy (czy też innego aktu prawa), aby zapewnić normom wspólnotowym moc wiążącą w prawie krajowym. Sąd krajowy bowiem powinien zapewnić dyrektywie pośrednie obowiązywanie poprzez interpretację prawa krajowego zgodnie z treścią dyrektywy (K. Czyżewska: Zasada pośredniej skuteczności, "Rzeczpospolita" z 22 listopada 2004 r. oraz uchwałę z dnia 28 maja 2007 r., sygn. akt I FPS 5/06, ONSA/WSA 2007/5/108, PP 2007/8/57).

Potwierdzeniem prawidłowości dokonanej w niniejszej sprawie wykładni przepisów ustawy o VAT, są unormowania wspólnotowe oraz orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, które zapadło na gruncie tych regulacji.

W szóstej dyrektywie Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych - wspólny system podatku od wartości dodanej, w przepisach dotyczących opodatkowania handlu między państwami członkowskimi w art. 28a ust. 3 normodawca wspólnotowy postanowił, że "Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów" oznacza nabycie uprawnienia do rozporządzania jako właściciel ruchomymi rzeczami wysyłanymi lub transportowanymi do osoby nabywającej towary przez lub na rachunek sprzedawcy bądź osoby nabywającej towary w Państwie Członkowskim innym niż to, z którego towary są wysyłane lub transportowane. Z przywołanej definicji wewnątrzwspólnotowego nabycia towaru wynika jednoznacznie, iż normodawca krajowy w sposób prawidłowy implementował do krajowego porządku prawnego pojęcie „wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów” oraz to co najistotniejsze w kontekście analizowanego zagadnienia, że w ramach wspólnotowej definicji wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów nie ma przesłanki w postaci miejsca zapłaty za nabyty towar.

Warto w tym miejscu powołać orzeczenie ETS z dnia 27 września 2007 r., sygn. akt C-409/04 Teleos plc i inni v. Commissioners of Customs & Excise (orzeczenie wstępne), LEX nr 319465, w którym Trybunał zauważył, że Wewnątrzwspólnotowa dostawa towaru i wewnątrzwspólnotowe nabycie tego towaru stanowią w rzeczywistości jedną i tę samą czynność gospodarczą, nawet jeśli jest ona źródłem różnych praw i obowiązków zarówno dla stron, jak i dla organów podatkowych zainteresowanych państw członkowskich. Zatem każdemu wewnątrzwspólnotowemu nabyciu towarów opodatkowanemu w państwie członkowskim, w którym zakończono wewnątrzwspólnotową wysyłkę lub wewnątrzwspólnotowy transport towarów, zgodnie z art. 28a ust. 1 lit. a akapit pierwszy

szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych - wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku, odpowiada dostawa zwolniona z opodatkowania w państwie członkowskim, w którym ta wysyłka lub transport zostały rozpoczęte, zgodnie z art. 28c część A lit. a akapit pierwszy tej dyrektywy. Wynika z tego, że zwolnienie od podatku dostawy wewnątrzwspólnotowej odpowiadającej nabyciu wewnątrzwspólnotowemu pozwala na unikanie podwójnego opodatkowania, a tym samym naruszania zasady neutralności podatkowej, na której zasadza się wspólny system podatku VAT (por. pkt 23-25). Artykuły: 28a ust. 3 akapit pierwszy i 28c część A lit. a akapit pierwszy szóstej dyrektywy 77/388/EWG, zmienionej dyrektywą Rady 2000/65/WE z dnia 17 października 2000 r., ze względu na określenie "wysyłane" użyte w obu tych przepisach należy interpretować w ten sposób, że wewnątrzwspólnotowe nabycie towaru następuje, a zwolnienie od podatku dostawy wewnątrzwspólnotowej znajduje zastosowanie tylko wtedy, gdy prawo do rozporządzania towarem jak właściciel zostało przeniesione na nabywcę i gdy dostawca ustali, że towar ten został wysłany lub przetransportowany do innego państwa członkowskiego i że w wyniku wysyłki lub transportu fizycznie opuścił terytorium państwa członkowskiego dostawy (por. pkt 42 i pkt 1 sentencji).

Natomiast w wyroku z dnia 27 września 2007 r., sygn. akt C-184/05 Twoh International BV v. Staatssecretaris van Financiën (orzeczenie wstępne), LEX nr 319469 Trybunał stwierdził, że w ramach przejściowej regulacji podatku VAT stosowanej do handlu wewnątrzwspólnotowego, wprowadzonej przez dyrektywę Rady 91/680/EWG z dnia 16 grudnia 1991 r. uzupełniającą wspólny system podatku od wartości dodanej i zmieniającą dyrektywę 77/388/EWG w celu zniesienia granic fiskalnych, opodatkowanie wymiany handlowej pomiędzy państwami członkowskimi opiera się na zasadzie przyznania wpływów podatkowych państwu członkowskiemu, w którym ma miejsce ostateczne wykorzystanie towarów. Każdemu wewnątrzwspólnotowemu nabyciu towarów opodatkowanemu w państwie członkowskim, w którym zakończono wewnątrzwspólnotową wysyłkę lub wewnątrzwspólnotowy transport towarów zgodnie z art. 28a ust. 1 lit. a akapit pierwszy szóstej dyrektywy 77/388 odpowiada dostawa zwolniona z opodatkowania w państwie członkowskim, w którym ta wysyłka lub transport zostały rozpoczęte, zgodnie z art. 28c część A lit. a akapit pierwszy tej dyrektywy. Warunkiem zastosowania zwolnienia od podatku wewnątrzwspólnotowej dostawy towaru w rozumieniu art. 28c część A lit. a akapit pierwszy szóstej dyrektywy 77/388 niezbędne

jest, by prawo do rozporządzania towarem jak właściciel zostało przeniesione na kupującego oraz, by dostawca wykazał, że ten towar został wysłany lub przetransportowany do innego państwa członkowskiego, a także, by w następstwie tej wysyłki lub transportu towar ten fizycznie opuścił terytorium państwa członkowskiego dostawy (por. pkt 22-23).

Na gruncie przywołanego orzecznictwa ETS należy poczynić jedną uwagę na temat opodatkowania wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów. Odpowiednikiem zwolnienia od podatku wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów, o którym to mówi Trybunał we wskazanych wyrokach, w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – w ramach kompetencji przyznanych państwom członkowskim przez szóstą dyrektywę VAT – jest opodatkowanie wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów stawką zerową. Skutek podatkowy jest jednak taki sam, jak w przypadku zwolnienia z opodatkowania wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów. Zauważyć zatem wypada, że powołane orzeczenia ETS, w zakresie omawianego zagadnienia, winny być uwzględniane podczas dokonywania wykładni przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

W obowiązującej aktualnie w tej materii dyrektywie 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006), w art. 20 prawodawca wspólnotowy zawarł tożsamą definicję wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów. Stanowi ona, że "Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów" oznacza nabycie prawa do rozporządzania jak właściciel rzeczowym majątkiem ruchomym wysyłanym lub transportowanym do nabywcy przez sprzedawcę, przez nabywcę lub na ich rzecz, do miejsca przeznaczenia w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów.

Wobec powyższego skonstatować należy, że regulacje wspólnotowe dotyczące wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów nie uzależniają opodatkowania tej transakcji od dokonania zapłaty na terenie państwa członkowskiego, na terenie którego ma miejsce ostateczne wykorzystanie towarów.

Orzeczenie jest prawomocne.

1. 7. Zgłoszenie celne

Eliminując zaskarżone postanowienie Dyrektora Izby Celnej w sprawie sygn. akt I SA/Bd 35/08 Sąd stwierdził między innymi, że „**przepis art. 92 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo celne jest sprzeczny z regulacją art. 69 ust. 3 Wspólnotowego Kodeksu**

Celnego w takim zakresie, w jakim obciąża podmiot zgłaszający, opłatami z tytułu przeprowadzonych z urzędu badań lub analiz towarów w związku z weryfikacją zgłoszenia celnego, gdy dane w nim podane przez ten podmiot okażą się nieprawidłowe. W takim przypadku sąd krajowy jest obowiązany do pominięcia regulacji krajowej i zastosowania prawa wspólnotowego, czyli w przedmiotowej sprawie art. 69 ust. 3 Wspólnotowego Kodeksu Celnego".

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy zgodne z prawem jest postanowienie organu celnego, na mocy którego kosztami za wykonanie przeprowadzonej z urzędu analizy próbek towarów obciążono skarżącego w sytuacji, gdy organ prowadził postępowanie w sprawie określenia prawidłowej kwoty wynikającej z długu celnego i stwierdził nieprawidłowości w zgłoszeniu celnym w zakresie podanych kodów towarów.

Sąd podkreślił, iż bezsporny w sprawie był fakt przyjęcia w oddziale celnym zgłoszenia celnego o objęcie procedurą dopuszczenia do obrotu towaru. Po przyjęciu zgłoszenia celnego została przeprowadzona jego weryfikacja oraz pobrane zostały próbki towarów, które przesłano do laboratorium celnego celem ustalenia ich właściwego składu chemicznego. W wyniku badań stwierdzono, że w zgłoszeniu celnym podano nieprawidłowe kody towarów. Konsekwencją powyższego było wydanie decyzji, którą określono prawidłową kwotę długu celnego oraz podatku od towarów usług z tytułu importu. Kosztami ww. analiz obciążono skarżącego powołując jako podstawę prawną art. 92 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo celne.

Na podstawie art. 92 ust. 1 tej ustawy: „Organ celny pobiera opłaty z tytułu przeprowadzonych badań lub analiz towarów, w przypadku gdy:

1) badanie lub analiza zostaną przeprowadzone na żądanie osoby;
2) rozpatrzenie wniosku o wydanie wiążącej informacji taryfowej lub wiążącej informacji o pochodzeniu towaru wymaga przeprowadzenia badania lub analizy;
3) osoba będąca do tego zobowiązaną nie podała danych dotyczących rodzaju, wartości, właściwości towaru lub innych informacji niezbędnych do wydania rozstrzygnięcia i pomimo wezwania nie uzupełniła tych danych w wyznaczonym przez organ celny terminie;
4) podane przez osobę dane dotyczące towarów były nieprawdziwe lub nieprawidłowe".

Zdaniem Sądu nie budziło zatem wątpliwości, że przywołane przepisy prawa stanowią o obciążeniu opłatami osobę zgłaszają towar w sytuacji, gdy dane dotyczące towarów przez nią podane w zgłoszeniu były nieprawidłowe np. w przedmiocie kodów towarów.

Stosownie natomiast do art. 69 ust. 3 Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 2913/92 z dnia 12 października 1992r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.U. UE.L.92.302.1): „Pobranie próbek przez organy celne dokonane zgodnie z obowiązującymi przepisami nie pociąga za sobą konieczności zapłaty odszkodowania ze strony organów celnych. Jednak koszty wykonanych analiz lub przeprowadzonej kontroli ponoszone są przez te organy".

Z polskiego uregulowania zatem wynika, że osoba zgłaszająca ponosi także opłaty za analizy próbek pobranych z urzędu, gdy w postępowaniu prowadzonym przez organ zostanie ustalone, że dane przez nią podane są nieprawidłowe. We Wspólnotowym Kodeksie Celnym natomiast jednoznacznie postanowiono, że koszty wykonanych analiz ponoszone są przez organy. Zakres regulacji, który jest objęty przepisem krajowym oraz przepisem wspólnotowym pokrywa się. Istnieje zatem sprzeczność pomiędzy regulacją krajową a prawa wspólnotowego.

W związku z powyższym powstało pytanie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy prawa krajowego, tj. art. 92 ust. 1 pkt 4 Prawa celnego, czy też prawo wspólnotowe - art. 69 ust. 3 Wspólnotowego Kodeksu Celnego.

W tym miejscu należało wskazać, że z dniem 1 maja 2004r. Rzeczypospolita Polska na mocy Traktatu zwanego Traktatem Ateńskim z dnia 16 kwietnia 2003 r. (Dz.U.UE.L. 2003.236.17 ze zm.) przystąpiła do Unii Europejskiej.

Traktat Ustanawiający Wspólnotę Europejską z dnia 25 marca 1957r. (Dz.U. z 2004r. Nr 90, poz. 864/2) zwany Traktatem Rzymskim, nie zawiera wielu przepisów, które regulują obrót towarami z krajami trzecimi. W traktacie tym znajdują się jednak regulacje dotyczące wspólnej polityki handlowej. Na podstawie art. 131 Traktatu: „Poprzez utworzenie między sobą unii celnej Państwa Członkowskie zamierzają przyczynić się we wspólnym interesie do harmonijnego rozwoju handlu światowego, stopniowego zniesienia ograniczeń w handlu międzynarodowym i obniżenia barier celnych. Wspólna polityka handlowa uwzględnia korzystny wpływ, jaki może mieć zniesienie ceł między Państwami Członkowskimi na zwiększenie siły konkurencyjnej przedsiębiorstw w tych Państwach".

Ponadto stosownie do art. 249 tego Traktatu: „W celu wykonania swych zadań oraz na warunkach przewidzianych w niniejszym Traktacie, Parlament Europejski wspólnie z Radą, Rada i Komisja uchwalają rozporządzenia i dyrektywy, podejmują decyzje, wydają zalecenia i opinie. Rozporządzenie ma zasięg ogólny. Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich. Dyrektywa wiąże każde Państwo Członkowskie, do którego jest kierowana, w odniesieniu do rezultatu, który ma być

osiągnięty, pozostawia jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków. Decyzja wiąże w całości adresatów, do których jest kierowana. Zalecenia i opinie nie mają mocy wiążącej".

W celu umożliwienia i zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego Rada Wspólnot Europejskich ustanowiła Wspólnotowy Kodeks Celny wydany w formie rozporządzenia, który stał się tzw. Konstytucją Unii Celnej. Ponadto jego rozwinięciem są przepisy wykonawcze zawarte w rozporządzeniu Komisji (EWG) Nr 2454 z dnia 2 lipca 1993r. ustanawiające przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny.

Przepisy wspólnotowego prawa celnego, wydane przez organy UE, regulują zasadnicze kwestie obrotu towarowego, nie regulują natomiast wszystkich zagadnień. W niektórych przypadkach państwa członkowskie mogą, w innych zaś są zobligowane do ustanowienia przepisów krajowych. Ustanowienie przepisów krajowych dotyczy w szczególności tych zagadnień, w zakresie których brak regulacji krajowych mógłby doprowadzić do pozbawienia skuteczności przepisów wspólnotowych. Krajowe regulacje w zakresie prawa celnego mają charakter uzupełniający do prawa wspólnotowego i obowiązują wówczas, gdy przepisy Wspólnotowego Kodeksu Celnego i Rozporządzenia wykonawczego do tego Kodeksu nie zawierają żadnych szczególnych postanowień (M. Kałka, U. Ksieniewicz, Wspólnotowy Kodeks Celny, „UNIMEX" Wrocław 2007r., s. 7-9).

Zwrócono uwagę, że w art. 1 Prawa celnego polski Ustawodawca także postanowił, że „ustawa reguluje w zakresie uzupełniającym przepisy prawa wspólnotowego".

W konsekwencji powyższego należy stwierdzić, że państwa członkowskie Unii, w tym Polska, nie są uprawnione do przyjmowania regulacji odmiennych, sprzecznych z tymi, które są przyjęte w rozporządzeniach Komisji. Jak zauważa się w doktrynie: „Istotnym walorem rozporządzeń jest bezpośrednia stosowalność. Oznacza to, że rozporządzenia z mocy prawa podlegają stosowaniu w porządkach prawnych państw członkowskich bez konieczności podejmowania dodatkowych działań implementacyjnych. (…) Z orzecznictwa ETS wynika jasno, że państwa członkowskie nie mogą powielać przepisów rozporządzeń do prawa krajowego, co więcej, zakazane jest również uchwalanie regulacji krajowych, które mogłyby godzić w ten cel i ograniczać stosowanie rozporządzeń (…)". „Bezpośrednia stosowalność wyraża (…) najpełniej integracyjny charakter rozporządzenia jako środka scalającego systemy prawne Wspólnoty i państw członkowskich i zapewniającego jednolitość wspólnotowej przestrzeni prawnej (…)" (Artykuł Adama Łazowskiego „Rozporządzenie jako źródło prawa Wspólnot

Europejskich" Europejski Przegląd Sądowy, Oficyna a Wolters Kluwer business, nr 3 (18) marzec 2007, str. 15).

Powyższe potwierdzone zostało również orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. I tak w wyroku w sprawie 50/76, Amsterdam Bulb BV przeciwko Produktschap voor Siergewassen, ECR [1977] 137, Trybunał orzekł m.in., że: „Państwa członkowskie nie mogą ani podejmować krajowych środków prawnych, ani też zezwalać krajowym organom o kompetencjach prawodawczych na podejmowanie przepisów, które będą godzić we wspólnotowy charakter rozporządzeń oraz wywoływane przez rozporządzenia skutki prawne dla ich adresatów. Na mocy zobowiązań wynikających z TWE, na państwach członkowskich ciąży obowiązek niepodejmowania środków naruszających bezpośrednie stosowanie rozporządzeń, zaś ścisłe jego przestrzeganie jest nieodzownym warunkiem jednoczesnego i jednolitego stosowania rozporządzeń w całej Wspólnocie" (podobnie w wyroku ETS z 31 stycznia 1978 r. w sprawie 94/77, Fratelli Zerbone Snc przeciwko Amministrazione delle finanse dello Stato, ECR[1978] 99 oraz w wyroku ETS z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie C-359/05, Estager SA przeciwko Receveur principia de la recette des douanes de Brive, ECR [2007] I-0000).

Sąd podkreślił, iż na podstawie art. 91 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej: „1.Ratyfikowana umowa międzynarodowa, po jej ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, stanowi część krajowego porządku prawnego i jest bezpośrednio stosowana, chyba że jej stosowanie jest uzależnione od wydania ustawy. 2.Umowa międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową. 3.Jeżeli wynika to z ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską umowy konstytuującej organizację międzynarodową, prawo przez nią stanowione jest stosowane bezpośrednio, mając pierwszeństwo w przypadku kolizji z ustawami".

Przywołane przepisy Konstytucji mają szczególne znaczenie praktyczne z uwagi na to, że gros obowiązujących w Polsce regulacji celnoprawnych ustanowiono na poziomie wspólnotowym. Jeżeli zatem okazałoby się, że krajowy przepis dotyczący problematyki celnej narusza regulacje wspólnotowe, przepis ten należałoby, co do zasady, pominąć i zastosować bezpośrednio regulacje wspólnotowe (Wspólnotowy Kodek Celny pod redakcją Wojciecha Morawskiego, Oficyna a Wolters Kluwer business, W-wa 2007r., s. 49).

W doktrynie podnoszone jest, że istnieją sytuacje, w których obowiązkiem sądu krajowego jest wydanie rozstrzygnięcia w oparciu o przepisy prawa wspólnotowego

z uwagi na konieczność pominięcia normy krajowej sprzecznej z normą wspólnotową, gdy obie normy posiadają taki sam zakres zastosowania. Obowiązek ten wynika z zasady pierwszeństwa prawa wspólnotowego przed prawem krajowym. Zasada pierwszeństwa tworzy szereg obowiązków i nakłada wiele nakazów na organy państw członkowskich. Dotyczą one wszystkich organów, tzn. władzy ustawodawczej, wykonawczej oraz sądowniczej, w tym sądów państw członkowskich. Zasada ta została sformułowana w orzecznictwie ETS, nie zapisano jej w traktacie o ustanowieniu Wspólnoty Europejskiej („Stosowanie prawa Unii Europejskiej przez sądy" pod redakcją Andrzeja Wróbla, Zakamycze 2005r., s. 431).

Ponadto „sąd krajowy, który w ramach swojej jurysdykcji ma zastosować przepisy prawa wspólnotowego, ma obowiązek zapewnić im pełną skuteczność, nie stosując z własnej inicjatywy jakiegokolwiek sprzecznego z nimi przepisu krajowego, nawet jeżeli został on wydany później. Sąd krajowy nie ma obowiązku występować z wnioskiem o ich uchylenie lub oczekiwać uchylenia takich przepisów przez ustawodawcę lub inny kompetentny organ" (orzeczenie ETS w sprawie 106/77).

Reguły te mają zastosowanie w sytuacji, gdy sąd krajowy stwierdzi sprzeczność między normą krajową a wspólnotową, czyli stan, w którym nie można równocześnie spełnić tych dwóch norm mających wspólny zakres zastosowania.

Zasada pierwszeństwa znajduje zastosowania, gdy sąd stwierdza istnienie sprzeczności między normami. W tej sytuacji sąd krajowy rozstrzyga sprawę w oparciu o normę wspólnotową, korzysta ona z pierwszeństwa stosowania, sąd jest związany zakazem stosowania normy krajowej sprzecznej z normą wspólnotową, jest zobowiązany nie stosować normy krajowej („Stosowanie prawa Unii Europejskiej przez sądy" pod redakcją Andrzeja Wróbla, Zakamycze 2005r., s. 433).

W doktrynie podkreśla się, że powyższa reguła zakłada, że w przypadku konfliktu między przepisem krajowym (niezależnie od jego rangi) a uregulowaniami prawa wspólnotowego te ostatnie mają absolutne pierwszeństwo. Dotyczy to zarówno przepisów traktatów założycielskich, jak i aktów prawa pochodnego włączając w to rozporządzenia (Artykuł Adama Łazowskiego „Rozporządzenie jako źródło prawa Wspólnot Europejskich" Europejski Przegląd Sądowy, Oficyna a Wolters Kluwer business, nr 3 (18) marzec 2007, s. 14)..

Jednym z orzeczeń, w którym rozważano problematykę relacji między prawem wspólnotowym a prawem wewnętrznym jest wyrok w sprawie 6/64, Flaminio Costa p. E.N.E.L., ECR [1964] 585. W orzeczeniu tym ETS stwierdził m.in.: „w odróżnieniu od

zwykłych umów międzynarodowych Traktat EWG stworzył własny porządek prawny, który po wejściu w życie Traktatu został włączony do porządków prawnych państw członkowskich i musi być stosowany przez ich sądy. (…) Włączenie postanowień prawa wspólnotowego w systemy prawne poszczególnych państw członkowskich oraz generalnie litera i duch Traktatu powodują, że państwa te nie mogą jednostronnie podejmować środków skierowanych przeciwko przyjętemu na zasadzie wzajemności porządkowi prawnemu. Środki takie nie stanowią przeszkody dla stosowania prawa wspólnotowego. Ze względu na specyficzny charakter prawa stanowionego przez Traktat i wypływającego z niezależnego źródła, żadne normy prawa wewnętrznego nie mogą mieć przed nim pierwszeństwa, aby nie pozbawić go jego charakteru prawa wspólnotowego i nie podważać podstaw prawnych samej Wspólnoty (…)".

Mając na uwadze powyższe i porównując treść art. 92 ust. 1 pkt 4 Prawa celnego z brzmieniem art. 69 ust. 3 Wspólnotowego Kodeksu Celnego należało stwierdzić, że polskie rozwiązanie prawne nie ma charakteru uzupełniającego w stosunku do prawa wspólnotowego.

Opierając się na powyższych założeniach Sąd postawił tezę, że przepis art. 92 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo celne jest sprzeczny z regulacją art. 69 ust. 3 Wspólnotowego Kodeksu Celnego w takim zakresie, w jakim obciąża podmiot zgłaszający, opłatami z tytułu przeprowadzonych z urzędu badań lub analiz towarów w związku z weryfikacją zgłoszenia celnego, gdy dane w nim podane przez ten podmiot okażą się nieprawidłowe. W takim przypadku sąd krajowy jest obowiązany do pominięcia regulacji krajowej i zastosowania prawa wspólnotowego, czyli w przedmiotowej sprawie art. 69 ust. 3 Wspólnotowego Kodeksu Celnego.

Ponadto zwrócono uwagę, że rewizje oraz pobieranie próbek przez organy celne w celu weryfikacji zgłoszeń celnych zgodnie z art. 69 Wspólnotowego Kodeksu Celnego należy odróżnić od pobierania próbek w trybie art.11, czy też art. 42 tego Kodeksu, w których to przypadkach koszty związane z badaniem towarów ponosi zgłaszający (M. Kałka, U. Ksieniewicz, Wspólnotowy Kodeks Celny, „UNIMEX" Wrocław 2007r., s.52 i 166-167).

Sąd zauważył, że w uzasadnieniu do projektu polskiego Prawa celnego powołano się na niemieckie przepisy celne stwierdzając, że zawierają one podobny katalog przypadków, w których organ celny pobiera opłaty z tytułu przeprowadzonych badań i ekspertyz. Należy mieć tu na uwadze regulację niemieckiej Ordynacji podatkowej (Abgabenordnung) z dnia 16 marca 1976 r. w brzmieniu ustalonym obwieszczeniem z dnia 01 października 2002 r. (BGBl. I S. 3866; 2003 I S. 61). Niemieckim odpowiednikiem art.

92 polskiej ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne jest § 178 ww. Ordynacji. Jednakże podkreślić trzeba, że w doktrynie prawa niemieckiego prezentowany jest również pogląd, że przerzucanie kosztów na zgłaszającego, jak to przewiduje § 178 ust. 2 i ust. 3 lit. b) i c) ww. ustawy niemieckiej w sprawie opłat, nie wchodzi w rachubę, ponieważ odnośnie tego zagadnienia, prawo unijne – art. 69 ust. 3 Wspólnotowego Kodeksu Celnego - zastąpiło całkowicie prawo narodowe (por. praca doktorska, Lothar Gellert, Zollkodex und Abgabenordnung, Gottingen 2003, Mendel Verlag, s. 167).
Orzeczenie jest prawomocne.

2. Subwencje unijne i fundusze strukturalne

2. 1. Płatności do gruntów rolnych

Uchylając zaskarżoną decyzję w części w sprawie sygn. akt I SA/Bd 486/09 Sąd uznał, iż **w przypadku przekazania gospodarstwa rolnego po okresie referencyjnym wskazanym w § 5 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2008 r., uprawnienia następcy do otrzymania płatności zwierzęcej w 2008 r. oceniane być powinny na podstawie ilości, rodzaju i wieku zwierząt wpisanych do rejestru w tym okresie, a przynależnych przekazanemu gospodarstwu.**

W ocenie Sądu zaskarżona decyzja w części, w której odmawiono przyznania tzw. płatności zwierzęcej naruszała prawo. Poza sporem były kwestie związane z przyznaniem skarżącemu jednolitej płatności obszarowej, uzupełniającej płatności obszarowej do powierzchni grupy upraw podstawowych oraz płatności cukrowej (w tej części decyzja nie została zaskarżona przez stronę). Kwestią sporną stała się natomiast odmowa przyznania stronie uzupełniającej płatności obszarowej do powierzchni roślin przeznaczonych na paszę, uprawianych na trwałych użytkach zielonych (PZ).

Rozstrzygnięcia w okolicznościach sprawy wymagało zatem to, czy w stanie prawnym obowiązującym w 2008 r. rolnikowi, który przejął gospodarstwo rolne w 2006 r. i w tym roku deklarował hodowlę nie przysługuje, jak twierdzą organy obu instancji, płatność uzupełniająca tzw. zwierzęca.

Odnosząc się do powyższego zagadnienia Sąd zauważył na wstępie, iż od 2007 r. zasady i tryb przyznawania rolnikom płatności bezpośredniej i uzupełniającej (oraz innych płatności) reguluje ustawa z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2008r., Nr 170, poz. 1051 ze zm.) zatytułowana w brzmieniu pierwotnym "o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej".

W art. 1 ustawa ta powołuje się na akty prawne Unii Europejskiej, tj.:
- rozporządzenie Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników (Dz. Urz. UE L 270 z 21.10.2003, str.1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 40, str. 269, z późn. zm.), zwane dalej "rozporządzeniem nr 1782/2003" i rozporządzenie Komisji (WE) nr 796/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu administracji i kontroli przewidziane w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782/2003 ustanawiającym wspólne zasady dla systemów pomocy bezpośredniej w zakresie wspólnej polityki rolnej oraz określonych systemów wsparcia dla rolników (Dz. Urz. UE L 141 z 30.04.2004, str. 18, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 44, str. 243, z późn. zm.), zwane dalej "rozporządzeniem nr 796/2004",stanowiąc dalej, że regulacje krajowe dotyczą kwestii nieokreślonych w przepisach Unii Europejskiej lub przewidzianych w tych przepisach do określenia przez państwo członkowskie.

Powyższa ustawa z dnia 26 stycznia 2007 r. zastąpiła poprzednio obowiązującą ustawę z dnia 18 grudnia 2003 r. o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych i oddzielnych płatności z tytułu cukru (Dz. U. nr 6, poz. 40 ze zm.). Jest wyrazem dostosowywania (po okresie przejściowym) regulacji krajowych do wynikającej z rozporządzenia nr 1782/2003 zasady łączenia istniejących wcześniej oddzielnych płatności w jednolity system płatności. Należy wskazać, że w punkcie 25 preambuły rozporządzenia nr 1782/2003 stwierdzono, iż: "System powinien połączyć kilka istniejących płatności bezpośrednich otrzymywanych przez rolnika w jednolitą całość, określaną na podstawie poprzednich uprawnień, w okresie referencyjnym, tak dostosowaną aby uwzględniała pełne wykorzystanie środków wprowadzonych w ramach Agendy 2000 oraz aby uwzględniała zmiany kwot pomocy wprowadzonych na mocy niniejszego rozporządzenia".

Z powyższego wynikają pewne dyrektywy zarówno dla beneficjentów pomocy udzielonej w ramach wspólnej polityki rolnej, jak też dla prawodawcy krajowego. Mianowicie, rolnicy nie mogą oczekiwać niezmienności kwot pomocy. Natomiast ustawodawca, zmieniając zasady i warunki udzielania pomocy powinien uwzględniać istnienie uprawnień wcześniejszych.

W myśl art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r., rolnikowi, który w danym roku spełnia warunki do przyznania jednolitej płatności obszarowej przysługują płatności

obszarowe uzupełniające do powierzchni upraw: 1) chmielu, 2) roślin przeznaczonych na paszę, uprawianych na trwałych użytkach zielonych, 3) innych roślin – położonych na działkach rolnych objętych wnioskiem.

W art. 17 ust. 1 pkt 2) lit. a) tej ustawy zawarte zostało upoważnienie dla Ministra właściwego do spraw rolnictwa do wydania rozporządzenia w brzmieniu: "Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia rodzaje roślin, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 2) i 3), uwzględniając wykaz systemów wsparcia określony w załączniku I do rozporządzenia nr 1782/2003, założenie Wspólnej Polityki Rolnej oraz biorąc pod uwagę, że uprawy roślin, do których przysługują płatności uzupełniające, prowadzi się zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi udzielania wsparcia do tych upraw". W art. 17 ust. 3 ustawy ustawodawca wskazał, że "wydając rozporządzenie o którym mowa w ust. 1 pkt 2) lit. a) Minister właściwy do spraw rolnictwa może uzależnić objęcie danego rodzaju roślin płatnościami uzupełniającymi od liczby zwierząt danego gatunku posiadanych przez rolnika w danym zakresie lub w danym dniu".

Nadto według art. 24c ustawy "Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki lub szczegółowy tryb przyznawania płatności uzupełniających do upraw poszczególnych roślin objętych tymi płatnościami, mając na względzie zabezpieczenie przed nieuzasadnionym przyznawaniem tych płatności oraz szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać uprawy poszczególnych roślin".Na podstawie wyżej wymienionych upoważnień Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydał rozporządzenie z dnia 14 marca 2008 r. w sprawie rodzajów roślin objętych płatnością uzupełniającą oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania tej płatności (Dz. U. Nr 44, poz. 265 ze zm.).

W § 2 ust. 2 tego rozporządzenia wskazano, że płatnością uzupełniającą do powierzchni upraw roślin przeznaczonych na paszę uprawionych na trwałych użytkach zielonych, zwaną "płatnością zwierzęcą" są objęte wszystkie rodzaje takich roślin, z wyłączeniem traw na trwałych użytkach zielonych, przeznaczonych na susz paszowy.

Według § 5 ust. 1 rozporządzenia płatność zwierzęca w danym roku kalendarzowym przysługuje, jeżeli:

1) rolnik w okresie od dnia 1 kwietnia 2005 r. do dnia 31 marca 2006 r. był posiadaczem bydła lub owiec, lub kóz, lub koni, które w tym okresie były wpisane lub zostały przez tego rolnika zgłoszone do rejestru zwierząt;

2) na podstawie wniosku o przyznanie płatności do gruntów rolnych złożonego w 2006 r. rolnikowi przyznano płatność uzupełniającą do powierzchni trwałych użytków

zielonych lub do powierzchni upraw traw przeznaczonych na paszę uprawianych na gruntach ornych.

Według § 6 ww. rozporządzenia, w przypadku gdy rolnik nie występował uprzednio z wnioskiem o przyznanie płatności do gruntów rolnych, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych i oddzielnej płatności z tytułu cukru (Dz. U. z 2004 r. nr 6, poz. 40, ze zm.) oraz art. 21 ust. 1 i art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej, płatność zwierzęca przysługuje mu, jeżeli w okresie od dnia 15 września roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o przyznanie płatności do gruntów rolnych do dnia 14 marca roku złożenia tego wniosku był posiadaczem bydła lub owiec, lub kóz, lub koni, które w tym okresie były wpisane lub zostały przez tego rolnika zgłoszone do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych lub do rejestru koniowatych, o których mowa w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Natomiast § 8 ust. 2 tego rozporządzenia stanowi, iż "w przypadku, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 2007r. o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej, płatność zwierzęca, o którą ubiegał się w danym roku przekazujący, jest przyznawana przejmującemu niezależnie od tego czy posiadali lub posiadają bydło lub owce, lub kozy, lub konie".

Rozważając zasady przyznawania "płatności zwierzęcych" wynikające z przytoczonych wyżej przepisów należy podkreślić, że z art. 7 ust. 2 ustawy wynika, iż co do zasady każdemu rolnikowi, który w danym roku spełnia warunki do przyznania jednolitej płatności obszarowej przysługują płatności uzupełniające, w tym "zwierzęce" w odniesieniu do powierzchni upraw roślin przeznaczonych na paszę. Natomiast w świetle przepisów wymienionego rozporządzenia, ich wysokość jest zróżnicowana w zależności od rodzaju, wieku i ilości oraz okresu posiadania zwierząt przez rolnika.

Dokonując analizy treści § 5 z treścią § 6 oraz § 8 ust. 2 w/w rozporządzenia należy stwierdzić, że ten podustawowy akt prawny zawiera lukę prawną, bowiem pomija całkowicie zagadnienie prawa do płatności zwierzęcej przez producenta, który przejął gospodarstwo rolne w 2006 r. po okresie referencyjnym.

Podobne stanowisko zajął już tut. Sąd w sprawie skarżącego dot. płatności zwierzęcej za 2007r. W wyroku z dnia 17 czerwca 2009r., I SA/Bd 275/09, wskazał, że „z luką prawną mamy do czynienia w przypadku braku przepisów prawnych normujących określoną sytuację, potrzebnych dla rozstrzygnięcia danego zagadnienia prawnego.

W orzecznictwie sądów administracyjnych wskazuje się, że z luką konstytucyjną mamy do czynienia wówczas, gdy przepisy nie zawierają norm prawnych niezbędnych do rekonstrukcji określonej instytucji prawnej. Instytucja taka nie może w danej sytuacji funkcjonować w ogóle, bądź funkcjonuje w sposób ułomny. Zaś z luką aksjologiczną mamy do czynienia, gdy brakuje uregulowań prawnych, które nie są co prawda niezbędne do funkcjonowania instytucji prawnej (tak jak ma to znaczenie w wypadku luki konstytucyjnej), ale brak jest przepisów, które nadawałyby tej instytucji kształt respektujący określone wartości, jakie powinny cechować dobre prawo (por. wyrok WSA w Gdańsku z dnia 14 października 2005 r., sygn. akt I SA/Gd 1977/02, wyrok NSA oz. w Bydgoszczy z dnia 11 marca 2003 r., sygn. akt SA/Bd 164/03).”

Wówczas uznano, że „w konsekwencji kierując się literalną treścią przepisów ww. rozporządzenia (z pominięciem regulacji ustawowej oraz prawa wspólnotowego) należy stwierdzić, że o płatność zwierzęcą ma prawo ubiegać się rolnik, który przejął gospodarstwo rolne w 2005 r. (wówczas samodzielnie składa wniosek), jak również producent, który przejął gospodarstwo w 2007 r. (wówczas wstępuje w postępowaniu administracyjnym w prawa i obowiązki przekazującego gospodarstwo). Wynika z tego, że gdyby skarżący przejął gospodarstwo rolne w 2005 r. lub w 2007 r., wówczas istniałaby prawna możliwość otrzymania płatności zwierzęcej. Rolnik natomiast, który przejął gospodarstwo w październiku 2006 r. i posiadał zarejestrowane zwierzęta, nie otrzymuje płatności. W świetle powyższych uregulowań wymienionego rozporządzenia, przekazanie gospodarstwa rolnego w 2006 r. stało się czynnikiem dyskryminującym w zakresie otrzymania w 2007 r. "płatności zwierzęcej". Mając zatem na uwadze okoliczność, że wymienione rozporządzenie nie reguluje całości zagadnienia oraz kierując się również zasadą równości wobec prawa wyrażoną w art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej należy oceny wydanego rozstrzygnięcia dokonać na gruncie ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa wspólnotowego. Z art. 7 ust. 2 ustawy wynika, że co do zasady każdemu rolnikowi, który w danym roku spełnia warunki do przyznania jednolitej płatności obszarowej przysługują płatności uzupełniające, w tym "zwierzęce" w odniesieniu do powierzchni upraw roślin przeznaczonych na paszę. Zgodnie natomiast z punktem 29 preambuły do rozporządzenia Rady (WE) 1782/2003 "W celu ustanowienia kwoty, do której rolnik powinien być uprawniony w ramach nowego systemu celowym jest odniesienie się do kwot przyznawanych mu w trakcie okresu referencyjnego. Aby uwzględnić okoliczności szczególne, należy utworzyć rezerwę krajową. Rezerwa taka

może również zostać wykorzystana do ułatwienia uczestnictwa nowych rolników w systemie. Płatność jednolita powinna być ustalana na poziomie gospodarstwa".”

Sąd w ówczesnym składzie wyraził pogląd, w myśl którego z uregulowań zawartych we wspólnotowych aktach prawnych stanowiących realizację wspólnej polityki rolnej wynika, że wsparcie finansowe rolników i wszelkie dopłaty do produkcji rolnej z założenia mają charakter przedmiotowy. Odnoszą się przede wszystkim do gospodarstwa rolnego i produkcji rolnej. Stąd uprawnienia do dopłat idą w ślad za gospodarstwem. Obowiązujące w tym zakresie przepisy art. 74 rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004 oraz odpowiadające mu art. 21 i 22 ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego expresis verbis regulują sytuacje, w których do przekazania gospodarstwa rolnego dochodzi po złożeniu wniosku o przyznanie płatności (vide: wyrok WSA w Olsztynie z dnia 25 września 2008 r., sygn. akt I SA/OI 274/08).

W ocenie Sądu, wynikające z art. 74 rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004 oraz z art. 21 ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, zasady mają zastosowanie również do sytuacji przekazania gospodarstwa przed złożeniem wniosku pomocowego w danym roku. Wskazać należy, iż art. 74 ust. 4 pkt b) rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004 stanowi, że wszelkie działania niezbędne do przyznania prawa pomocy i wszystkie deklaracje złożone przez przekazującego przed przekazaniem są przypisane przejmującemu do celów stosowania odpowiednich reguł wspólnotowych.”

Sąd stwierdził, że obecnie mimo zmiany rozporządzenia na jakim opierał się wcześniej Sąd, tj. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2007 r., treść przepisów istotna dla sprawy nie zmieniła się i podzieliwszy pogląd wyrażony w wyroku z 17 czerwca br., uznaje, iż w przypadku przekazania gospodarstwa rolnego po okresie referencyjnym wskazanym w § 5 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2008 r., uprawnienia następcy do otrzymania płatności zwierzęcej w 2008 r. oceniane być powinny na podstawie ilości, rodzaju i wieku zwierząt wpisanych do rejestru w tym okresie, a przynależnych przekazanemu gospodarstwu.

Orzeczenie nie jest prawomocne.

3. Postępowanie egzekucyjne

3. 1. Tytuł wykonawczy

Oddalając skargę w sprawie I SA/Bd 474/08 Sąd podkreślił, że **„Burmistrz będąc wierzycielem w sprawach dotyczących egzekucji tytułu podatków i opłat lokalnych określonych w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych wykonuje zadania z zakresu administracji samorządowej i są to zadania własne gminy. Tym samym umieszczenie na tytule wykonawczym obejmującym należności miasta z tytułu podatku od nieruchomości, pieczęci, na której widnieje jego herb, nie może być uznane za niespełnienie wymogu z art. 27 § 1 pkt 7 ustawy i stanowić w związku z tym podstawę zarzutu, o jakim mowa w art. 33 pkt 10 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji”.**

Zdaniem Sądu zasadnicze znaczenie w przedmiotowej sprawie miało rozstrzygnięcie jakie walory winna spełniać pieczęć urzędowa, o której mowa w art. 27 §1 pkt 7) ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, który stanowi, iż tytuł wykonawczy zawiera datę wystawienia tytułu, podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego podpisującego oraz odcisk pieczęci urzędowej wierzyciela.

Wyjaśnić należało, iż definicja pieczęci urzędowej zawarta została w art. 16c ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 235, poz. 2000 ze zm.), zgodnie z którym urzędową pieczęcią jest metalowa, tłoczona pieczęć okrągła zawierająca pośrodku wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, a w otoku napis odpowiadający nazwie podmiotu uprawnionego do używania pieczęci. Przepis art. 16 c ust. 2 tej ustawy stanowi zaś, że urzędową pieczęcią gminy, powiatu, samorządu województwa lub związku jednostek samorządu terytorialnego może być również pieczęć, o której mowa w ust. 1, zawierająca pośrodku, zamiast wizerunku orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, odpowiednio herb gminy, powiatu lub województwa, jak również, że odcisk pieczęci z herbem nie może być umieszczany na dokumentach urzędowych w sprawach z zakresu administracji rządowej.

Zważywszy na powyższe zasadnie zatem wskazał organ, że na dokumentach urzędowych w sprawach z zakresu administracji rządowej, czyli dotyczących zadań zleconych przez państwo może być umieszczana wyłącznie pieczęć z wizerunkiem orła. W oparciu o zapisy art. 16c stwierdzić należy dalej, iż pieczęć z herbem dotyczy

wyłącznie zadań własnych gminy.

Zasadnicze znaczenie w związku z tak ustalonym stanem prawnym w tej materii jest ustalenie czy Burmistrz wystawiając tytuł wykonawczy w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym zobowiązania w podatku od nieruchomości działał w celu wykonania przez gminę zadań zleconych czy też działania tego organu mieściły się w katalogu zadań własnych gminy.

W tym miejscu Sąd zwrócił uwagę na treść art. 54 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), zgodnie z którym dochodami gminy są podatki, opłaty i inne wpływy określone w odrębnych ustawach jako dochody gminy.

Treść art. 18 ust. 2 pkt 8 ww. ustawy stanowi, że podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat należy do wyłącznej właściwości rady gminy. Podnieść należy, iż zgodnie z art. 6 ust. 1. ustawy o samorządzie gminnym do zakresu działań gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Natomiast art. 2 powyższej ustawy wyjaśnia, iż gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Sąd zauważa także, iż na podstawie art. 1c ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 ze zm.), który stanowi, że organem podatkowym właściwym w sprawie podatków i opłat unormowanych w niniejszej ustawie, między innymi podatku od nieruchomości, jest wójt, burmistrz, prezydent miasta.

Właściwość rzeczowa organów egzekucyjnych regulują przepisy art. 19 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Zgodnie z treścią art. 19 § 2 właściwy organ gminy o statusie miasta, wymienionej w odrębnych przepisach oraz gminy wchodzącej w skład powiatu warszawskiego jest organem egzekucyjnym uprawnionym do stosowania wszystkich środków egzekucyjnych, z wyjątkiem egzekucji z nieruchomości, w egzekucji administracyjnej należności pieniężnych, dla których ustalania lub określania i pobierania jest właściwy ten organ.

Wskazać również należy na fakt, iż na podstawie postanowień zawartych w art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 24 listopada 1995 r. o zmianie zakresu działania niektórych miast oraz o miejskich strefach usług publicznych (Dz. U. Nr 141 poz. 692 ze zm.), do właściwości organów gmin o statusie miasta przeszły, jako zadania własne, zadania i odpowiadające im kompetencje należące dotychczas do urzędów skarbowych, określone w ww. art. 19 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w zakresie należności z tytułu podatków i opłat, dla których organ gminy jest właściwy do ich ustalania i pobierania.

Przepisy te jednoznacznie wskazują, że organ takiej gminy może być organem egzekucyjnym uprawnionym do wyegzekwowania obowiązku w sytuacji, gdy jest jednocześnie wierzycielem uprawnionym do żądania wykonania tego obowiązku. Zapisy te w żaden sposób nie oddzielają organów od jednostek organizacyjnych. Takiego rozdziału Sąd nie dopatrzył się również na gruncie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych.

Burmistrz będąc wierzycielem w sprawach dotyczących egzekucji z tytułu podatków i opłat lokalnych określonych w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych wykonuje zadania z zakresu administracji samorządowej i są to zadania własne gminy. Tym samym umieszczenie na tytule wykonawczym obejmującym należności miasta z tytułu podatku od nieruchomości, pieczęci, na której widnieje jego herb, nie może być uznane za niespełnienie wymogu z art. 27 § 1 pkt 7 ustawy i stanowić w związku z tym podstawę zarzutu, o jakim mowa w art. 33 pkt 10 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Orzeczenie nie jest prawomocne.

3. 2. Zarzuty w postępowaniu egzekucyjnym

Na gruncie rozpatrywanej sprawy Sąd uchylając zaskarżone postanowienie podkreślił, że „**skoro w przepisach ustawy o drogach publicznych w brzmieniu od dnia 29 lipca 2005 r. nie ma wyraźnego wyłączenia, że przepisy art. 40d ust. 3 nie mają zastosowania do kar pieniężnych za brak opłaty parkingowej na podstawie przepisów obowiązujących w dniu zdarzenia, to przepis ten dotyczący przedawnienia należy stosować również do tych kar”.**

Spór sprowadzał się do ustalenia, czy zgodne z prawem jest postanowienie utrzymujące w mocy postanowienie wierzyciela w przedmiocie zarzutów złożonych w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym kary pieniężnej z tytułu nieuiszczenia opłaty za parkowanie pojazdu wydane na podstawie art. 34 § 1 i 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W pierwszej kolejności należało stwierdzić, że do kar pieniężnych wymienionych w art. 13 ust. 2b ustawy o drogach publicznych (w brzmieniu mającym zastosowanie w przedmiotowej sprawie) nie mają zastosowania przepisy Ordynacji podatkowej regulujące instytucję przedawnienia, w tym art. 70 § 1, zgodnie z którym zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności. Wprawdzie art. 2 § 2 tej ustawy stanowi, że przepisy

działu III stosuje się do opłat i niepodatkowych należności budżetu państwa, do których ustalania lub określania uprawnione są inne niż wymienione w § 1 pkt 1 organy, jednakże kary z tytułu nieuiszczenia opłaty parkingowej wynikają z mocy prawa.

Samodzielnego charakteru przesądzającego o stosowaniu przepisów Ordynacji podatkowej nie może mieć także art. 3 pkt 3 tej ustawy.

Brak również podstaw do zastosowania w sprawie przepisów kodeksu cywilnego regulujących przedawnienie zobowiązań cywilnoprawnych, bowiem kara pieniężna jest daniną publicznoprawną, na co zasadnie wskazał organ. Nie znajduje również uzasadnienia stosowanie przepisów przewidzianych do należności o charakterze sankcji karnej ze względu na administracyjny charakter przedmiotowej kary.

Zauważyć należało, że będąca przedmiotem postępowania egzekucyjnego w niniejszej sprawie kara za nieuiszczenie opłaty za parkowanie pojazdów samochodowych na drogach w dniu zdarzenia, tj. lipiec - listopad 2002r. była uregulowana w art. 13 ust. 2a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, w myśl którego za przejazd po drogach publicznych pojazdów, o których mowa w ust. 2 pkt 3, bez zezwolenia określonego przepisami prawa o ruchu drogowym lub niezgodnie z warunkami podanymi w zezwoleniu oraz za nieuiszczenie opłat, o których mowa w ust. 2 pkt 4 (parkowanie pojazdów samochodowych na drogach), pobiera się kary pieniężne. Zgodnie z tą regulacją na mocy art. 40a ust. 1 ww. ustawy kary te stanowiły dochody środków specjalnych przeznaczonych na utrzymanie dróg. Przedmiotowe unormowanie nie zawierało żadnych regulacji dotyczących okresu przedawnienia należności z tego tytułu.

W nowelizacji z dnia 14 listopada 2003 r. (Dz. U. Nr 200, poz. 1953; nowelizacja weszła w życie z dniem 24 listopada 2003 r.) ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, skreślono art. 13 ust. 2a, ale jednocześnie dodano art. 13f stanowiący, że za nieuiszczenie opłaty parkingowej pobiera się opłatę dodatkową. Ponadto przedmiotową nowelizacją od dnia 9 grudnia 2003 r. zmieniono brzmienie art. 40a postanawiając, że opłaty określone w art. 13f stanowią przychody środków specjalnych odpowiednich zarządów dróg, przeznaczonych na budowę, przebudowę, remont, utrzymanie i ochronę dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich i przepraw promowych.

Natomiast nowelą z dnia 29 lipca 2005 r. zmieniającą ustawę o drogach publicznych z dniem 4 października 2005 r. w art. 40d dodano ust. 3, w którym zawarto między innymi przepis, że obowiązek uiszczenia opłat dodatkowych określonych w art. 13f przedawnia

się z upływem 5 lat licząc od końca roku kalendarzowego, w którym powinny zostać uiszczone.

Analizując przywołane unormowania Sad postawił pytanie czy przepisy dotyczące przedawnienia zawarte w znowelizowanej ustawie o drogach publicznych w brzemieniu obowiązującym od dnia 4 października 2005 r. mają zastosowanie również do należności z tytułu kar za nieuiszczenie opłat parkingowych nakładanych na podstawie przepisów ustawy o drogach publicznych, które obowiązywały w dacie zdarzenia, tj. w okresie lipiec - listopad 2002 r.

Na postawione pytanie należało odpowiedzieć twierdząco. Zarówno regulacje prawne obowiązujące do dnia 24 listopada 2003 r. i od dnia 24 listopada 2003 r. dotyczyły tej samej instytucji - daniny publicznej za nieopłacenie płatnego parkowania.

Wychodząc zatem z zasad racjonalności ustawodawcy przy braku innego szczególnego unormowania odnoszącego się do kar nakładanych na podstawie przepisów poprzednio obowiązujących, należy przyjąć, iż regulacje zawarte w art. 40d ust. 3 ustawy o drogach publicznych dodane nowelą z dnia 29 lipca 2005 r. w kwestii przedawnienia odnoszą się do wszystkich dodatkowych opłat i kar pieniężnych za nieopłacenie płatnego parkowania, w tym również do tych kar, które powinny być uiszczone przed dniem 24 listopada 2003 r. Stosownie do art. 32 ust. 1 Konstytucji RP „Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne."

Zgodnie z art. 8 ustawy zasadniczej, Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej. Przepisy Konstytucji stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej.

Przyjęcie innego poglądu prowadziłoby do nieracjonalnych wniosków, że przedmiotowo takie same należności z tytułu kar za nieuiszczenie opłat parkingowych ulegają bądź nie ulegają przedawnieniu tylko i wyłącznie w zależności od tego, czy zostały nałożone na podstawie przepisów przed nowelizacją, czy też na podstawie przepisów po nowelizacji.

Co więcej, odrzucenie powyższej koncepcji prowadziłoby do wniosku, że kara pieniężna, której obowiązek zapłaty powstał przed nowelizacją ustawy o drogach publicznych, nigdy nie uległaby przedawnieniu i wierzyciel przez wiele lat (bez ograniczeń) mógłby żądać zapłaty kary w trybie postępowania egzekucyjnego w administracji.

Biorąc pod uwagę również reguły wykładni systemowej jak i celowościowej przyjąć należało, że skoro w przepisach ustawy o drogach publicznych w brzmieniu od dnia 29 lipca 2005 r. nie ma wyraźnego wyłączenia, że przepisy art. 40d ust. 3 nie mają zastosowania do kar pieniężnych za brak opłaty parkingowej na podstawie przepisów

obowiązujących w dniu zdarzenia, to przepis ten dotyczący przedawnienia należy stosować również do tych kar. Brak przepisów przejściowych w tej materii nie należy rozstrzygać na niekorzyść podmiotów zobowiązanych do zapłaty daniny publicznej.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że kary pieniężne należne w przedmiotowej sprawie uległy przedawnieniu z upływem 2007 r., zdarzenia bowiem miały miejsce w 2002 r.

Orzeczenie jest prawomocne.

4. Postępowanie administracyjne

4. 1. Przekazanie sprawy o charakterze cywilnoprawnym według właściwości

W sprawie o sygn. akt II SA/Bd 755/08 przedmiotem zaskarżenia było postanowienie, którym Samorządowe Kolegium Odwoławczego uchyliło postanowienie organu I instancji o przekazaniu sprawy według właściwości i umorzyło postępowanie pierwszoinstancyjne.

Stwierdzając, że skarga zasługuje na częściowe uwzględnienie Sąd zauważył, iż **„żądanie o charakterze cywilnoprawnym skierowane do organu administracji publicznej (...) nie mogło i nie spowodowało wszczęcia postępowania administracyjnego na podstawie art. 61 § 3 kpa, skoro kodeks ten w ogóle nie mógł tu mieć zastosowania”.**

Zakres stosowania przepisów ogólnego postępowania administracyjnego regulują przepisy art. 1 pkt 1 i 2 kpa. Wynika z nich, że przedmiotem tego postępowania są sprawy indywidualne rozstrzygane decyzją administracyjną przez organy administracji publicznej i przez inne podmioty uprawnione do załatwiania takich spraw. W powyższych przepisach zawarte zostało określenie ”sprawy administracyjnej”. Jednak ze względu na to, że z przepisu prawa materialnego musi wynikać umocowanie organu lub innego podmiotu do wydania decyzji administracyjnej stwierdzić należy, że sprawa administracyjna w rozumieniu kpa, to taka sprawa indywidualna, w której organ administracji publicznej sensu stricte lub organ administracji funkcjonalnej władny i jednocześnie zobowiązany jest orzec na podstawie przepisów prawa materialnego o uprawnieniach lub obowiązkach określonego podmiotu w drodze decyzji. Decyzją administracyjną zaś jest akt indywidualny (pozwolenie, zezwolenie, nakaz, zakaz lub inne władne rozstrzygnięcie adresowane do konkretnego podmiotu), zewnętrzny wydany, na podstawie upoważnienia

powszechnie obwiązującego przepisu, z zasady – prawa materialnego, przez organ, o którym mowa w art. 1 pkt 1 lub pkt 2 kpa.

Stosunek najmu lokalu z zasobu mieszkaniowego gminy nawiązywany jest na podstawie umowy stron, a nie decyzji administracyjnej, w oparciu o przepisy Kodeksu cywilnego. Skoro sprawa zawarcia umowy najmu lokalu należy do strefy stosunków cywilnoprawnych, a więc jest sprawą cywilną a nie administracyjną, załatwienie jej leży poza zakresem regulowanym przepisami art. 1 pkt 1 i 2 kpa. Zatem przepisy ogólnego postępowania administracyjnego zamieszczone w Kodeksie postępowania administracyjnego nie mają w niej zastosowania. Podnieść przy tym należy, że kryterium formalnym sprawy cywilnej jest jej przynależność do zakresu działania sądów powszechnych.

Skoro powołany w postanowieniu Prezydenta Miasta art. 65 § 1 zawarty jest w Kodeksie postępowania administracyjnego, w związku z czym może służyć przekazywaniu według właściwości tylko indywidualnych spraw załatwianych w trybie tego kodeksu, przeto trafne jest stanowisko Samorządowego Kolegium Odwoławczego wyrażone w zaskarżonym postanowieniu, że brak było podstaw prawnych do wydania przez Prezydenta Miasta, w oparciu o wskazany przepis, postanowienia przekazującego pismo skarżącej dotyczące wynajęcia mieszkania kompetentnemu w tym przedmiocie przedsiębiorstwu. Przekazanie według właściwości mogło nastąpić tylko zwykłym pismem. Wobec powyższego istniały przesłanki do wyeliminowania wadliwego postanowienia z obrotu prawnego.

Poza orzeczeniem o uchyleniu postanowienia organu I instancji, Samorządowe Kolegium Odwoławcze, powołując się na przepisy art. 138 § 1 pkt 2 w związku z art. 144 kpa wskazanym postanowieniem umorzyło postępowanie przed tym organem.

W ocenie Sądu brak było podstaw do rozstrzygania o umorzeniu postępowania pierwszoinstancyjnego.

Artykuł 138 kpa określa rodzaje decyzji, jakie może wydawać organ odwoławczy. W niniejszym przypadku w następstwie rozpoznania zażalenia wydane zostało postanowienie (art.123 kpa), zaś w myśl art. 126 kpa do postanowień stosuje się przepisy odnoszące się do decyzji, ale tylko odpowiednio. Nadanie przez ustawodawcę przepisowi art. 126 kpa powyższego brzmienia oznacza m.in., że w przypadku, gdy na skutek wniesienia zażalenia rozstrzygnięcie wydaje organ odwoławczy, rozstrzygnięcie to nie zawsze musi ściśle odpowiadać rodzajom orzeczeń przewidzianych dla tego rodzaju organu w art. 138 kpa.

„Odpowiedniość” stosowania, to stosowanie adekwatne do charakteru i rodzaju sprawy. Stosowanie „odpowiednie” oznacza możliwość adaptacji- zmiany niektórych elementów normy, w oparciu o którą organ ma rozstrzygać w danym konkretnym przypadku.

W judykaturze sądowej między innymi powszechnie przyjmuje się, że uwzględniając zażalenie na postanowienie o zawieszeniu postępowania administracyjnego organ odwoławczy może jedynie uchylić to postanowienie, nie stosując przy tym ostatniego członu art. 138 § 1 pkt 2 kpa stanowiącego o umorzeniu postępowania pierwszej instancji (vide np. wyroki WSA w Warszawie z dnia 11 stycznia 2007 r. I SA/Wa 1427/06 – Lex 320075 oraz NSA z dnia 22 października 1998 r. I SA 421/98 – Lex 44546 i z dnia 8 czerwca 2000 r. I SA 936/99 – Lex 54134). Podobne stanowisko zajmuje się w orzecznictwie np. także w razie uwzględnienia zażalenia na postanowienie prostujące w trybie art. 113 § 1 kpa błędy pisarskie, rachunkowe lub inne oczywiste pomyłki w wydanych decyzjach (vide wyrok WSA w Warszawie z dnia 22 grudnia 2005 r. nr I SA/Wa 1320/04 – Lex 189777).

Żądanie o charakterze cywilnoprawnym skierowane do organu administracji publicznej, jak to miało miejsce w niniejszym przypadku, nie mogło i nie spowodowało wszczęcia postępowania administracyjnego na podstawie art. 61 § 3 kpa, skoro kodeks ten w ogóle nie mógł tu mieć zastosowania (patrz podobnie wyroki NSA z dnia 20 lutego 1992 r. I Sa 1408/91 – Lex 10936 i WSA w Warszawie z dnia 16 kwietnia 2006 r. VII SAB/Wa 90/05 – Lex 203681). Ze względu na to, że postępowanie administracyjne nie pozostawało w toku, nie było co umarzać – brak było przedmiotu umorzenia. Postanowienie SKO winno ograniczyć się zatem do skasowania - uchylenia postanowienia Prezydenta Miasta

Dodatkowo należało wskazać, że w sytuacji zawisłości przed organem I instancji postępowania administracyjnego, rozstrzygnięcie o jego zakończeniu w tej instancji poprzez umorzenie mogłoby mieć tylko postać decyzji, a nie postanowienia (vide art. 105 § 1 kpa w związku z art. 126 kpa). Tak więc wniesienie zażalenia na postanowienie daje organowi II instancji kompetencje wyłącznie do rozpoznawania i rozstrzygnięcia kwestii procesowej, której dotyczy zaskarżone postanowienie.

Orzeczenie jest prawomocne.

5. Sprawy ogólnoadministracyjne

5. 1. Ewidencja producentów

Przedmiotem skargi w sprawie II SA/Bd 131/09 była czynność materialno-techniczna Kierownika Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w postaci wykreślenia z ewidencji producentów i anulowania numeru ewidencyjnego. Rozstrzygając powyższą skargę Sąd stwierdził, że „**małżonkom można nadać osobne numery identyfikacyjne, jeżeli:**

- **istnieje między nimi rozdzielność majątkowa w rozumieniu przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego i w ramach tej rozdzielność małżonkowie prowadzą dwa odrębne gospodarstwa rolne, przy czym każde z nich jest samodzielne pod względem technicznym i ekonomicznym,**
- **prowadzą odrębne gospodarstwa rolne, stanowiące majątek odrębny każdego z małżonków".**

Sąd wskazał, że podstawą materialno - prawną rozpoznania sprawy będącej przedmiotem zaskarżonej czynności materialno – technicznej jest ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2004 r., Nr 10, poz. 76; z późn. zm.), zwana dalej ustawą o ewidencji producentów. Zgodnie z art. 12 ust. 4 i ust. 6 tej ustawy, w przypadku małżonków oraz podmiotów będących współposiadaczami gospodarstwa rolnego nadaje się jeden numer identyfikacyjny i to temu z małżonków lub współposiadaczy, co do którego współmałżonek lub współposiadacz wyrazili pisemną zgodę. W tym też przypadku do wniosku o wpis do ewidencji producentów dołącza się pisemną zgodę odpowiednio współmałżonka albo współposiadacza gospodarstwa rolnego. W orzecznictwie wojewódzkich sądów administracyjnych wyraźnie zarysowuje się pogląd, że od wynikającej z powyżej zacytowanego przepisu reguły są wyjątki. Wiążą się one z pojęciem gospodarstwa rolnego i jego definicją zawartą w Załączniku I do Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1444/2002 z dnia 24 lipca 2002 r. zmieniającego decyzję Komisji 2000/115/WE odnoszącą się do definicji charakterystyk, wyjątków od definicji oraz regionów i okręgów, dotyczących przeglądów struktur gospodarstw rolnych (Dz. Urz. UE. L. 2002.216.1). W punkcie I tego Załącznika gospodarstwo rolne określono jako samodzielnie zarządzaną oraz technicznie i ekonomicznie samodzielną jednostkę wytwarzającą produkty rolne, które może także dodatkowo dostarczać inne nierolnicze produkty i usługi. W pkt II Załącznika wyszczególniono kryteria definiujące gospodarstwo

rolne. Są to: produkcje produktów rolnych; samodzielne zarządzanie, które uznaje się za samodzielne, nawet jeśli jest prowadzone przez działające wspólnie dwie osoby lub więcej; samodzielność techniczna i ekonomiczna, której ogólnym przejawem jest wspólne użytkowanie siły roboczej i środków produkcji (maszyn, budynków lub ziemi itd.).

W pkt II 2.1 objaśniono, że za jedno samodzielne gospodarstwo uważane jest gospodarstwo nawet podzielone między dwie lub więcej osób ze względów podatkowych lub innych, ale ciągle posiadające jeden zarząd (jednego wspólnego zarządcę) i które z tego względu można uważać za jedną jednostkę ekonomiczną. Wskazano, że dwa lub więcej oddzielnych i uprzednio niezależnych gospodarstw, zintegrowanych w rękach jednego posiadacza, uważa się za jednego gospodarstwo, jeśli mają obecnie wspólnego zarządcę lub też wykorzystują tę samą siłę roboczą i urządzenia. Wyjaśniono również (pkt B/1a), że małżonków lub bliskich członków rodziny wspólnie posiadających lub dzierżawiących gospodarstwo należy normalnie uważać za posiadaczy jednego niezależnego gospodarstwa zarządzanego przez jednego posiadacza.

Z powyżej przytoczonych przepisów objaśniających można było, zdaniem Sądu, wyprowadzić tezę, że małżonkom można nadać osobne numery identyfikacyjne, jeżeli:

- istnieje między nimi rozdzielność majątkowa w rozumieniu przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego i w ramach tej rozdzielność małżonkowie prowadzą dwa odrębne gospodarstwa rolne, przy czym każde z nich jest samodzielne pod względem technicznym

i ekonomicznym,

- prowadzą odrębne gospodarstwa rolne, stanowiące majątek odrębny każdego z małżonków.

Organ rozstrzygający niniejszą sprawę żadnych ustaleń w zakresie powyższych okoliczności nie poczynił, pomimo tego że skarżąca w wezwaniu do usunięcia naruszenia prawa wyraźnie wskazała na odrębność pod względem własnościowym, fizycznym, organizacyjnym, geograficznym i gospodarczym jej gospodarstwa rolnego. Nie rozpatrzone zostały także dokumenty, które skarżąca załączyła do sprawy, takie jak umowa notarialna o rozdzielności majątkowe, czy umowa kupna gruntów, protokół przetargu na dzierżawę nieruchomości rolnej W tym miejscu Sąd wskazał na definicję gospodarstwa rolnego zawartą w art. 55^3 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93; z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem za gospodarstwo rolne uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość

gospodarczą oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Mając na uwadze powyższe, należało stwierdzić, że pogląd organu, co do tego że w każdym przypadku, niezależnie od istniejących stosunków majątkowych i faktycznego prowadzenia odrębnych gospodarstw rolnych, małżonkom nadaje się jeden numer identyfikacyjny, nie jest trafny. Świadczy o tym zarówno treść przytoczonych definicji gospodarstwa rolnego jak i przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego dotyczące stosunków majątkowych między małżonkami, które pozwalają na zachowanie pełnej samodzielności co do zarządu majątkiem odrębnym.

Orzeczenie nie jest prawomocne.

5. 2. Zasady i tryb korzystania z dróg wewnętrznych gminy

W sprawie II SA/Bd 332/09 Sąd rozpatrzył skargę Wojewody zarzucającego naruszenie art. 40 ust. 2 pkt 4, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) i jednocześnie wniósł o stwierdzenie nieważności uchwały Rady Miejskiej w sprawie określenia zasad i trybu korzystania z dróg wewnętrznych gminy, w uzasadnieniu której wskazano, iż uchwalenie przepisów regulujących korzystanie z dróg wewnętrznych zlokalizowanych na terenie stanowiącym własność gminy ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu na tych drogach.

W omawianej sprawie Sąd stwierdzając nieważność zaskarżonego aktu prawa miejscowego podkreślił, iż „**art. 40 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym zawiera bezpośrednie upoważnienie do wydawania aktów prawa miejscowego przez organy gminy (stanowiący i wykonawczy), ale o zakresie tego generalnego upoważnienia przesądzają sformułowania konkretnych przepisów ustawowych. (...) Ustawa o drogach publicznych, jak również żaden inny akt stanowiący źródło prawa nie zawiera upoważnienia dla organów samorządu gminnego do wprowadzenia znaków w celu oznakowania dróg wewnętrznych”.**

Zaskarżona uchwała została podjęta na podstawie art. 40 ust. 2 pkt 4 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 142, poz. 1591 ze zm.) w przedmiocie określenia zasady i trybu korzystania z dróg wewnętrznych, których właścicielem jest gmina.

W pierwszej kolejności należało w rozpoznawanej sprawie określić rodzaj zaskarżonego aktu, jako aktu prawa miejscowego.

W tym celu warto było przypomnieć, cytując za stanowiskiem doktryny, że: „Na podstawie art. 40 można wyodrębnić: 1) gminne (komunalne) wykonawcze akty prawa miejscowego, wydawane na podstawie licznych i rozproszonych ustaw szczególnych o charakterze materialnoprawnym, 2) gminne (komunalne) strukturalno - organizacyjne akty prawa miejscowego, wydawane bezpośrednio na podstawie ustawy ustrojowej, czyli ustawy o samorządzie gminnym oraz, 3) gminne (komunalne) porządkowe akty prawa miejscowego (patrz Komentarz do ustawy o samorządzie gminnym, pod redakcją P. Chmielnickiego, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2004 r., str. 283-284).
W rozpoznawanej sprawie należało również odpowiedzieć na pytanie, czy objęta zaskarżoną uchwałą materia powinna znaleźć regulacje właśnie w formie aktu prawa miejscowego.

Zgodnie z art. 87 ust. 2 Konstytucji RP akty prawa miejscowego są źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze działania organów, które je ustanowiły.Mają one zasięg ograniczony do danego terenu, ale określają one adresata na danym terenie w sposób potencjalny, generalny i abstrakcyjny.
Gdyby przyjąć, że zaskarżona uchwała jest aktem prawa miejscowego, to normy w niej zawarte będą wiązać każdego, kto znajdzie się na drogach wewnętrznych gminy.

Podkreślić w tym miejscu należało, że nie można przy wydawaniu aktu prawa miejscowego działać poza przepisem art. 94 Konstytucji RP, który stanowi, że organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określa ustawa (w rozpoznawanej sprawie o samorządzie gminnym).
Oznacza to, że do wydania zaskarżonej uchwały Rada Miejska, z uwagi na przedmiot sprawy powinna mieć umocowanie wynikające z ustawy ustrojowej o samorządzie gminnym, albo z ustawy o drogach publicznych.
Odnosząc się do przepisów ustrojowych Sąd zgodził się ze stanowiskiem strony skarżącej, iż Rada Miejska nie przytoczyła konkretnej normy prawnej dającej podstawę do podjęcia w formie uchwały regulacji obejmujących zasady i tryb korzystania z dróg wewnętrznych.
Nie ulega wątpliwości, że gmina w związku z uprawnieniami właścicielskimi ma prawo stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym wydawać akty prawa miejscowego w zakresie zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, a więc również w powyższym znaczeniu w zakresie dróg

wewnętrznych. Nie może jednak realizując te uprawnienia działać bez podstawy prawnej, a tak uczyniła wydając zaskarżoną uchwałę.

Art. 40 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym zawiera bezpośrednie upoważnienie do wydawania aktów prawa miejscowego przez organy gminy (stanowiący i wykonawczy), ale o zakresie tego generalnego upoważnienia przesądzają sformułowania konkretnych przepisów ustawowych.

Legalna definicja drogi wewnętrznej zawarta została w art. 8 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (j.t. Dz. U. z 2007 r., Nr 19, poz.115) i stanowi, że: „Drogi niezaliczone do żadnej kategorii dróg publicznych, w szczególności drogi w osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, dojazdowe do obiektów użytkowanych przez przedsiębiorców, place przed dworcami kolejowymi, autobusowymi i portami oraz pętle autobusowe, są drogami wewnętrznymi".

Oznacza to, że przepisy systemowe ogólnie obowiązujące nie zawierały luki prawnej w tym zakresie, a zatem nie było podstawy do wprowadzania lub uściślania definicji „drogi wewnętrznej" w formie aktu miejscowego. Tym bardziej, że użyty w przepisie termin „w szczególności" nie oznacza katalogu zamkniętego przytoczonych przykładów.

Wprowadzając zatem w § 2 do uchwały definicję drogi wewnętrznej, Rada Miejska jeszcze raz zdefiniowała to co było w ustawie, czym dopuściła się rażącego naruszenia prawa.

Ustawa o drogach publicznych, jak również żaden inny akt stanowiący źródło prawa nie zawiera upoważnienia dla organów samorządu gminnego do wprowadzenia znaków w celu oznakowania dróg wewnętrznych. Oznacza to, że kolejny przepis zaskarżonej uchwały zawarty w § 3 również rażąco narusza prawo z uwagi na to, że organ w tym zakresie zadziałał bez podstawy prawnej, a dodatkowo powielił rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 170, poz. 1393 ze zm.). Powyższe rozporządzenie określa znaki i sygnały obowiązujące w ruchu drogowym, ich znaczenie i zakres obowiązywania.

Natomiast ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 1997r., Nr 98, poz.602 ze zm.) obowiązująca w dacie wydawania zaskarżonej uchwały w art. 1 zawiera dyrektywy jej stosowania. Ustawa reguluje zasady ruchu na drogach publicznych oraz w strefach zamieszkania, warunki dopuszczenia pojazdów do tego ruchu, wymagania w stosunku do osób kierujących pojazdami i innych uczestników ruchu oraz zasady kontroli ruchu drogowego. Przepisy ustawy stosuje się również do ruchu odbywającego

się poza drogami publicznymi, jeżeli jest to konieczne dla uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa uczestników tego ruchu.

Powyższe oznacza, że znaki drogowe zawarte w powyższym rozporządzeniu mogą być umieszczane zarówno na drogach publicznych oraz poza drogami publicznymi (np. na drogach wewnętrznych), jeżeli po tych drogach odbywa się ruch i może potencjalnie stworzyć zagrożenie dla uczestników tego ruchu.W świetle powyższego stanu prawnego podjęte w uchwale § 5-9 również rażąco naruszają przepisy prawa.

Nadto obowiązki nałożone na zarządcę drogi lub właściciela w art. 8 ust. 2 ustawy o drogach publicznych nie dają upoważnienia do określania zasad i trybu korzystania z dróg wewnętrznych.

Przepis ten stanowi mianowicie, że: „Budowa, przebudowa, remont, utrzymanie, ochrona i oznakowanie dróg wewnętrznych oraz zarządzanie nimi należy do zarządcy terenu, na którym jest zlokalizowana droga, a w przypadku jego braku - do właściciela tego terenu".

Powyższe brzmienie przepisu zezwala zatem nie na wprowadzenie znaków drogowych, lecz na oznakowanie dróg znakami powszechnie obowiązującymi. Przy czym organ samorządu gminnego, oznakowując drogę znakami zawartymi w rozporządzeniu w sprawie znaków i sygnałów drogowych zakazu, nakazu i.t.d. przyczynia się do ochrony drogi, zarządza nią w tym zakresie i dba o bezpieczeństwo ruchu drogowego po drodze wewnętrznej, a nieprzestrzeganie zasad ruchu drogowego po wszystkich drogach egzekwowane jest przez powołane ustawowo do tego organy.

Uprawnienia do egzekwowania zasad ruchu drogowego posiada na pewno Policja. W Dziale V ustawy o ruchu drogowym, w zakresie kontroli ruchu drogowego stosowne uprawnienia w tym zakresie otrzymała Policja. Zgodnie bowiem z art.129 ust. 1 tej ustawy czuwanie nad bezpieczeństwem i porządkiem ruchu na drogach, kierowanie ruchem i jego kontrolowanie należą do zadań Policji.

W podjętej uchwale nie było przeszkód, aby wskazać kto jest faktycznym zarządcą dróg wewnętrznych oraz gdzie należało umieścić znaki na tych drogach. W zaskarżonym akcie można było wskazać również konkretnych adresatów, których nie dotyczyłyby na przykład znaki (stawiając znak zakaz wjazdu, można było ująć w uchwale kogo ten zakaz nie będzie dotyczył, czy też godziny obowiązywania zakazu lub inne ograniczenia w razie potrzeby). Tego typu kwestie mieszczą się w zakresie zarządu drogą i mają umocowanie w przepisie art. 8 ust. 2 ustawy o drogach publicznych.

Uchwała natomiast powinna być podjęta jako akt wykonawczy do ustawy o drogach publicznych z podstawą prawną wynikającą z art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Na to czy drogi wewnętrzne są drogami wewnętrznymi w znaczeniu ustawy o drogach publicznych może wskazywać również wykładnia językowa, zgodnie z którą, jeżeli istnieje w systemie prawnym wiążące ustalenie znaczenia zwrotów zawartych w przepisach tego systemu, to należy używać odpowiednich zwrotów w tym właśnie znaczeniu, chyba że z interpretowanego przepisu z oczywistością wynika, że trzeba użyć zwrotu w znaczeniu odmiennym od ustalonego (J. Wróblewski, Sądowe stosowanie prawa, PWN 1988, s.133). Skoro zatem w ustawie o drogach publicznych zdefiniowano pojęcie "drogi wewnętrznej", a ustawa o samorządzie gminnym nie posługuje się tym terminem bez wyjaśniania jego znaczenia, to drogą wewnętrzną jest droga, o której mowa w art. 8 ust. 1. Drogi w miastach i wsiach niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych są drogami wewnętrznymi.

Przepis art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, że na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy. Przepis art. 40 ust.1 odnosi się do sytuacji, gdy podstawą prawną uchwały rady gminy są przepisy prawa inne niż ustawa o samorządzie gminnym. Z kolei przepis art. 8 ustawy o drogach publicznych stanowi, że drogi niezaliczone do żadnej kategorii dróg publicznych, w szczególności drogi w osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, dojazdowe do obiektów użytkowanych przez przedsiębiorców, place przed dworcami kolejowymi, autobusowymi i portami oraz pętle autobusowe, są drogami wewnętrznymi. Zwrot "w szczególności" wskazuje, że ustawowe wyliczenie ma charakter przykładowy, nie jest wyczerpujące. Budowa, przebudowa, remont, utrzymanie, ochrona i oznakowanie dróg wewnętrznych oraz zarządzanie nimi należy do zarządcy terenu, na którym jest zlokalizowana droga, a w przypadku jego braku - do właściciela tego terenu. Oznakowanie połączeń dróg wewnętrznych z drogami publicznymi oraz utrzymywanie urządzeń bezpieczeństwa i organizacji ruchu, związanych z funkcjonowaniem tych połączeń, należy do zarządcy drogi publicznej. Ze wskazanej regulacji wynika, że również gminy mają obowiązki (ze względu na bezpieczeństwo ruchu na drogach publicznych, a szerzej bezpieczeństwo i porządek publiczny) związane z istnieniem dróg wewnętrznych i ich połączeniami z drogami publicznymi, zwłaszcza gdy się zważy, że wynikający

z przepisów wielu ustaw wymóg dostępu do drogi publicznej kształtuje sposób korzystania z prawa własności nieruchomości.

W myśl art. 8 ust. 2 ustawy o drogach publicznych do kompetencji zarządcy terenu, na którym jest zlokalizowana droga wewnętrzna, należy budowa, przebudowa, remont, utrzymanie, ochrona i oznakowanie drogi. Zarządca terenu (lub właściciel) nie ma kompetencji władczych.

W kontekście rozpoznawanej sprawy na uwagę zasługuje wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 5 grudnia 2007 r., sygn. akt II SA/Rz 714/07: „1. Działanie organu jednostki samorządu terytorialnego będącej zarządcą albo właścicielem terenu, na którym zlokalizowana jest droga wewnętrzna, polegające na umieszczeniu na tej drodze znaku wewnętrznego, nie jest działaniem z zakresu administracji publicznej. 2. Jeżeli wolą właściciela bądź zarządcy terenu, na którym znajduje się droga wewnętrzna, jest uregulowanie odbywającego się na niej ruchu poprzez umieszczenie stosownego znaku drogowego, to aktywność ta ma charakter właścicielski, cywilnoprawny" - ST 2008/10/72."

Istnieją zatem przepisy upoważniające zarządcę terenu (właściciela) do wprowadzenia oznaczeń. Oznakowanie ulicy wewnętrznej, ogólnie, powszechnie dostępnej, jest sprawą stosunków z zakresu prawa cywilnego z uwagi na rolę jaką ta droga spełnia w obrocie publicznoprawnym.

Orzeczenie jest prawomocne.

5. 3. Wygaśnięcie mandatu radnego

W sprawie II SA/Bd 878/08 Sąd oddalając skargę nie podzielił stanowiska strony skarżącej jednocześnie stwierdził, że **„szpital jest samodzielnym publicznym z.o.z., posiadającym osobowość prawną jest więc gminną jednostką organizacyjną".**

Przedmiotem skargi w przedmiotowej sprawie była ocena legalności zarządzenia zastępczego Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, którym stwierdzono wygaśnięcie mandatu radnej Rady Miejskiej w związku z pełnieniem przez nią funkcji zastępcy dyrektora ds. pielęgniarstwa w Regionalnym Szpitalu Specjalistycznym.

Uzasadniając rozstrzygnięcie Sąd wskazał, iż treść art. 9 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, że gmina oraz gminna osoba prawna może prowadzić działalność gospodarczą wykraczającą poza zadania o charakterze użyteczności publicznej wyłącznie w przypadkach określonych w odrębnej ustawie. Nie oznacza to, że gminna osoba prawna nie może prowadzić wyłącznie działalności o charakterze użyteczności

publicznej. Stwierdzenie „poza zadania o charakterze użyteczności publicznej” zawiera dopuszczalność wykonywania jeszcze innych zadań, które w tym przepisie odnoszą się do możliwości prowadzenia także działalności gospodarczej. Nie ma więc dostatecznych podstaw do stwierdzenia, że skoro samodzielny publiczny z.o.z. nie prowadzi działalności gospodarczej nie może być uznany za gminną osobę prawną.

Sąd za niezasadne uznał twierdzenie, że skoro ustawodawca w ustawie o s.g. operuje pojęciami „gminnej jednostki organizacyjnej” i „gminnej osoby prawnej”, to zakwalifikowanie danego podmiotu jako gminnej jednostki organizacyjnej wyklucza, by była nią gminna osoba prawna. Nie ma też żadnych podstaw, by przyjąć, że samodzielny z.o.z. nie jest gminną osobą prawną tylko dlatego, że przez zależności od gminy nie może być uznany za podmiot posiadający osobowość prawną. Osobowość prawną uzyskuje się przez wpis do odpowiedniego rejestru i trwa ona do momentu wykreślenia danego podmiotu z rejestru. O posiadaniu statusu osoby prawnej nie decyduje okoliczność z czyjej inicjatywy można tworzyć dane podmioty i jaka jest współzależność gospodarcza czy finansowa między nimi.

Sąd nie podzielił również stanowiska skarżącej o tożsamości podmiotowej gminnej jednostki organizacyjnej i jednostki organizacyjnej gminy.

Art. 9 ust. 1 ustawy o s.g. stanowi, że gmina w celu wykonywania swoich zadań może tworzyć jednostki organizacyjne. W przepisie tym nie określa się o jakiego typu jednostki organizacyjne chodzi. Pojęcie jednostki organizacyjnej oznacza więc podmiot posiadający określoną strukturę organizacyjną. W tym rozumieniu gminna jednostka organizacyjna jest jednostką, która został utworzona przez gminę, czy w której gmina ma udziały lub, która korzysta z finansowych środków gminy.

Pojęcie „gminnej jednostki organizacyjnej” obejmuje zarówno jednostki organizacyjne gminy oraz gminne osoby prawne. Każdy z tych podmiotów spełnia bowiem kryteria pozwalające na objęcie go mianem jednostki organizacyjnej. Wykonuje on zadania publiczne, jest uprawniony do nawiązywania stosunków adminstracyjnoprawnych, został wyposażony w zespół składników osobowych, rzeczowych itd.

Pojęcie „jednostka organizacyjna gminy” oznacza gminną jednostkę organizacyjną, która dodatkowo spełnia warunek bycia częścią struktury organizacyjnej gminy (np. jako zakład czy jednostka budżetowa).

Zdaniem Sądu „gminna osoba prawna” to gminna jednostka organizacyjna, która została utworzona przez gminę i ma nadany przymiot osobowości prawnej, ponadto ma ona możliwość prowadzenia działalności gospodarczej wykraczającej poza zadania

o charakterze użyteczności publicznej. Jest to podmiot wydzielony organizacyjne, posiadający odrębne składniki majątkowe i osobowe, realizujący zadania określone odpowiednimi przepisami.

Sąd stwierdził, że każda jednostka organizacyjna gminy jest gminną jednostką organizacyjną, ale nie każda gminna jednostka organizacyjna jest jednostką organizacyjną gminy. Ponadto Sąd wskazał, iż ustawa o zakładach opieki zdrowotnej w art. 2 ust. 2 stanowi, że zakład opieki zdrowotnej może być odrębną jednostką organizacyjną, częścią innej jednostki organizacyjnej lub jednostką organizacyjną podległą innej jednostce organizacyjnej.

Jest to dodatkowa wskazówka, że operując pojęciem jednostki organizacyjnej ustawodawca abstrahuje od charakteru podmiotowości prawnej. Sformułowanie jednostki organizacyjnej w tym przepisie odnosi się do wyodrębnienia, podległości lub przynależności jednostki organizacyjnej. W ustępie 2a ustawodawca mówi, że w ramach struktury organizacyjnej z.o.z. może zostać wydzielona struktura organizacyjna. To wszystko wskazuje, że użycie pojęcia jednostki organizacyjnej służy innemu celowi niż formułowaniu konkretnego statusu prawnego danego podmiotu. W przypadku z.o.z.-ów mogą one działać jako samodzielny publiczny z.o.z. posiadający osobowość prawną lub jako jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej będące jednostkami organizacyjnymi gminy.

W rozpoznawanej sprawie szpital jest samodzielnym publicznym z.o.z., posiadającym osobowość prawną jest więc gminną jednostką organizacyjną.

Zgodnie z art. 24 a ust. 2 radny nie może pełnić funkcji kierownika gminnej jednostki organizacyjnej oraz jego zastępcy. Radna jest zastępcą dyrektora samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, będącego gminną osobą prawną, a więc podmiotu będącego gminną jednostką organizacyjną.

W tych okolicznościach w oparciu o art. 190 ust. 1 pkt 2a ustawy ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw zaistniała podstawa do wygaszenia mandatu radnego. Przepis ten stanowi, że wygaśnięcie mandatu radnego następuje wskutek m.in. naruszenia ustawowego zakazu łączenia mandatu radnego z wykonywaniem określonych w odrębnych przepisach funkcji lub działalności.

Według art. 98a ust. 1 ustawy o s.g., jeżeli właściwy organ gminny, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 190 ust. 2 ustawy z 16 lipca 1998 r.- Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw nie podejmuje uchwały, wojewoda wyzywa organ gminy do podjęcia odpowiedniego aktu w terminie 30 dni. W rozpoznawanej

sprawie organ wystąpił do rady o podjęcie uchwały, lecz rada dokonując odmiennej interpretacji art. 24a ust. 2 ustawy o s.g. uznała, że nie zachodzą podstawy do wygaśnięcia mandatu radnego.
Wobec powyższego zdaniem Sądu Wojewoda w oparciu o art. 98 a ust. 2 ustawy o s.g. był umocowany do wydania zarządzenia zastępczego w tym przedmiocie.
Orzeczenie jest prawomocne.

5. 4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Stwierdzając nieważność uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w sprawie o sygn. akt II SA/Bd 1011/07 Sąd stwierdził, że **„mapa stanowi integralną część Studium (...), oznaczenie literowe ma znaczenie o tyle, o ile zostało opisane w części tekstowej planu. Inaczej mówiąc rysunek planu obowiązuje w takim zakresie, w jakim tekst planu odsyła do ustaleń planu wyrażonych graficznie na rysunku”.**

W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, iż uchwałą Rady Gminy z dnia postanowiono przystąpić do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego teren oznaczony symbolem „MM-U” oraz „PR-MM”, w uchwalonym przez Radę Gminy „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”. Uchwała została poprzedzona analizą zasadności przystąpienia do sporządzenia planu i stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami Studium.

Za zasadny Sąd uznał zarzut niezgodności planu zagospodarowania przestrzennego gminy ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania terenu.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zostało opracowane i uchwalone w kwietniu 2000 r. Zostało ono uchwalone pod rządami ustawy z 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r., Nr 15, poz. 139 ze zm.). Art. 87 ust. 1 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.) stanowi, że studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz plany miejscowe zachowują moc.

Sąd wskazał, iż ustawa z 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym nie zawierała przepisu o treści jak art. 27 obecnie obowiązującej ustawy. Według obecnie obowiązujących przepisów, zmiana Studium lub planu miejscowego następuje w takim trybie, w jakim są one uchwalone. Poprzednio zasada ta dotyczyła tylko zmiany planów. Prowadzi to do wniosku o legalności załączników do uchwały Rady Gminy w sprawie przyjęcia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”.

W ocenie Sądu zasadniczą kwestią mającą znaczenie dla oceny, czy plan zagospodarowania przestrzennego był zgodny ze Studium było właściwe odczytanie uchwały Rady Gminy w sprawie przyjęcia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy", w tym w szczególności jej załącznika nr 3 stanowiącego wprowadzone przez Radę zmiany do Studium.

Uchwała w § 1 pkt 2 stanowiła, że „Integralną częścią Studium jak w ust. 1 jest rysunek – mapa podstawowa w skali 1:10000 pod nazwą: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, stanowiącą załącznik nr 2 wraz z poprawkami."

Do uchwały dołączony jest załącznik nr 3, zawierający 5 punktów. W punkcie 2 stwierdza się, że „Tereny we wsi między drogą nr 266 z granicami miasta od strony północnej - ulicy oraz wzdłuż granicy w kierunku południowym aż do skrzyżowania z drogą nr 46705 uznać za tereny rolno przemysłowe".

Sąd podkreślił, iż przy interpretacji uchwały należy posługiwać się powszechnie przyjętymi regułami interpretacji tekstów prawnych. W pierwszej kolejności znaczenie ma wykładnia językowa, a w przypadku gdy jest ona niewystarczająca należy sięgnąć do innych rodzajów wykładni, w szczególności systemowej i celowościowej, z których wyników można by odczytać intencje rady gminy w zakresie obszaru na którym leżą grunty skarżących.

W załączniku odnośnie odpowiednich terenów użyto takich określeń jak „uznanie" terenu za…, uznać za tereny rolno – przemysłowe, rozszerzyć pod zabudowę, przeznaczyć pod zabudowę mieszkaniową. Oznacza to, że Rada Gminy rozróżniała kwestię rozszerzenia pod zabudowę czy też uznania jakiegoś terenu za określone obszary. Określenie „uznać" zawarte w punkcie 2 załącznika nr 3 należy odczytać jako kategoryczne określenie woli. Wolą Rady Gminy było uznanie tych terenów za rolno – przemysłowe.

Nie wydaje się uprawniona taka interpretacja tego przepisu, która sprowadza się do uznania, że do terenu oznaczonego dotychczas jako MM dodano funkcję rolno – przemysłową. Rozróżnienie w załączniku do Studium różnych sposobów zmiany przeznaczenia funkcji terenu świadczy o tym, że gdyby intencją Rady Gminy było dodanie do dotychczasowej funkcji MM funkcji rolno – przemysłowej, to niewątpliwe w sposób wyraźny by to określono. Tak się jednak nie stało, co świadczy o tym, że intencją Rady Gminy było określenie tych terenów jako rolno – przemysłowych. Argumentację tą wzmacnia protokół z posiedzenia Komisji Rolnej gminy. Komisja wnioskowała, aby

tereny na których znajdują się fermy drobiu już na etapie Studium określić jako tereny rolno – przemysłowe.

Z drugiej strony przedmiotem uchwały uchwalającej Studium był także rysunek – mapa podstawowa w skali 1:10000 stanowiąca załącznik nr 2 wraz z poprawkami. Na mapie tej sporny teren oznaczono symbolami MM-U i PR-MM. Oznaczenie to nie znalazło odbicia w wersji tekstowej Studium. Tereny określono symbolami MM/U. Brak było zatem właściwej synchronizacji między warstwą tekstową Studium, a oznaczeniami na mapie. W ocenie Sądu mapa ta stanowiła integralną część Studium i podzielono pogląd wypowiadany w literaturze przedmiotu (Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym Komentarz pod red. Z. Niewiadomskiego C.H.Beck Warszawa 2004 r. str. 150), iż oznaczenie literowe ma znaczenie o tyle, o ile zostało opisane w części tekstowej planu. Inaczej mówiąc rysunek planu obowiązuje w takim zakresie, w jakim tekst planu odsyła do ustaleń planu wyrażonych graficznie na rysunku.

Załącznik nr 3 do uchwały określający funkcję terenu we wsi należy zdaniem Sądu traktować jako właściwą treść Studium. Nie budziło wątpliwości, że tereny określone w punkcie 2 załącznika nr 3 należy uznać za tereny rolno – przemysłowe. Prowadziło to do wniosku, że Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru jest sprzeczny z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a tym samym skutkuje stwierdzeniem nieważności zaskarżonej uchwały.

Sąd rozważał możliwość częściowego stwierdzenia nieważności zaskarżonej uchwały mając na uwadze ponoszone przez gminę koszty, jednakże w warunkach rozpatrywanej sprawy uznał to za niemożliwe. Tereny skarżących są powiązane funkcjonalnie z pozostałym obszarem, a celem planu jest m.in. zapewnie ładu przestrzennego z pozostałym obszarem jednostki planistycznej. Art. 94 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) przewiduje, że nie stwierdza się nieważności uchwały po upływie jednego roku od daty jej podjęcia, jednakże zasada ta, nie ma zastosowania do aktów prawa miejscowego, a takim jest plan zagospodarowania przestrzennego.

Orzeczenie jest prawomocne.

5. 5. Prawo jazdy

W sprawie II SA/Bd 303/09 Sąd stwierdzając nieważność decyzji organu I i II instancji w części dotyczącej określenia terminu poddania się egzaminowi stwierdził, iż **„postępowanie prowadzone na podstawie art. 114 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Prawo**

o ruchu drogowym rozstrzyga włącznie o obowiązku poddania się przez osobę posiadającą uprawnienia do kierowania pojazdami egzaminowi sprawdzającym kwalifikacje. Przepis ten nie przewiduje terminu złożenia egzaminu sprawdzającego. Nie upoważnia także organu do wyznaczenia takiego terminu".

W przedmiotowej sprawie SKO utrzymało w mocy decyzje Prezydenta kierująca skarżącego na podstawie art. 114 ust. 1 pkt 1b ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym na wniosek Komendanta Wojewódzkiego Policji na egzamin teoretyczny i praktyczny sprawdzający kwalifikacje do prowadzenia pojazdów kategorii A, B, C, D, B+E, C+E, D+E, T w związku z przekroczeniem limitu 24 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego oraz nakazującą poddaniu się sprawdzeniu kwalifikacji w terminie dwóch miesięcy od dnia, w którym decyzja stanie się ostateczna.

W skardze skarżący zarzucił, że ostateczność naruszającego Konstytucję RP wpisu nie może rodzić negatywnych dla niego skutków oraz, iż uprawniony w państwie prawa winien

z urzędu eliminować z obrotu prawnego decyzje niezgodnie z Konstytucją. Według skarżącego w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 marca 2007 r., opublikowanym w dniu 28 marca 2007r. stwierdzającym niezgodność z art. 131 ust. 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz art. 92 ust. 1 Konstytucji RP przepisu § 17 ust. 1 pkt 1c rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego należało anulować 6 punktów będących wynikiem nałożonego przez Straż Miejską mandatu i przyjąć, że nie przekroczył limitu 24 punktów obligującego do skierowania go na kontrolny egzamin.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd wskazał, iż zgodnie z art. 114 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym kontrolnemu sprawdzeniu kwalifikacji podlega, na wniosek komendanta wojewódzkiego policji, posiadająca uprawnienia do kierowania pojazdami osoba, która otrzymała ponad 24 punkty na podstawie art. 130 ust. 1 tej ustawy, zaś art. 130 ust. 1 odsyła do prowadzonej przez policję ewidencji, do której wpisuje się naruszających przepisy ruchu drogowego kierowców przypisując im za poszczególne naruszenia punkty w skali od 0 do 10. Zasady zaś prowadzenia wymienionej ewidencji i punktowania oraz tryb występowania z wnioskami o kontrolne sprawdzenie kwalifikacji uregulowane zostały w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie postępowania z kierowcami naruszającymi przepisy ruchu drogowego (Dz. U. Nr 239, poz. 1998 ze zm.).

W myśl § 7 ust. 2 cytowanego rozporządzenia podstawę do skierowania przez policję wniosku o kontrolne sprawdzenie kwalifikacji, a w konsekwencji także orzeczenia o takim skierowaniu mogą stanowić wyłącznie wpisy ostateczne do ewidencji, zaś charakter taki mają, jak wynika z § 4 ust. 1 rozporządzenia, wpisy dotyczące naruszeń stwierdzonych prawomocnymi wyrokami sądów, postanowieniami sądowymi o warunkowym umorzeniu postępowania, nakazami lub mandatami karnymi.

Procedura wpisu do ewidencji naruszenia, za które wymierzono mandat polega, zgodnie z § 4 ust. 6 rozporządzenia na wysłaniu, przez jednostkę policji lub inny podmiot, którego funkcjonariusz sporządził mandat, informacji w tym zakresie, wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do rozporządzenia, do komendy wojewódzkiej policji właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby ewidencjonowanej, w której w prowadzonej tam ewidencji wykazuje się to naruszenie z odpowiednią wynikającą z rozporządzenia ilością punktów karnych.

Wykonując wytyczne Samorządowego Kolegium Odwoławczego organ I instancji uzyskał od Komendanta Wojewódzkiego Policji potwierdzenie, że wszystkie wpisy we wniosku mają charakter ostateczny.

Dodatkowo w kwestii wystawionego mandatu skutkującego przypisaniem skarżącemu dodatkowych 6 punktów, wypowiedziała się Straż Miejska informując, że mandat ten został przyjęty wobec czego stał się prawomocny oraz, iż skarżący nie podejmował żadnych czynności w celu anulowania związanych z nim punktów karnych.

Sąd wskazał, iż z art. 114 ust. 1 pkt 1 lit. b w związku z art. 130 ust. 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym i w związku z § 7 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy z dnia 20 grudnia 2002 r., wyłączną podstawą do wystąpienia z wnioskiem o skierowanie na kontrolne sprawdzenie kwalifikacji, a także wydania decyzji uwzględniającej taki wniosek jest widniejąca w ewidencji liczba punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego, których wpis ma charakter ostateczny, przekraczająca 24. Z uwagi na powyższą regulację materialnoprawną przewidującą obowiązek wydania decyzji kierującej na egzamin sprawdzający kwalifikacje przy przekroczonej liczbie punktów, wspomniana ewidencja z wpisem 26 punktów dotyczących skarżącego stanowiła jedyny, wymagany dowód skutkujący wydaniem niekorzystnego dla skarżącego rozstrzygnięcia.

Dodatkowo Sąd podkreślił, iż zgodnie z art. 76 § 1 kpa dokumenty urzędowe sporządzone w przepisanej formie przez powołanie do tego organy państwowe w ich zakresie działania stanowią dowód tego co zostało w nich urzędowo stwierdzone. W związku z tym organy

orzekające w sprawie zobligowane domniemaniem prawdziwości informacji zawartych w dokumencie urzędowym (ewidencji), uprawnione były do przyjęcia, że skarżący uzyskał liczbę punktów uzasadniających wydanie decyzji o skierowaniu go na kontrolne sprawdzenie kwalifikacji jako kierowcy. Jakkolwiek wprawdzie owo domniemanie w świetle treści art. 76 § 3 kpa może być obalone, to z akt sprawy nie wynika, by skarżący wykazał nieprawdziwość danych zawartych we wniosku Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia 21 maja 2008 r. oraz jego piśmie z dnia 30 października 2008 r., jakkolwiek na skarżącym w tym wypadku ciążyła inicjatywa dowodowa.

Odnosząc się do powoływanego w odwołaniu i skardze wyroku Trybunału Konstytucyjnego sygn. K 1/07 z dnia 22 marca 2007 r. Sąd stwierdził, że wyrok ten nie mógł skutkować wydania innego niż podjęte w niniejszej sprawie rozstrzygnięcie, gdyż orzekał o niezgodności przepisu § 17 ust. 1 pkt 1 lit. c oraz ust. 2 w zakresie czynności wskazanych w § 17 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz. U. z 2003 r., Nr 14, poz. 144 ze zm.) z przepisem art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym oraz art. 92 ust. 1 Konstytucji RP, a więc nie dotyczył będącego samodzielną podstawą prawną kwestionowanych przez skarżącego decyzji I i II instancji przepisu art. 114 ust. 1 pkt 1 lit. b prawa o ruchu drogowym, który w związku z tym przez cały czas pozostaje w obrocie prawnym. Poza tym wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie niekonstytucyjności § 17 ust. 1 pkt 1 lit. c powyższego rozporządzenia eliminował ten przepis od dnia 28 marca 2007 r., podczas gdy mandat wystawiony przez straż miejską pochodzi z dnia 15 stycznia 2007 r., zatem z daty kiedy przepis ten jeszcze obowiązywał.

Niezależnie od powyższego Sąd wskazał, że w postępowaniu o skierowanie na egzamin sprawdzający kwalifikacje kierowcy organy administracji publicznej nie są uprawnione do badania prawidłowości oraz kwestionowania prawomocnych rozstrzygnięć stwierdzających fakt popełnienia wykroczeń i nakładających kary za popełnienie tych wykroczeń. Sąd podzielił stanowisko organu, że inicjatywa w tym zakresie i to wobec kompetentnego podmiotu należy do strony postępowania.

Wpis do ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego jest czynnością materialno-techniczną podlegającą kontroli sądowoadministracyjnej.

Strona zainteresowania wykreśleniem punktów z ewidencji może zwrócić się do organu prowadzącego ewidencję o podjęcie określonego aktu lub czynności, a następnie - w zależności od tego, czy i jakie organ ten zajmie stanowisko- skorzystać ze skargi

w oparciu o art. 3 § 2 pkt 4 lub pkt 8 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Przedmiotowa sprawa nie dotyczyła zaś skargi na tego typu akt, czynność lub bezczynność lecz skargi na skierowanie na sprawdzenie kwalifikacji do prowadzenia pojazdów w oparciu o art. 114 ust. 1 pkt 1 lit. 1 b ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Wobec tego, że w ocenie Sądu zobligowanie skarżącego do poddania się egzaminowi sprawdzającemu jego kwalifikacje jako kierowcy nastąpiło na podstawie prawidłowej oceny zaistniałego w sprawie stanu faktycznego w świetle obowiązujących przepisów prawa. Zdaniem Sądu brak było natomiast materialnoprawnej podstawy do zakreślenia w decyzji Prezydenta Miasta dwumiesięcznego terminu do złożenia przez skarżącego egzaminu sprawdzającego kwalifikacje.

Organy administracji publicznej mogą władczo kształtować sytuację obywateli tylko wówczas, gdy przewiduje to przepis prawa powszechnie obowiązującego (art. 7 Konstytucji i art. 6 kpa). Zatem także wszystkie elementy decyzji winny znajdować oparcie w przepisach ustaw lub aktów wykonawczych do ustaw. Wynika to także z art. 107 § 2 kpa, w myśl którego decyzja może zawierać inne elementy niż wymienione w § 1, o ile tak stanowią przepisy szczególne.

Postępowanie prowadzone na podstawie art. 114 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Prawo o ruchu drogowym rozstrzyga włącznie o obowiązku poddania się przez osobę posiadającą uprawnienia do kierowania pojazdami egzaminowi sprawdzającym kwalifikacje. Przepis ten nie przewiduje terminu złożenia egzaminu sprawdzającego. Nie upoważnia także organu do wyznaczenia takiego terminu. Konsekwencją nie wywiązania się z obowiązku poddania się egzaminowi jest natomiast wydanie decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami (art. 140 ust. 1 pkt 4 lit. a cyt. ustawy), co wymaga odrębnego postępowania. Właściwy organ każdorazowo winien oceniać, kiedy w okolicznościach konkretnej sprawy można mówić o niewykonaniu przedmiotowego obowiązku, a w konsekwencji, kiedy zostaną spełnione przesłanki do wszczęcia postępowania dotyczącego cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami.

Brak podstawy prawnej do wyznaczenia terminu złożenia przez skarżącego egzaminu, do poddania się któremu został zobowiązany decyzją Prezydenta Miasta, przesądził o stwierdzeniu nieważności w tej części decyzji organu I instancji i utrzymującej ją w mocy decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w oparciu o art. 145 § 1 pkt 2 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Orzeczenie nie jest prawomocne.

ROZDZIAŁ IV
POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE I UPROSZCZONE

W 2009 roku nie odbyło się ani jedno posiedzenie mediacyjne, jak również, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy nie rozpoznał żadnej sprawy w trybie uproszczonym.

ROZDZIAŁ V
PRAWO POMOCY

W 2009 r. w WSA w Bydgoszczy zarejestrowano łącznie 405 wniosków o przyznanie prawa pomocy, z czego w 233 zawarto wnioski o przyznanie prawa pomocy w postaci zwolnienia od kosztów sądowych, w 35 o ustanowienie pełnomocnika procesowego, a w 137 o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika procesowego. W ponad połowie rozpoznanych wniosków (56,45 % - 176 postanowień) Sąd uwzględnił prośbę skarżących przyznając prawo pomocy co do całości wniosku, w 28 sprawach przyznano prawo pomocy częściowo. Natomiast w 107 sprawach wydano postanowienia o odmowie przyznania prawa pomocy.

Lp.	Wniosek o przyznanie prawa pomocy w postaci:		Wpłynęło	Z A Ł A T W I O N O					
				Łącznie /suma rubryk 4 - 8/	Przyznano prawo pomocy co do całości wniosku	Przyznano prawo pomocy co do części wniosku	Odmówiono przyznania prawa pomocy	Pozostawiono bez rozpoznania	W inny sposób
	1		2	3	4	5	6	7	8
1	zwolnienia od kosztów	pierwotnie zarejestrowany	224	204	92	7	74	27	4
		po uchyleniu przez NSA i przekazaniu do ponownego rozpoznania							
		po uchyleniu w trybie art.195 § 2 p.p.s.a.	1	1	1				
2	ustanowienia pełnomocnika procesowego	pierwotnie zarejestrowany	26	24	15	3	3	2	1
		po uchyleniu przez NSA i przekazaniu do ponownego rozpoznania							
		po uchyleniu w trybie art.195 § 2 p.p.s.a.							
3	zwolnienia od kosztów i ustanowienia pełnomocnika procesowego	pierwotnie zarejestrowany	128	123	68	21	25	2	7
		po uchyleniu przez NSA i przekazaniu do ponownego rozpoznania							
		po uchyleniu w trybie art.195 § 2 p.p.s.a.							

ROZDZIAŁ V POZAORZECZNICZA DZIAŁANOŚĆ SĄDU

1. Narady

W ubiegłym roku przeprowadzano cotygodniowe narady wydziałowe, jak również narady wszystkich Sędziów WSA w Bydgoszczy, podczas których omawiano problematykę orzeczniczą oraz poruszano bieżące sprawy organizacyjne tut. Sądu. Wnioski zawarte w protokołach z narad przekazywane były do Biura Orzecznictwa NSA.

Podczas narad poruszane były między innymi następujące zagadnienia:

- analiza orzecznictwa dotyczącego skarg na uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialonego w przedmiocie wygaśnięcia mandatu radnego oraz na zarządzenia wydane w tym zakresie przez wojewodów,

- konsekwencje orzecznicze wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 lipca 2008 r. w sprawie sygn. P 27/07,

- problematyka wydawania z akt sądowoadministracyjnych kopii dokumentacji medycznej, złożonej przez stronę na potrzeby uzyskania prawa pomocy,

- stosowanie prawa materialnego, w odniesieniu do powtarzających się w sprawach stanów faktycznych polegających na składaniu wniosków dyrektorom zakładów karnych przez funkcjonariuszy słyużby więziennej o pomoc finansową na uzyskanie lokalu na podstawie art. 90 ust. 1 ustawy z 26 kwietnia 1996 r. o służbie więziennej, w sytuacji, kiedy do zakupu lokalu nie doszło,

- ewentualnej przewlekłości postępowania w przypadku zawieszenia postępowania z powodu śmierci uczestnika postępowania i nie złożenia przez sąd administracyjny do sądu powszechnego wniosku o ustanowienie kuratora spadku w trybie art. 128 2 p. p. s. a. oraz nie rozpoznania wniosku o przyznanie prawa pomocy w zakresie ustanowienia pełnomocnika .

Ponadto na dwóch naradach, które odbyły się 20 i 27 kwietnia 2009 r. dokonano szczegółowej analizy opracowania Biura Orzecznictwa Sądów Administracyjnych „Ocena jednolitości orzecznictwa oraz sprawności postępowania wojewódzkich sądów administracyjnych za 2008 r.” i ustosunkowano się do problemów zawartych w tym dokumencie.

2. Konferencje, sympozja i seminaria naukowe

W 2009 r. sędziowie uczestniczyli w następujących konferencjach:

- konferencja naukowa „Samorządowe Kolegia Odwoławcze jako gwarant prawa do dobrej administracji" – 14 – 17 stycznia 2009 r. Zamek Królewski w Niepołomicach,
- V Konferencja Prawa Europejskiego w Londynie – 29 marca – 2 kwietnia 2009 r.,
- 72 Konferencja Podatkowa „Postępowanie egzekucyjne w administracji" - 27 kwietnia 2009 r. Łódź,
- konferencja w Chlewiskach – 13 – 15 maja 2009 r.,
- Seminarium podatkowe izb skarbowych w zakresie opodatkowania podatkami bezpośrednimi – 27 - 29 maja 2009 r. Jastrzębia Góra,
- konferencja sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych „Prawo podatkowe – aktualne problemy orzecznicze" – 1 – 3 czerwca 2009 r. Niechorze,
- konferencja sędziów Izby Gospodarczej NSA oraz sędziów Wydziału V WSA w Warszawie „Rolne Fundusze Unijne" – 23 – 25 czerwca 2009 r. Sterdynia,
- konferencja sędziów sądów administracyjnych – 15 – 17 lipca 2009 r. Gdańsk/ Straszyn,
- konferencja sędziów Izby Ogólnoadministracyjnej NSA z udzialem sędziów wsa – 7 – 9 września 2009 r. Pluski k/ Olsztyna,
- szkolenie dla sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych – 14 – 16 września 2009 r. Kazimierz Dolny n/ Wisłą,
- konferencja sedziów wojewódzkich sądów administracyjnych – 28 – 30 września 2009 r. Niechorze,
- konferencja Sędziów WSA w Rzeszowie – 5 – 6 października 2009 r. Czarna,
- konferencja wyjazdowa – 5 – 6 października 2009 r. Mierzęcin.

Ponadto w roku ubiegłym w tut. Sądzie odbyło się szkolenie aplikantów radcowskich. Na podstawie umowy pomiędzy WSA w Bydgoszczy a Okręgową Izbą Radców Prawnych w Toruniu oraz Okręgową Izbą Radców Prawnych w Bydgoszczy na przestrzeni 12 miesięcy 2009 r. przeszkolono łącznie 71 aplikantów.

3. Wydział Informacji Sądowej

W 2009 r. Wydział Informacji Sądowej WSA w Bydgoszczy odnotował wpływ jedynie 4 wniosków o udostępnienie informacji publicznej, z czego 2 pisma stanowiły wnioski o udostępnienie orzeczeń tut. Sądu. Warto w tym miejscu zauważyć, iż znacznie spadła zarówno ilość wniosków o udostępnianie w tym trybie orzeczeń sądowych (w roku 2007 r. – 56, w roku 2008 - 39) jak i w konsekwencji liczba orzeczeń wysłanych do wnioskodawców – w roku ubiegłym Wydział Informacji Sądowej tut. Sądu wyłącznie informował strony o dostępności danego orzeczenia w internetowej bazie orzeczeń sądów administracyjnych. Co może prowadzić do wniosku, że informacje zawarte w Biuletynie Informacji Publicznej tut. Sądu jak i internetowej bazie orzeczeń sądów administracyjnych, w znacznym stopniu zaspokajają potrzebę społeczeństwa w zakresie dostępu do materiałów dotyczących działalności Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy.

Należy nadmienić, iż podobnie jak w roku 2008, Wydział Informacji Sądowej kontynuował w roku ubiegłym realizację zadań wyznaczonych Zarządzeniem Prezesa NSA Nr 9 z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie utworzenia Centralnej Bazy Orzeczeń i Informacji o Sprawach.

W opisywanym okresie odnotowano spadek wpływu spraw – 32 pisma, dotyczących petycji skarg i wniosków rozpatrywanych i załatwianych w trybie VIII Kpa, w stosunku do lat wcześniejszych (w 2007 roku wpłynęło 51 pism, w 2008 roku – 48 pism).

W związku z zawartymi wnioskami procesowymi, 3 pisma przekazano do załatwienia wydziałom orzeczniczym, ponadto 7 pism ze względu na właściwość przesłano do załatwienia innym organom i sądom.

Wnioskodawcy kierując pisma do Prezesa WSA w Bydgoszczy wskazywali między innymi na uchybienia w zakresie procedury sądowoadministracyjnej bądź kierowali prośby o zmianę wadliwych zdaniem stron, rozstrzygnięć Sądu. Jednakże w żadnej ze spraw nie potwierdziły się formułowane w ramach skarg i wniosków zarzuty dotyczące działalności sądownictwa administracyjnego.

Pozostałe pisma dotyczyły głownie wniosków o przyspieszenie rozpoznania sprawy i zapytań o stan sprawy.

Ruch spraw z zakresu petycji, skarg i wniosków w 2009 r. ilustruje tabela zamieszczona poniżej.

		Rodzaj spraw			
		ogółem wszystkie sprawy w wydziale	sprawy załatwiane bezpośrednio w wydziale		sprawy przekazane przez wydział do załatwienia według właściwości
			sprawy dotyczące działalności sądów administracyjnych	sprawy dotyczące działalności innych podmiotów	
pozostało do załatwienia spraw z 2008 r.		1	1		
wpływ w 2009 r.	pisma pierwotne (zarejestrowane pod nowym numerem, ilość zgodna z ilością spraw w spisie)	30	18	2	10
	pisma ponowne (dołączane do sprawy z nadanym już numerem, przy piśmie pierwotnym)	2			2
	razem pism do załatwienia w 2009 r.	32	18	2	12
ilość spraw do załatwienia w 2009 r. (pozostałość + pisma pierwotne)		31	19	2	10
załatwiono spraw w 2009 r.		31	19	2	10
pozostało do załatwienia spraw w 2010 r.		0	0	0	0

ROZDZIAŁ VII DANE TELEADRESOWE

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy
Jana Kazimierza 5
85-035 Bydgoszcz
tel. centrala: 0-52 3762419

Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy
Sędzia NSA Zdzisław Pietrasik
e-mail: Prezes@wsa.bydgoszcz.gov.pl

Sekretariat Prezesa:
Julita Petr
tel.: 0-52 3762414
fax.: 0-52 3762462
e-mail: sekretariat@wsa.bydgoszcz.gov.pl

Dyrektor Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy
Krystyna Pepłowska
tel.: 0-52 3762411
fax: 0-52 3762452
e-mail: administracja@wsa.bydgoszcz.gov.pl

Audytor Wewnętrzny Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy
Urszula Riegel
tel.: 0-52 3762470
e-mail: audytor@wsa.bydgoszcz.gov.pl

Wydział Informacji Sądowej
Przewodniczący Wydziału - Rzecznik Prasowy:
Sędzia WSA Teresa Liwacz
tel.: 0-52 3762403

Kierownik Sekretariatu Wydziału Informacji Sądowej:
Miłosława Kubis-Greń
tel.: 0-52 3762421
fax: 0-52 3762464
e-mail: informacja@wsa.bydgoszcz.gov.pl

Informacja o sprawach w toku

Informacja o właściwości sądu oraz wnioski dotyczące działalności sądu:
tel.: 0-52 3762406, 3762421
fax: 0-52 3762464
e-mail: informacja@wsa.bydgoszcz.gov.pl

Biblioteka:
tel.: 0-52 3762414
fax: 0-52 3762462
e-mail: biblioteka@wsa.bydgoszcz.gov.pl

Informatycy:
Przemysław Świerzyński
tel.: 0-52 3762420
Norbert Sikorski
tel.: 0-52 3762422
e-mail: informatyk@wsa.bydgoszcz.gov.pl

I Wydział Orzeczniczy
Przewodniczący Wydziału:
Prezes Sądu Sędzia NSA Zdzisław Pietrasik
tel.: 0-52 3762418
Zastępca Przewodniczącego Wydziału:
Sędzia WSA Izabela Najda-Ossowska
tel.: 0-52 3762499

Kierownik Sekretariatu Wydziału I:
Beata Banachowicz
tel.: 0-52 3762418
fax: 0-52 3762445
e-mail: wydzial.pierwszy@wsa.bydgoszcz.gov.pl

II Wydział Orzeczniczy
Przewodniczący Wydziału:
Wiceprezes Sądu Sędzia WSA Jerzy Bortkiewicz
tel.: 0-52 37624497

Kierownik Sekretariatu Wydziału II:
Małgorzata Kraus
tel.: 0-52 3762417
fax: 0-52 3762473

e-mail: wydzial.drugi@wsa.bydgoszcz.gov.pl

Oddział Spraw Ogólnych i Osobowych i Administracyjno - Gospodarczy

Kierownik Oddziału:

Elżbieta Obrębska

tel.: 0-52 3762408

fax: 0-52 3762425

e-mail: administracja@wsa.bydgoszcz.gov.pl

Archiwum:

Kierownik Archiwum

Karolina Bonczkowska

tel.: 0-52 3762495

tel.: 0-52 3762490

Oddział Finansowo-Budżetowy

Główny Księgowy:

Beata Knorps

tel.: 0-52 3762415

fax: 0-52 3762509

e-mail: ksiegowosc@wsa.bydgoszcz.gov.pl

ROZDZIAŁ VII TABELE

1. Ruch spraw w WSA w Bydgoszczy w 2009 r.

Sprawy SA

	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Załatwiono			Pozostało na następny okres
			Łącznie	W tym		
				Na rozprawie	Na posiedzeniu niejawnym	
I Wydział	125	984	937	712	225	172
II Wydział	173	1115	1107	833	274	181
Razem	298	2099	2044	1545	499	353

Sprawy SAB

	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Załatwiono			Pozostało na następny okres
			Łącznie	W tym		
				Na rozprawie	Na posiedzeniu niejawnym	
I Wydział	1	10	11	4	7	0
II Wydział	14	63	70	27	43	7
Razem	15	73	81	31	50	7

Sprawy SO

	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Załatwiono			Pozostało na następny okres
			Łącznie	W tym		
				Na rozprawie	Na posiedzeniu niejawnym	
I Wydział	0	4	4	-	4	0
II Wydział	3	16	17	-	17	2
Razem	3	20	21	-	21	2

Ogółem	316	2192	2146	1576	570	362

2. Wpływ skarg na akty i czynności według rodzajów spraw do WSA w Bydgoszczy w roku 2009

L. p.	Symbol sprawy	Rodzaje spraw	wpływ	% ogółu wpływu
1	**601**	Budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przeciwpożarowa	156	7,43
2	**603**	Utrzymanie l ochrona dróg publicznych i Innych dróg ogólnodostępnych, ruch na tych drogach, koleje, lotnictwo cywilne, przewozy, żegluga morska i śródlądowa	57	2,71
3	**604**	Działalność gospodarcza, w tym z udziałem podmiotów zagranicznych	23	1,09
4	**605**	Ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego. Imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty	44	2,76
5	**606**	Sprawy z zakresu geologii i górnictwa	2	2,10
6	**607**	Gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi	38	2,10
7	**609**	Gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę	7	0,33
8	**611**	Podatki i inne świadczenia pieniężne, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej, oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych	631	30,06
9	**612**	Sprawy geodezji i kartografii	23	1,09
10	**613**	Ochrona środowiska i ochrona przyrody	62	2,95
11	**614**	Oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczorozwojowa i archiwa	48	2,29
12	**615**	Sprawy zagospodarowania przestrzennego	86	4,10
13	**616**	Rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka, rybołówstwo oraz weterynaria, ochrona zwierząt	16	0,76
14	**617**	Uprawnienia do wykonywania określonych czynności i zajęć	1	0,05
15	**618**	Wywłaszczanie i zwrot nieruchomości	84	4,00
16	**619**	Stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy	114	5,43

17	**620**	Ochrona zdrowia, w tym sprawy dotyczące chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej, uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa, położnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego	13	0,45
18	**621**	Sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe	15	0,62
19	**624**	Powszechny obowiązek obrony kraju	15	0,62
20	**626**	Ustrój samorządu terytorialnego, w tym referendum gminne	16	0,76
21	**629**	Sprawy mienia przejętego z naruszeniem prawa	1	0,05
22	**630**	Obrót towarami z zagranicą, należności celne I ochrona przed nadmiernym przywozem towaru na polski obszar celny	138	6,57
23	**632**	Pomoc społeczna	202	9,62
24	**633**	Zatrudnienie i sprawy bezrobocia	43	2,05
25	**634**	Sprawy kombatantów, świadczenia z tytułu pracy przymusowej	12	0,57
26	**645**	Sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi 601 - 637 oraz od 646 - 655	31	1,48
27	**652**	Sprawy ubezpieczeń zdrowotnych	2	0,09
28	**653**	Środki publiczne nie objęte Innymi symbolami	142	6,76
29	**655**	Subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacja rynków branżowych	77	3,67

3. Wpływ skarg na bezczynność organów administracji według rodzajów spraw do WSA w Bydgoszczy w roku 2009

L. p.	Symbol sprawy	Rodzaje spraw	wpływ	% ogółu wpływu
1	**601**	Budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przeciwpożarowa	7	9,59
2	**605**	Ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego, imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty	3	4,11
3	**607**	Gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi	2	2,74
4	**611**	Podatki i inne świadczenia pieniężne, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej, oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych	4	5,48
5	**615**	Sprawy zagospodarowania przestrzennego	2	2,74
6	**616**	Rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka, rybołówstwo oraz weterynaria, ochrona zwierząt	2	2,74
7	**618**	Wywłaszczanie i zwrot nieruchomości	8	10,96
8	**619**	Stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy	14	19,18
9	**620**	Ochrona zdrowia, w tym sprawy dotyczące chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej, uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa, położnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego	1	1,37
10	**621**	Sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe	6	8,22
11	**630**	Obrót towarami z zagranicą, należności celne i ochrona przed nadmiernym przywozem towaru na polski obszar celny	2	2,74
12	**632**	Pomoc społeczna	1	1,37
13	**633**	Zatrudnienie i sprawy bezrobocia	1	1,37
14	**634**	Sprawy kombatantów, świadczenia z tytułu pracy przymusowej	2	2,74
15	**645**	Sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi 601 - 637 oraz od 646 - 655	7	9,59
16	**648**	Sprawy i zakresu informacji publicznej i prawa prasowego	7	9,59
17	**653**	Środki publiczne nie objęte innymi symbolami	1	1,37
18	**655**	Subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacja rynków branżowych	3	4,11

4. Inne niż wykazane w dziale 1 i 2 sprawy rozpatrywane na podstawie przepisów Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, a w tym między innymi dla wpisywania wniosków o przyznanie prawa pomocy składanych przed wpłynięciem skargi

L.p.	Rodzaj sprawy		Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	ZAŁATWIONO						Pozostało na następny okres
					Łącznie	Wyłączono sędziego	Oddalono wniosek o wyłączenie sędziego	Wymierzono grzywnę	Oddalono wniosek o wymierzenie grzywny	W inny sposób	
	1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	SO	Ogółem	3	20	21			1	3	9	2
		z wniosku o przyznanie prawa pomocy	1	8	8	X	X	X	X	X	1
		z wniosku o wymierzenie organowi grzywny (art. 55 § 1 p.p.s.a.)	1	9	9	X	X	1	3	5	1
		z wniosku o wyłączenie sędziego						X	X		
		inne	1	3	4	X	X	X	X	4	

5. Terminowość załatwiania spraw

L.p.	Rodzaj sprawy	Od daty wpływu sprawy w danym lub poprzednim okresie sprawozdawczym do jej załatwienia upłynął okres							
		razem (3-9)	do 2 miesięcy	powyżej 2 miesięcy do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 4 miesięcy	powyżej 4 miesięcy do 6 miesięcy	powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy do 24 miesięcy	powyżej 24 miesięcy
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	**SA**	2044	1002	585	189	203	57	8	-
2	**SAB**	81	38	24	11	6	2	-	-

6. Wpływ skarg kasacyjnych

Lp.	Rodzaj sprawy	Wpłynęło	Odrzucono skargę kasacyjną	Przekazano do NSA
	1	2	3	4
1	SA	339	46	289
2	SAB	4	1	6
3	SO	-	-	-

7. Sprawy zawieszone

		Ilość spraw. w których postępowanie sądowe zawieszono	Ilość spraw zakreślonych na podstawie § 61 zarządzenia Nr 11 Prezesa NSA z dnia 27 listopada 2003 r.
	1	2	3
1	SA	43	27
2	SAB	-	-
3	SO	-	-

8. Obsada osobowa – wydziały orzecznicze

L.p.	Stanowisko	Obsada nominalna		Obsada faktyczna		Wpływ spraw (z Działu 1 i 2)	Załatwienie spraw (z Działu 1 i 2)	Średnie obciążenie wpływem (na osobę)	Średnie załatwienie (na osobę)
	1	2		3		4	5	6	7
1	Sędziowie	18,25	18,92	13,60	13,85	2192	2141	158,27	154,58
2	Asesorzy	0,67		0,25					
3	Referendarze	2,00					5		
4	Asystenci sędziów	10,88							
5	Pracownicy administracyjni	17,54							

9. Wpływ i sposób załatwienia skarg na akty i czynności poszczególnych organów

Lp.	Nazwa organu	Wpływ	Załatwiono wyrokiem		% udział skarg uwzględnionych	
			Ogółem	Uwzględniono	w ogóle skarg na akty i czynności danego organu załatwionych wyrokiem	w ogóle spraw załatwionych wyrokiem
1	Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	12	5	3	60	0,20
2	Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Bydgoszczy	206	164	44	26,83	2,92
3	Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Toruniu	264	181	60	33,15	3,98
4	Samorządowe Kolegium Odwoławcze we Włocławku	154	131	39	29,78	2,59
5	terenowe organy administracji rządowej – woj. kujawsko - pomorskie	401	269	119	44,24	7,89
6	Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy	464	352	107	30,40	7,09
7	Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy	1	-	-	-	-
8	Dyrektor Izby Celnej w Toruniu	142	74	39	52,70	2,59
9	inne organy	239	153	59	38,56	3,91